

KAHRAMANMARAŞ

**İŞGÜCÜ PİYASASI
ANALİZİ**

KAHRAMANMARAŞ İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

ÖNSÖZ.....	3
TABLolar LİSTESİ.....	4
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	5
KISALTMALAR	6
SUNUŞ.....	7
YÖNETİCİ ÖZETİ	8
GİRİŞ	11
1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	13
1.1 Ekonomik Veriler	13
1.1 Nüfus Göstergeleri.....	16
1.2 Eğitim Göstergeleri.....	19
2. KAHRAMANMARAŞ İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI.....	21
2.1 İşgücüne Katılım.....	21
2.2 İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus	23
2.3 İstihdam	24
2.4 Kayıtdışı İstihdam.....	28
2.5 İşsizlik.....	30
2.6 İşgücü Piyasasında Kadınlar.....	33
2.7 İşgücü Piyasasında Gençler	35
2.8 İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri	37
3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	44
3.1 İşyerleri ve Mevcut İstihdam	46
3.2 Mevcut istihdam dağılımı	47
3.3 Açık İşler	53
3.4 Temininde güçlük çekilen meslekler	58
3.5 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar.....	61
3.6 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi	62
4. SONUÇ	66
KAYNAKÇA.....	70
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu	71
Ek 2- Araştırma Yöntemi	79
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü.....	82
Ek 4- Ek Tablolar	89

ÖNSÖZ

Sürekli değişen ve gelişen işgücü piyasasında hakimiyet kurmak işgücü piyasasına yön vermek, ekonomik ve sosyal politikaları doğru üretebilmek ülkemizin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Ülkemiz bu bağlamda son yıllarda ciddi atılımlar yapmış ve günümüz dünyasının gelişmekte olan ülkeleri arasına girmeyi başarmıştır. Yapısal değişim eş zamanlı olarak kentleşmeyi desteklerken buna bağlı olarak imalat ve hizmet sektörleri de kent merkezli olarak ortaya çıkmaktadır. Bu değişim süreci bir yandan daha rekabetçi ekonomi ve piyasa odaklı bir model geliştirirken, sanayileşmenin de artmasıyla kamunun sistemdeki ağırlığının azaldığı, tarımın göreceli öneminin kaybolduğu ve küresel rekabetle bütünleşmiş bir yapının gelişmesine zemin hazırladığı görülmektedir. Üretkenliği sınırlı, rekabete kapalı ve esnekliği olmayan bir işgücü piyasasından küresel rekabete ayak uydurmaya çalışan işletmelerin beklentilerine uygun işgücünün yetiştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasının en temel problemlerinden biri iş arayanlar ve işverenler arasındaki eşleşme problemi. Yani doğru işe uygun elemanların gönderilmesi sorunudur. Eşleşememenin temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücreti az bulmaları ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü politikaları (Kurslar, TYÇP, İşbaşı eğitim, girişimcilik, vb.) daha da önemli hale gelmiştir. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. İl genelinde yapılan bu araştırmanın sonucu işverenlerimizin hangi sektörde yatırım yapılması gerektiğine ışık tutması ve kurumumuzun aktif politikalarına yön verecek olması raporun sonucunun önemini daha da artırmıştır.

Bu bağlamda, çalışma sonucunda elde edilen veriler ve bu verilerin ülkemiz istihdam kurumu olan İŞKUR'un birikim ve tecrübeleri ile yorumlanarak ortaya çıkartılacak sonuçlara getirilecek çözüm önerilerinin, bundan sonraki süreçte ülkemizin ekonomi, istihdam ve sosyal geleceğine olumlu yönde etkiler kazandıracığı inancıyla hayırlı olmasını temenni ederken, bu çalışmanın hazırlanmasında emeği ve desteği olan bütün taraflara teşekkürlerimi sunarım.

Ali YÜCE
Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%).....	14
Tablo 2. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve K.Maraş (Bin), (2011)	14
Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri,2009-2012	15
Tablo 4. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı,2007-2011	19
Tablo 5. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Kahramanmaraş, 2010-2012.....	20
Tablo 6. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve K. Maraş, 2010-2012.....	20
Tablo 7. TR63 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.....	21
Tablo 8. Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR63, 2011.....	22
Tablo 9. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011	25
Tablo 10. TR63 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011.....	33
Tablo 11. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. ...	35
Tablo 12. Gençlerin Eğitim Durumuna Göre Temel İşgücü Göstergeleri, 15-24 Yaş Grubu, TR63 Bölgesi, 2011.....	35
Tablo 13. Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Kahramanmaraş, 2011-2012	37
Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Türkiye ve Kahramanmaraş, 2012.....	38
Tablo 15. Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları Türkiye, Kahramanmaraş (2012).....	38
Tablo 16. Tarım ve Tarım Dışı Açık İşler, Türkiye Geneli ve Kahramanmaraş İli, 2012.....	39
Tablo 17. Kamu/Özel İşe Yerleştirilenler, Türkiye ve Kahramanmaraş ili, 2012	39
Tablo 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler, Kahramanmaraş İli, 2012.....	40
Tablo 19. İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Kahramanmaraş, 2012 yılı.....	41
Tablo 20. İlk 10 Mesleğe göre Açık İş, İşe Yerleştirme ve Kayıtlı İşsizler.....	41
Tablo 21. İşgücü Yetiştirme Kursları, Kahramanmaraş, 2012.....	42
Tablo 22. İstihdam Garantili Kurslar, Kahramanmaraş, 2012	43
Tablo 23. Engellilere Yönelik Kurslar, Kahramanmaraş, 2012 yılı.....	43
Tablo 24. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)	45
Tablo 25. Kahramanmaraş ve Türkiye'deki İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2012.....	46
Tablo 26. Çalışanların Cinsiyet Bazında Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012.....	49
Tablo 27. Sektörlere Göre Erkek-Kadın Çalışan Oranları, Kahramanmaraş, 2012.....	50
Tablo 28. Mesleklere Göre İstihdam, Türkiye ve Kahramanmaraş	51
Tablo 29. En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,%,2012	52
Tablo 30. Kahramanmaraş İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları.....	54
Tablo 31. En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk 10 Meslek, %, 2012	55
Tablo 32. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Dağılımı, %,2012.....	58
Tablo 33. Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 15 Mesleğin Toplam İçindeki Dağılımı, %, 2012.....	60
Tablo 34. Sektörel bazda Net İstihdam Değişimi, K.Maraş-Türkiye.....	61
Tablo 35. Sektör Bazında 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 Tarihleri İtibariyle NİDO Dağılımı, %, 2012	63
Tablo 36. Eğitim Durumuna Göre Başvurular, Türkiye ve Kahramanmaraş ili,.....	89
Tablo 37. 2012 Yılında Sektör Bazında Göre Çıkartılan ve Alınan Eleman Sayısı.....	89
Tablo 38. En Fazla Talep Edilen Meslekler Sıralaması-Türkiye	91
Tablo 39. En Fazla Talep Edilen Meslekler ve Yer Aldığı Sektörler-Türkiye	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer (1000 TL) – TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye), 2004-2008.....	13
Grafik 2. Kahramanmaraş İli Nüfus grafiği, 2011	16
Grafik 3. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus, Kahramanmaraş, 2011	17
Grafik 4. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Kahramanmaraş, 2011	17
Grafik 5. Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı, Türkiye ve Kahramanmaraş,2007-2011	18
Grafik 6. Çalışma Yaşı Nüfusunun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Kahramanmaraş, 2011.19	
Grafik 7. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR63 bölgesi, 2011	22
Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR63 bölgesi, (%).....	23
Grafik 9. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011	24
Grafik 10. Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR63 Bölgesi,2009-2011	25
Grafik 11. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR63 Bölgesi, 2011.....	26
Grafik 12. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun Yüzde Dağılımı, TR63 Bölgesi ve Türkiye	26
Grafik 13. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR63 bölgesi,2011	27
Grafik 14. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam,bin , TR63 Bölgesi, 2011.	27
Grafik 15. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, Türkiye ve TR63, (2011)	28
Grafik 16. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, Türkiye ve TR63, (2011)	29
Grafik 17. İşteki Duruma Göre Kayıtlı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011.....	29
Grafik 18. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, Türkiye ve TR63 Bölgesi, (2011)	30
Grafik 19. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları, Türkiye, Akdeniz Bölgesi ve TR 63 (%),2008-2011	31
Grafik 20. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. ...	31
Grafik 21. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.	32
Grafik 22. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR63 bölgesi, 2011	32
Grafik 23. TR63 Bölgesinde Kadınların İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (bin) (15+ yaş), 2011.....	34
Grafik 24. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıtlı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011.....	34
Grafik 25. Cinsiyete Göre 15-24 Yaş Arası İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,%,TR63,2011	36
Grafik 26. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. ...	36
Grafik 27. Eğitim Durumu Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve K.Maraş İli,%, 2012.	40
Grafik 28. Kahramanmaraş'ta 10+ İstihdamlı İşyerlerinde En Çok Çalışılan 10 Meslek.	48
Grafik 29. Kadınların En Fazla İcra Ettiği Meslekler, Kahramanmaraş, 2012.	48
Grafik 30. Dokuz Ana Meslek Grubunda Açık İş Oranları (%)	54
Grafik 31. Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi, 2012.....	56
Grafik 32. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012	57
Grafik 33. Açık İşlerin Karşılama Yolları, %, 2012	57
Grafik 34. Ana Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, %, 2012.....	59
Grafik 35. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Kahramanmaraş.....	60

KISALTMALAR

KISALTMA	AÇIKLAMA
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
NUTS	İstatistikî Bölge Birimi
TR63	Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
ISCO	International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması)
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
İPA	İşgücü Piyasası Analizi
EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO	International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
İO	İşsizlik Oranı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TİPA	Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TİSK	Türk İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

SUNUŞ

Avrupa Birliği tarafından desteklenen ‘Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi’ projesi kapsamında 1.327 işverenimize 12 sorudan oluşan işgücü piyasası analiz çalışması yapılmıştır. Elde edilen bu verilerle ilimizin mevcut işgücü piyasasını analiz etmek için bir rapor hazırlanarak ilimizde sektörel alanda ihtiyaç duyulacak meslekler belirlenmiş, istihdam artış veya azalışı beklenen mesleklerin piyasadaki muhtemel değişme ve gelişmeleri kayıt altına alınarak bu doğrultuda işgücü yetiştirme kursları açılacak ve işgücü ihtiyaçlarına göre nitelikli elemanlar yetiştirilecektir.

Küreselleşen dünyanın en önemli sorunlarından biri de hiç şüphesiz işsizlik sorunudur. İşsizlik aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları, aile huzursuzlukları gibi çeşitli problemleri beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek gerekliliği bulunmaktadır. Ülkemizde özellikle son on yılda bir çok alanda büyük atılımlar ve yatırımlar yapılarak, istihdamda ciddi artışlar gözlenmiştir. Bu sürecin daha etkin yürütülebilmesi ve etkili istihdam politikalarının oluşturulabilmesi için işgücü piyasasının talep ve isteklerinin detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Son yıllarda, Kahramanmaraş’ta, eğitimden sağlığa, ulaşımdan turizme, tarımdan sanayiye bir çok sektörde artan bir büyüme devam etmektedir. Yaşanılan olumlu gelişmeler, işgücü ve istihdam piyasasına da olumlu yansımaktadır. İlimiz işgücünde istihdama katılım açısından önemli derecede yol kat edilirken işsizlik oranında da kayda değer bir düşüş gözlemlenmektedir. Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından yürütölen eğitim programları ve stratejilere ilişkin istatistikler de göz önüne alındığında, ortaya çıkan veriler de bu durumu teyit etmektedir.

Bu araştırma kitabının hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik eder Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması’nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını dilerim.

Şükrü KOCATEPE
Kahramanmaraş Valisi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kahramanmaraş ilinin içerisinde yer aldığı TR63 bölgesinde genel ekonomik duruma bakıldığında, sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) olarak ilk sırada %57,1'lik bir oranla hizmetler sektörü gelmekte, bu sektörü sanayi ve tarım sektörleri takip etmektedir. TR63 bölgesi 2004-2008 yılları arasında GSKD'ye göre %81,8'lik bir artış göstermiştir. Bölgede kişi başına GSKD artışı Türkiye'ye oranla 2004-2008 yılları arasında daha çok artarken, bu oran Türkiye ortalamasından %36 oranında daha düşüktür. Kahramanmaraş ili yatırım teşviklerinden aldığı pay açısından yıllar içerisinde inişli çıkışlı bir tablo çizmektedir. 2011 yılı içinde aldığı pay 185.492 bin ile Türkiye genelinde %0,5 lik bir dilimi kapsamaktadır. 2011 yılında il içindeki kamu yatırımlarında %1,42'lik bir oranla sağlık sektörü almıştır.

Kahramanmaraş ilinde kurulan ve kapanan şirket istatistiklerine bakıldığında 2012 yılında 2011 yılına göre kurulan şirket sayısında % 40,2 azalma, kapanan şirket sayısında ise % 2,7 azalma olmuştur. 2012 yılı mevcut verilerine göre en fazla değişim, kapanma oranında ki %11,2'lik artışla gerçek kişi ticaret işletmelerinde gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilinin demografik özelliklerine bakıldığında, 2011 yılı itibariyle, ilin toplam nüfusu 1.054.210 kişidir. Nüfusun %50,7'si erkek, %49,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşındaki (15-64) nüfus 659.743 kişidir. Bu grubun ilin toplam nüfusu içindeki oranı %62,4'tür. Kahramanmaraş ilinde toplam nüfusun %62,4'ü il veya ilçe merkezlerinde, %37,6'sı ise belde veya köylerde yaşamaktadır. 2010-2011 döneminde Kahramanmaraş ilinde %0,9 olarak gerçekleşen nüfus artış hızı, Türkiye ortalaması olan %1,4'ün hayli altındadır. Göç oranlarına bakıldığında Kahramanmaraş'ın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılında Kahramanmaraş'tan göç eden insanların net sayısı 9.289'dur.

Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (%71,1) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşındaki nüfusun en büyük oranda (%27,6) ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Bunu ilköğretim (%23,0) ve lise veya dengi okul mezunları (%18,4) izlemektedir. Yüksekokul/üniversite ve yüksek lisans/diploma sahibi çalışma yaşındaki nüfus ise toplam içerisinde sadece %7,1'lik bir orana sahiptir. Türkiye genelinde olduğu gibi Kahramanmaraş ilinde de çalışma yaşındaki kadınlarla çalışma yaşındaki erkekler arasında eğitim açısından kadınlar aleyhine bir eşitsizlik bulunmaktadır. Kahramanmaraş ilinde 2011/2012 öğrenim yılında genel ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 35.963 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 29.734'tür.

İşgücü arzına ilişkin mevcut veriler büyük ağırlıkla TR63 bölgesini kapsamaktadır. TR63 bölgesinde geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfus yaklaşık olarak 2.050.000 kişidir. Yaklaşık 1.010.000 kişilik nüfus işgücü piyasasında çalışırken (%49,3) 1.040.000 kişi ise işgücü içerisinde (%50,7) yer almamaktadır. İşgücünün içinde ve dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu lise altı derecesindedir.

TR63 bölgesinde işgücüne katılım oranlarına cinsiyete göre bakıldığında, kadınların işgücüne katılım oranı %15,5 iken, bu oran erkekler için %37,2'dir. Yaş açısından bakıldığında işgücüne katılımın 25-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde ve kadınlarda işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 25-34'tür. İşgücünün ağırlıklı bölümünü %62,0'lik bir oranla lise altı derecede eğitimliler

oluşturmaktadır. Kahramanmaraş ili özelinde ise 2010 yılında itibariyle işgücüne katılım oranı %49,2 olarak gerçekleşmiştir.

TR63 bölgesinde nüfusun % 50,7'si işgücü piyasası dışındadır. İşgücü dışında kalan kadınların oranı % 36,4'le erkeklere ait bu oranın % 13,7 yaklaşık üç katıdır. Veriler eğitim düzeyi ile işgücüne katılım arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu durum erkekler ve kadınlar için yükseköğrenim seviyesinde hayli belirgindir. Yükseköğrenim diploması olan yaklaşık iki kadından biri (%54,8) ve yaklaşık beş erkekten ikisi (%41,9) işgücü piyasası dışındadır. Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir. 2011 yılı itibariyle kadınlarda TR63 bölgesinde işgücüne dahil olmayanlar için ilk sırada gelen neden ev işleri ile meşgul olmak (%46,3), ikinci neden engelli, yaşlı veya hasta olmak (%15,6) ve üçüncü neden ise ailevi ve kişisel nedenlerdir (%12,5). 20-54 yaş grubu açısından en büyük sebebin ev işleri ile meşguliyet olması, işgücüne katılmayanların büyük ölçüde kadınlar olduğunu göstermektedir.

İstihdamın sektörlere göre dağılımına bakıldığında TR63 bölgesinde istihdamın, Türkiye genelinde görülen eğilim olan hizmetler sektörüyle aynı olduğu görülmektedir. Hizmet sektörü TR63 bölgesinde toplam istihdamın %42,1'ini kapsamakta, bunu %34,3'le tarım sektörü ve %23,6'la sanayi sektörü izlemektedir. Yıllar içinde bakıldığında sanayi sektöründe istihdam oranının düşmekte olduğu da açıkça görülmektedir. İşteki durum açısından bakıldığında ücretli veya yevmiyeli çalışanların hizmet sektöründe, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların ve işveren veya kendi hesabına çalışanların ise tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Tarım dışı sektörleri olarak işteki duruma bakıldığında, ücretli ve yevmiyeli çalışanların hakim olduğu görülmektedir. Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında TR63 bölgesinde istihdamın ağırlıklı olarak %23,7 oranıyla nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu %20,4 oranıyla nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve %14,7'lik bir oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar izlemektedir. TR63 bölgesinde istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında Türkiye genelindeki durumu yansıtan bir şekilde istihdamın çok büyük oranda (%65,8) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını, bunu %17,3'lük bir oranla 50 kişi üstü kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir.

TR63 bölgesinde istihdamın %58,6'sı kayıt dışındadır. İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında bölgede tarım sektörünün istihdamdaki payının ikinci sırada olmasına rağmen bu sektörde çalışanların %93,1'inin kayıt dışı olarak çalıştığı görülmektedir. Bölgede tarım sektöründen sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla sanayi ve hizmetler sektörüdür. Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında Türkiye genelinde olduğu gibi toplam okuma yazma bilmeyenlerin %97,6'sından fazlası kayıt dışı çalışmaktadır. Bunu sırasıyla lise altı eğitimliler (%67,1), lise ve dengi meslek okulları mezunları (%36,8) ve yükseköğretim mezunları (%8,8) izlemektedir. Yani eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma durumu da azalmaktadır. TR63 bölgesinde 2011 yılı itibariyle en düşük kayıtdışı istihdamın işveren veya kendi hesabına çalışanlar (%4,1) olduğu görülmektedir. TR63 bölgesinde en fazla kayıtsız çalışan yaş grubunun 15-19 yaş grubu (%88,3) olduğu, bunu 55 ve üstü yaş grubunun (%86,9) izlediği görülmektedir. Diğer yaş aralıklarında kayıtsız çalışma oranları %46,5 ile %63,3 arasında değişmektedir ve bu değerler Türkiye ortalamasının üzerindedir.

2011 rakamlarına göre TR63 bölgesinde işsizlik oranı %12'dir. İşsizlik oranı bölgedeki 20-24 yaş grubunda kadınlar için %22,1 ve aynı yaş gurubunda erkekler açısından %26,2'dir. Bu yaşlardaki kişilerin meslek edinme çağında olmaları dolayısıyla

işsizlik oranları Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ancak Akdeniz bölgesinde işsizlik oranı %13,9 iken bu oran TR63 bölgesi içerisinde %12'dir. TR63 bölgesinde bir yıldan az süredir iş arayanların sayısı, bir yıl ve daha uzun zamandır iş arayanların sayısının 4 katından fazla olduğu görülmektedir. Uzun süreli işsizlik cinsiyet bazında incelendiğinde, kadınların %44,4'ü bir yıl ve daha çok süredir iş aramayı sürdürürken, iş arayan erkeklerin ise %55,6'sı bu pozisyondadır. Kadınlarda uzun süreli işsizlik, erkeklerden düşüktür. Kadınların %20,5'i kısa süreli işsizken, erkeklerde bu oran %79,5'tir. Kahramanmaraş ili özelinde en çok işsizlik ödeneği başvurusunun 30-34 yaş grubu işsizler tarafından yapılmaktadır. Bunu 25-29 yaş grubuyla 35-39 yaş grubu izlemektedir. Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne ait 2012 yılındaki işgücü piyasası faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında, bu dönemde Kahramanmaraş ilinde toplam 29.039 başvuru olduğu görülmektedir. Alınan açık iş sayısı 11.312 iken, toplam işe yerleştirme 7.919 kişi (%28,8) olarak gerçekleşmiştir. İşe yerleştirmeler ağırlıklı olarak özel sektörde gerçekleşmektedir. Toplam başvuru içerisinde işe yerleştirilebilenlerin oranının %28,8 civarında olması, ve 3.393 açık işe yerleştirme yapılamamış olması işgücü arzı ile talep arasında hala bir açığın var olduğunu göstermektedir.

2012 İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre, Kahramanmaraş ilindeki açık iş oranı %7,4 ile Türkiye açık iş oranında (%3,3) yaklaşık iki katıdır. Oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler sırasıyla ulaştırma ve depolama hizmetleri faaliyetleri (%15,7), imalat (%8,9) ve Toptan ve perakende Ticaret (%8,7) sektörleridir. Ana meslek gruplarında ihtiyaç duyulan eleman sayılarına göre, Tesis ve Makine operatörleri ve montajcılar; sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar ilk üç sırada gelmektedir. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen meslekler, iplikçi (ring/Vater/Vargel), Kompleci-dokumacı (dokuma makinası operatörü) ve beden işçisi (genel) şeklinde sıralanmaktadır.

Bir takım mesleklerin temininde güçlük çekilmesinin nedenine ilişkin sonuçlara bakıldığında sırasıyla; elemanın olmaması; yeterli beceriye niteliğe sahip olmaması; iş tecrübesine sahip eleman olmaması; çalışma ve ortam koşullarının beğenilmemesi sebepleri gelmektedir.

Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 31 Aralık 2012 itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 3,4 iken, bu beklenti 30 Haziran 2013 itibarıyla % 3,3'e düşmüştür. 2012 yılsonu itibari ile en yüksek net istihdam artışı beklentisi sektörel oranlara göre %6,7 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, %5,4 ile toptan ve perakende ticaret ve %5,0 ile imalat sektörlerindedir. Elektrik, gaz buhar ve iklimlendirme ürünleri dağıtımı, kültür sanat eğlence ve spor; ve su temini kanalizasyon atık yönetimi sektörlerinde büyüme ya da küçülme beklenmemektedir.

GİRİŞ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi'nin amacı ilde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır. Bu çerçevede, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Kahramanmaraş için bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın amacı tüm ilçe ve köylerini de kapsayacak biçimde Kahramanmaraş ilinde işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörler göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek, ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemeye katkıda bulunmaktır. Böyle bir talep Araştırması ile desteklenen Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi'nin özellikle işgücünün talep açısından ve gelecek kısa dönemde eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilmesi, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi gibi hedefleri vardır. Bir bütün olarak bu rapor, işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi raporu dört temel bölümden oluşmaktadır. İşgücü piyasasını etkileyen unsurlardan genel ekonomik yapı, demografik özellikler ve eğitim durumu raporun ilk kısmını oluşturmaktadır. Raporun ikinci bölümünde Kahramanmaraş ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenler incelenmektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus istihdam, kayıt dışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Bu bölümde ayrıca işgücü piyasasında çoğunlukla dezavantajlı gruplar olarak adlandırılan kadınlar ve gençlerin durumuna da ayrı başlıklar altında bakılmaktadır. Raporun üçüncü bölümü Kahramanmaraş ili özelinde en son veriler ışığında İŞKUR kapsamında gerçekleşen arz ve talep eşleştirmelerine bakmakta, bu çerçevede Kahramanmaraş ilinde açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir. Raporun son bölümü olan dördüncü bölüm ise Kahramanmaraş ili işgücü piyasasına talep yönünden bakmakta ve Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının sonuçlarını derlemektedir. Bu çerçevede işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2012 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir. Raporun değerlendirme ve sonuç bölümünde ise işgücü piyasanın önemli unsurları arasındaki ilişkilerden yola çıkarak işgücü arzı ve talebi açısından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmakta ve politika önerileri sunulmaktadır.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi raporunda çeşitli kaynaklardan derlenen veriler kullanılmıştır. İlk iki bölüm çerçevesinde genel ekonomik durum, demografik yapı ve eğitim durumuna ait verilerle, Kahramanmaraş ili işgücü piyasasında işgücü arzına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan Genel Nüfus Sayımları ve Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu verilerden bir kısmı Kahramanmaraş iline özel olsa da, işgücü arzına ait birçok veri il bazında değil NUTS2 bölgelendirme sistemi çerçevesinde

Kahramanmaraş ilinin yer almış olduğu TR63 bölgesi (Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye) geneline ait verilerdir. Bu verilerin büyük çoğunluğu 2011 yılına aittir. Kahramanmaraş iline özel kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlere ilişkin en yeni veriler Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Raporun işgücü talebi ile ilgili bölümünde ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonucunda elde edilen veriler kullanılmaktadır. Araştırma çerçevesi Kahramanmaraş ilinde 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleri¹ ile sınırlıdır. İşyerleri listesi TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi listesinden oluşturulmuştur². İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si³ kapsama dahil edilmiştir⁴. Kahramanmaraş için İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın alan uygulaması 10 Eylül - 31 Ekim 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi⁵ yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlışlık etkileri giderilmiştir.

Kahramanmaraş ilinde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması raporlarına www.iskur.gov.tr internet adresinden ulaşabilirsiniz.

¹ Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

² Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

³ Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

⁴ Kapsama dahil edilmeyen sektörler Tarım, orman, balıkçılık; Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik; Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri (Hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri); Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri.

⁵ Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

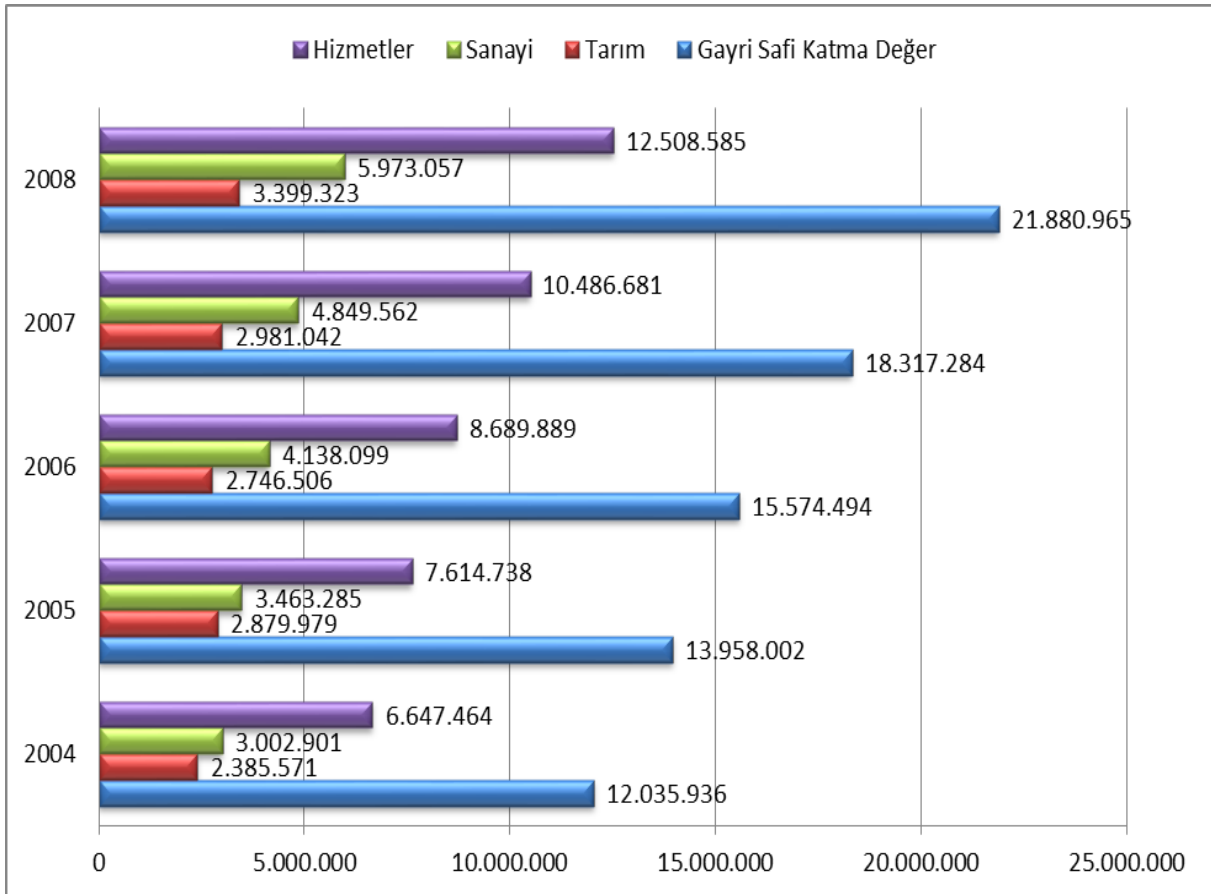
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, teşvikler, sektörlerin dağılımı, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Kahramanmaraş ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

1.1 Ekonomik Veriler

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer (1000 TL) – TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye), 2004-2008

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye’de tarım ve sanayi sektörlerinin ağırlığı hizmetler lehine gerilerken, Kahramanmaraş ilinin de içerisinde yer aldığı TR63 bölgesinde ağırlık ilk sırada sanayi ve sonra hizmetler sektörü lehinde artış göstermiştir. 2008 yılı itibariyle bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) %57,1’lik oranla hizmetler sektöründe olmuştur. 2008 yılında 2004 yılına göre artış en yüksek (%98,9) oranla sanayi sektöründedir.

Tablo 1. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%)

SEKTÖR	Türkiye (%)				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	15.5	16.9	12.9	13.3	72.7
Tarım	14.6	3.2	2.7	12.3	36.4
Sanayi	15.8	17.7	11.1	11.0	68.0
Hizmetler	15.6	18.9	15.2	14.4	81.2

SEKTÖR	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye (%)				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	16	11,6	17,6	19,5	81,8
Tarım	20,7	-4,6	8,5	14,0	42,5
Sanayi	15,3	19,4	17,2	23,2	98,9
Hizmetler	14,5	14,1	20,7	19,3	88,2

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinin yıllara göre gelişme hızına bakıldığında 2004-2008 yılları arasında bölgenin %72,7'lik bir gelişme hızı gösterdiği görülmektedir. Bu oran, %72.7 olan Türkiye ortalaması ile hemen hemen aynı miktardadır. Kahramanmaraş ilinin yer aldığı TR63 bölgesi ana sektörler göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) açısından bakıldığında sektör sıralaması açısından Türkiye'nin genel resmini yansıtsa da, artış hızı açısından Türkiye'de en büyük artış %81,2 ile hizmetler sektöründe iken bu bölgede en büyük artış %98,9 ile sanayi sektöründedir. 2004-2008 yılları arasındaki artış sanayi sektöründe Türkiye'ye oranla %45,5 oranında daha fazla artarken, artış oranı tarım sektöründe %14,3 olmuştur. Hizmetler sektörünün gelişimi ise Türkiye genelinin paralelinde gerçekleşmiştir.

TR63 bölgesinde kişi başına GSKD artışı Türkiye'ye oranla 2004-2008 yılları arasında daha hızlı artmıştır. Kahramanmaraş ilinin yatırım teşviklerinden aldığı paya yıllar bazında bakıldığında inişli çıkışlı bir tablo belirmektedir. Son 2 yılda sabit yatırımın 5.330 milyon TL ile en yüksek miktara çıktığı yıl 2012'dir. Bu, Kahramanmaraş ilinin toplam yatırım teşviklerinden oransal olarak da aldığı en yüksek paydır . 2011 yılı itibariyle bu pay 3.746 milyon TL ile toplam yatırım teşvikleri içerisinde gerilemiştir.

Tablo 2. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve K.Maraş (Bin), (2011)

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2011)			
SEKTÖR	Türkiye	K.Maraş	K.Maraş (%)
Tarım	4.553.857	55.915	1,22
Madencilik	1.645.680	17.872	1,08
İmalat	400.460	-	
Enerji	3.133.027	11.047	0,35
Ulaştırma – Haberleşme	10.782.483	6.325	0,05
Turizm	256.357	-	-
Konut	408.376	1.265	0,3
Eğitim	5.161.277	36.588	0,7
Sağlık	2.162.564	30.850	1,42
Diğer Kamu Hizmetleri	7.896.206	25.629	0,32
TOPLAM	36.400.287	185.492	0,51

Kaynak: KALKINMA BAKANLIĞI

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Kahramanmaraş ili toplam 185,492 bin TL ile Türkiye geneli toplam kamu yatırımlarının %0,51'ine denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı “sağlık” alanında gerçekleşmiştir, bunu sırasıyla tarım ve madencilik alanları izlemektedir.

Yatırım teşvikleri altyapı, iklim, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pek çok faktöre bağlıdır. Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik gelişmelerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir. Bu anlamda ilde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakmak ilin genel ekonomik faaliyetleri anlamında bir fikir vermektedir.

Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri,2009-2012

YIL	KAHRAMANMARAŞ İLİ KURULAN/KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2009	298	16	414	40	34	26	14	246
2010	387	11	509	37	24	31	18	271
2011	355	11	534	71	34	37	16	397
2012-11 AYLIK	212	10	594	28	11	36	22	182

Kaynak: TOBB

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri ışığında, Kahramanmaraş ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk 11 ayında, 2011 yılına göre şu tür değişimler izlenmektedir:

- Kurulan şirket sayısı % 40,2 azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı % 2,7 azalmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısı %9 azalırken, kapanan kooperatif sayısı %37,5 artmıştır.
- Kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %11,2 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı %54,1 azalmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı %60,5 artarken, tasfiyeye giren kooperatif sayısı % 67,6 azalmıştır.

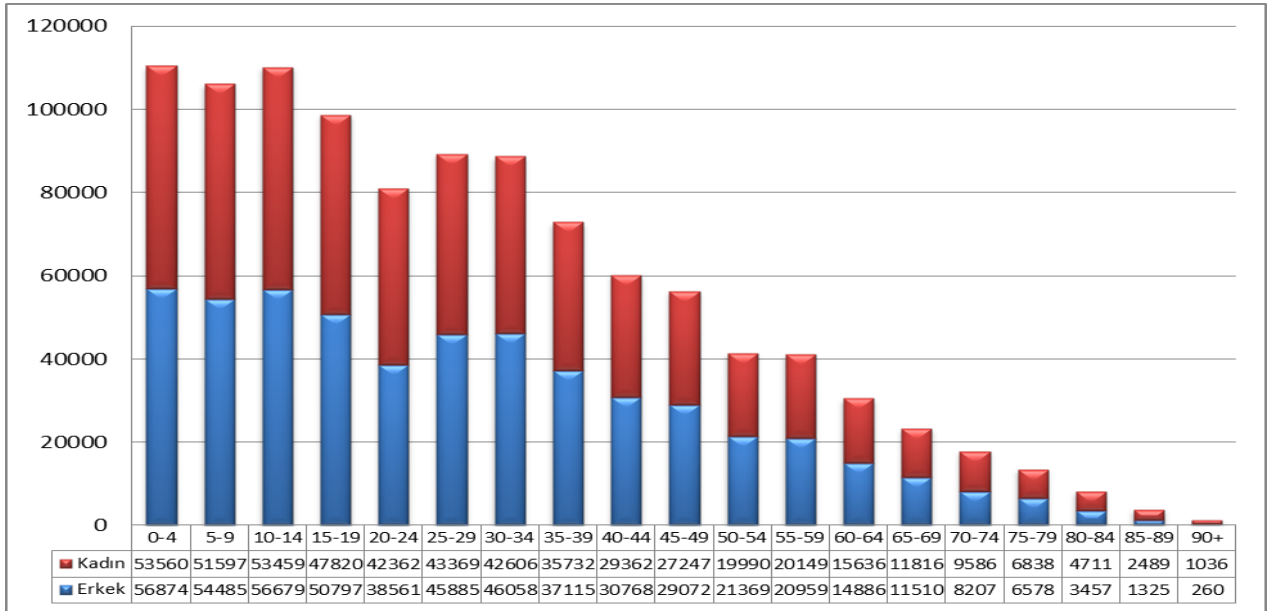
Bu durumda, tasfiyeye giren şirket sayısı en çok artış gösterirken, tasfiyeye giren kooperatif sayısında en fazla azalış göstermiştir. Kurulan şirket sayısında ciddi bir artış gözlenirken kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısında da artış gözlenmiştir. Aynı şekilde kapanan şirket sayısı azalırken kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı da ciddi olarak azalmıştır.

1.1 Nüfus Göstergeleri

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Bu vesileyle çalışma çağı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin; Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artması ve artan nüfusa yeterli iş imkanlarının sağlanamamasıdır (DPT, 2007: 30).

Kahramanmaraş iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 1.054.210 kişi olduğu görülmektedir. Bu nüfusu ile Kahramanmaraş ili Türkiye toplam nüfusunun %1,2'sini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır. Nüfusun %50,7'si erkek, %49,3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

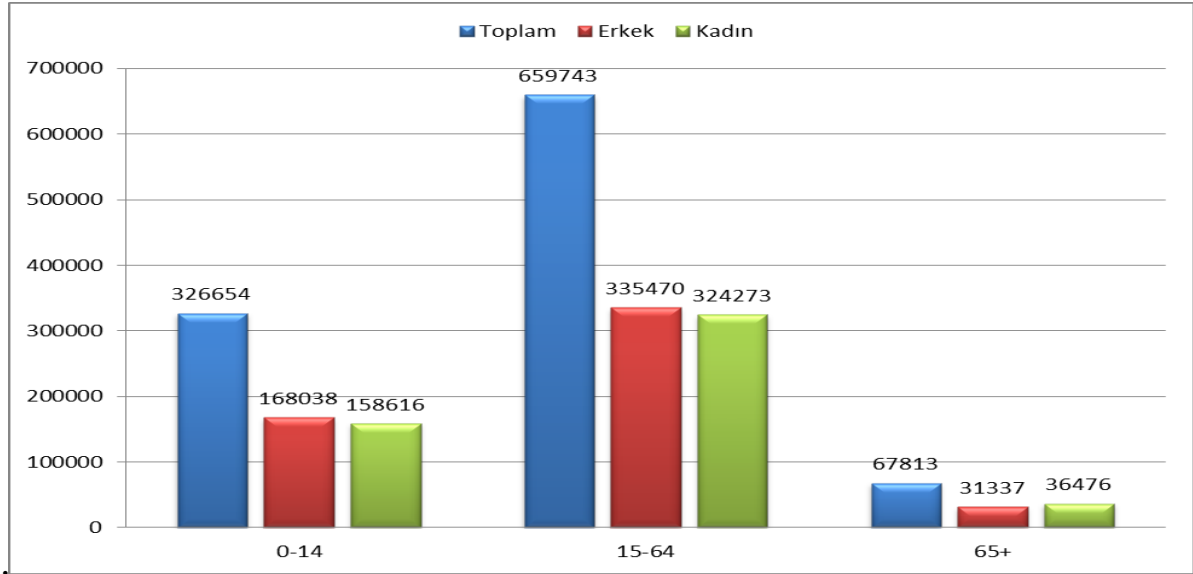
Grafik 2. Kahramanmaraş İli Nüfus grafiği, 2011

Kaynak: (TÜİK)

Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşındaki (15-64) nüfus 659.743 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı %62,5'tir; bu da %67,3 olan Türkiye ortalamasının altındadır. Bu grubun Kahramanmaraş içinde cinsiyet dağılımı %50,9 erkek, %49,1 kadın nüfus oranlarıyla birbirine çok yakındır. Kahramanmaraş ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların oranı %30,9'dur; bu oranla Türkiye ortalaması olan %25,3'lük orandan 5 puan fazladır. Kahramanmaraş ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %6,4 ile %7,3'lük Türkiye ortalamasından düşüktür.

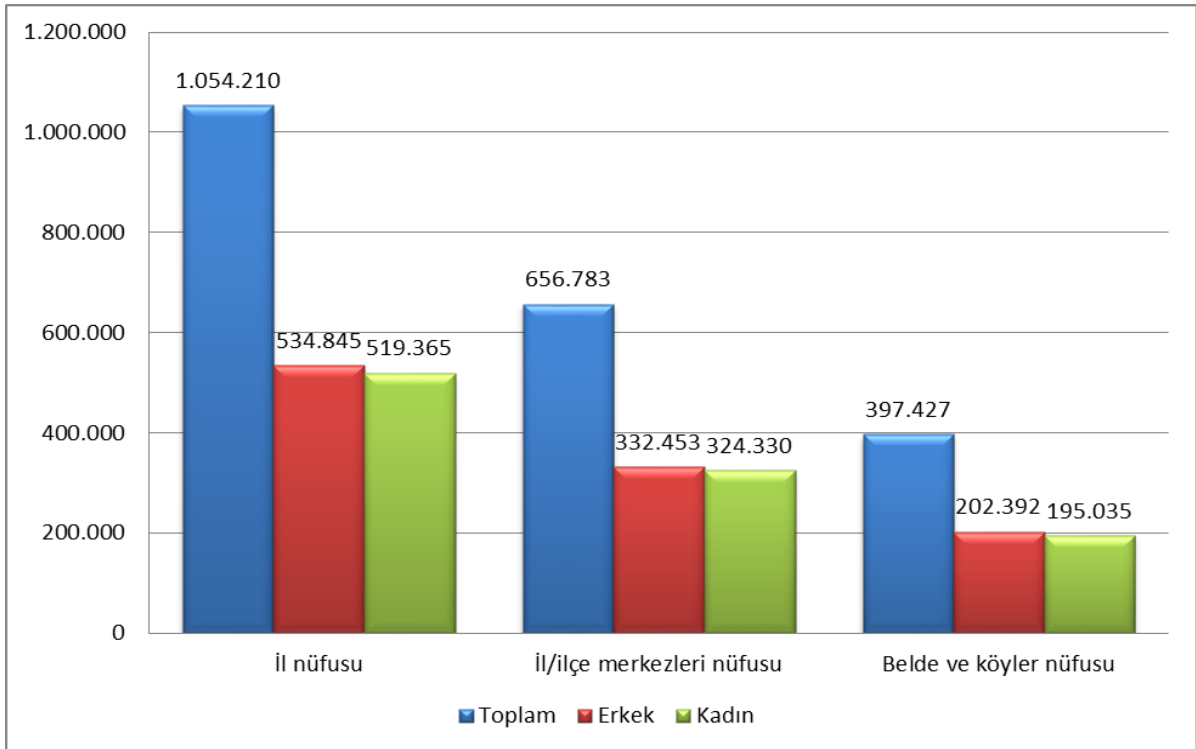
Grafik 3. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus, Kahramanmaraş, 2011

Kaynak: TÜİK

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Kahramanmaraş ili toplam nüfusunun %62,4'ü il veya ilçe merkezlerinde, %37,6'sı ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli olan %77'den daha düşük olduğu görülmektedir. Yani Kahramanmaraş ilinde kırsal alanda yaşayanlar Türkiye ortalamasından daha fazladır.

Grafik 4. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Kahramanmaraş, 2011.

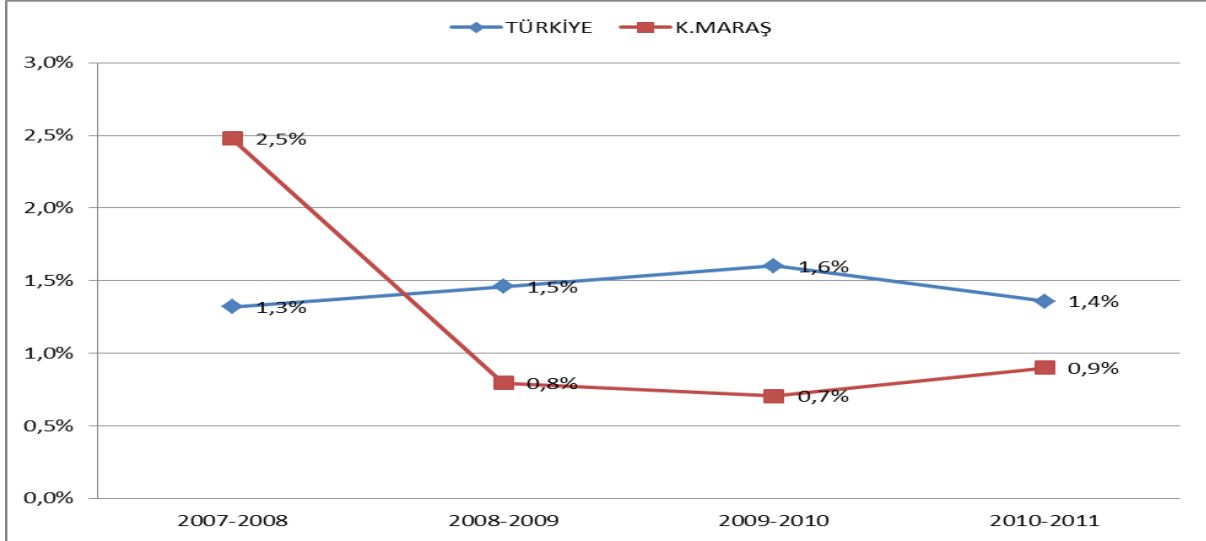
Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu en fazla olan ilçeleri sırasıyla Elbistan, Afşin, Pazarcık, Türkoğlu, Göksun; nüfusu en az olan ilçeler ise Nurhak ve Ekinözü olarak sıralanmaktadır (TÜİK, 2011: 41).

Kahramanmaraş ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2010 yılı itibarıyla il veya ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğunluklu olduğu ilçe Elbistan ve Afşin olup öte yandan kırsal nüfusun çok ağırlıklı olduğu ilçeler ise Ekinözü ve Nurhak'tır.

Nüfus artış hızı işgücü piyasasına gireceği varsayılan nüfusun miktarını göstermesi açısından anlamlı bir göstergedir. 2010-2011 döneminde Kahramanmaraş ilinde % 0,9 olarak gerçekleşen nüfus artış hızı, Türkiye ortalaması olan %1,4'ün hayli altındadır.

Grafik 5. Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı, Türkiye ve Kahramanmaraş,2007-2011

Kaynak: (TÜİK)

Kahramanmaraş ilinin yüzölçümü Harita Genel Komutanlığı'na ait 1/1.000.000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilen değere göre 14.525 km² olup, km²'ye il genelinde yaklaşık 73 kişi düşmektedir. Kahramanmaraş 14.525 kilometre karelik yüzölçümüyle Türkiye'nin %1,7'sini kaplamaktadır. 2011 yılında Kahramanmaraş ilindeki nüfus yoğunluğu 72,57 iken Türkiye ortalaması 91,73'tür. Buradan da anlaşıldığına göre ilin ortalaması Türkiye ortalamasından 19,16 puan daha düşüktür. Nüfus yoğunluğu ile işgücü piyasası arz-talep eşleştirmeleri arasında çeşitli ilişkiler kurulabilir. Mesela nüfus yoğunluğu fazla olan yerlerde işgücü piyasasında taraflar arasında sosyal ağların daha yakın olacağı ve etkin çalışacağı ve iletişimin daha fazla ve daha çabuk gerçekleşeceği, dolayısıyla da daha az masraf ve çabayla eşleştirme olabileceği düşünülebilir. Kahramanmaraş ilinin nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçeleri Elbistan, Afşin ve Pazarcık iken nüfus yoğunluğu en düşük ilçeleri ise Çağlayancerit, Ekinözü ve Nurhak'tır.

Kahramanmaraş ili göç oranlarına bakıldığında göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılına bakıldığında Kahramanmaraş'tan göç eden insanların net sayısının 9.289 kişi olduğu görülmektedir. Toplam göç edenler arasında en büyük paya sahip yaş grubunun 15-39 olması ve Kahramanmaraş ilinin en çok göç verdiği şehirlerin İstanbul, Ankara ve Antalya gibi şehirler olması, göçün ağırlıklı olarak iş olanakları ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiğini düşündürmektedir. Kahramanmaraş ilinin aldığı göç açısından en ağırlıklı yaş grubu 20-29 yaş olarak görünmektedir.

Tablo 4. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı,2007-2011

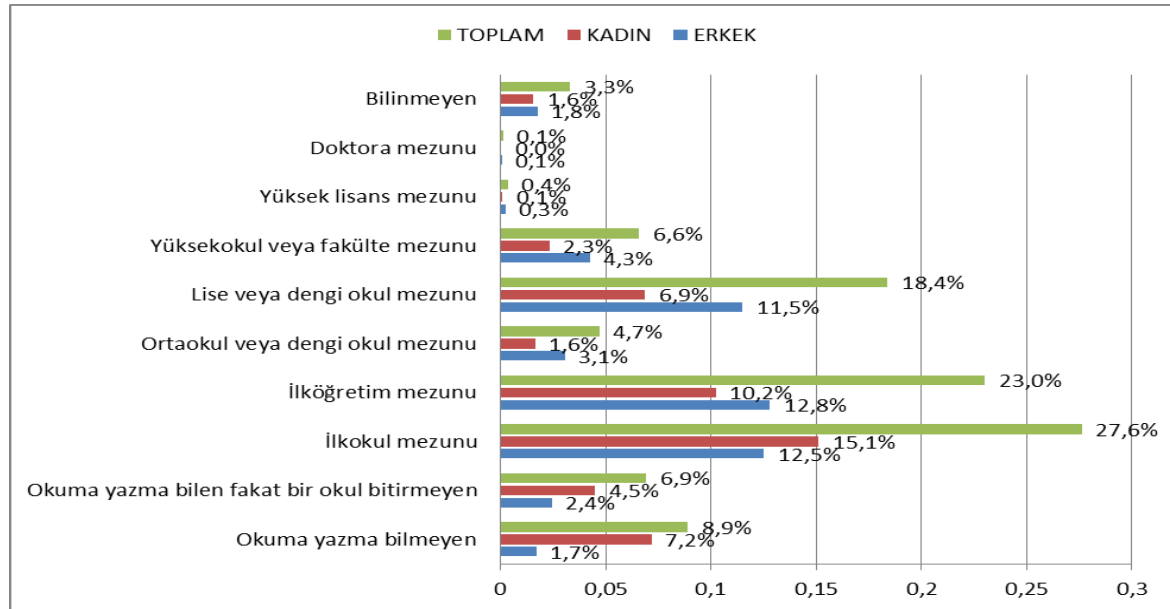
KAHRAMANMARAŞ					
YIL	ADNKS Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2007-2008	1.029.298	26.142	25.574	568	0,55
2008-2009	1.037.491	18.521	26.934	-8.413	-8,08
2009-2010	1.044.816	21.182	28.592	-7.410	-7,07
2010-2011	1.054.210	21.716	31.005	-9.289	-8,77

Kaynak: (TÜİK)

1.2 Eğitim Göstergeleri

Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşındaki nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (%71,1) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşındaki nüfusun en büyük oranda (%27,6) ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Bunu ilköğretim mezunları (%23,0) ile lise veya dengi okul mezunları (%18,4) izlemektedir. Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşı nüfusun toplam %8,9'u okuma yazma bilmeyen, %6,9'u ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yüksekokul/üniversite ve yüksek lisans/diploma sahibi çalışma yaşı nüfus ise toplam içerisinde sadece %7,1'lik bir orana sahiptir. Kahramanmaraş ilinde lise ve dengi okullardan başlayarak yüksekokul/üniversite mezunu olanların oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Yani Kahramanmaraş ilindeki çalışma yaşındaki nüfus Türkiye genelindeki çalışma yaşındaki nüfustan daha düşük eğitimlidir.

Grafik 6. Çalışma Yaşı Nüfusunun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Kahramanmaraş, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

Bitirilen eğitim açısından kadınlarla erkekler arasındaki sayıya bakıldığında açının en dar olduğu eğitim seviyesi ortaokul veya dengi okullardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe mezun olan çalışma yaşındaki kadın sayısı maalesef azalmaktadır. Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşındaki kadınların %77,9'u ortaokul veya dengi okullar ve altı eğitim seviyesindedir. Bu oran erkekler açısından bakıldığında %64,3'tür.

Kahramanmaraş ilinde 2011/2012 öğrenim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 35.963 iken Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 29.734'dür. Genel Ortaöğretimde okuyan erkeklerin oranı %53,2 iken bu oran Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde %56,4'tür.

Tablo 5. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Kahramanmaraş, 2010-2012.

Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı			
DÖNEM	Kahramanmaraş		
	Genel Ortaöğretim		Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2011/2012	Toplam	35.963	Toplam 29.734
	Erkek	19.148	Erkek 16.770
	Bayan	16.815	Bayan 12.964

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2011/2012 döneminde İlköğretime yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı il genelinde 22.358 kişidir. Aynı dönemde 7.435 kişi genel ortaöğretime, 7.856 kişi de Mesleki ve Teknik Ortaöğretime kayıt yaptırtmıştır. Aynı dönem sonunda Genel Ortaöğretim'den mezun olan öğrenci sayısı 5.392 iken Mesleki ve Teknik Ortaöğretim'den mezun olan öğrenci sayısı 4.463 'tür. Yani Genel Ortaöğretim'den mezun olan öğrenci oranı %54,7 , Mesleki ve Teknik Ortaöğretim'den mezun olan öğrenci oranı %45,3'tür. Buradan da anlaşıldığı gibi Kahramanmaraş il genelinde Genel ortaöğretimden mezun olan oranı daha yüksektir.

Tablo 6. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve K. Maraş, 2010-2012.

İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı			
DÖNEM	Türkiye		
	İlköğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2011/2012 dönemi yeni kayıt	1.285.550	513.896	525.069
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	1.226.473	392.064	314.448
DÖNEM	Kahramanmaraş		
	İlköğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2011/2012 dönemi yeni kayıt	22.358	7.435	7.856
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	19.831	5.392	4.463

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2011-2012

2. KAHRAMANMARAŞ İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Ancak bu verilerin büyük bölümü Kahramanmaraş iline özel değildir; NUTS2 bölümlenmesinde Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye illerini kapsayan TR63 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Kahramanmaraş ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Ancak bu analiz mümkün olduğu ölçüde Kahramanmaraş iline ait verilerle de zenginleştirilmeye çalışacaktır.

Tablo 7. TR63 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.

EĞİTİM DURUMU	Nüfus Oranı	İşgücü Katılım Oranı(%)	İstihdam Oranı(%)	İşsizlik Oranı(%)	İşgücü dışı nüfus(bin)
Okuma yazma bilmeyen	15,8	27,6	26,5	4,2	234
Lise altı	62,0	49,3	43,6	11,5	645
Lise ve dengi meslek okulu	15,3	58,3	48,6	16,5	130
Yükseköğretim	7,0	78,6	68,3	13,1	31
Toplam	100	52,5	49,7	5,3	47,5

Kaynak: (TÜİK)

2.1 İşgücüne Katılım

Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma yaşı nüfusun, işgücüne katılım oranının düşük olmasıdır. Bu sorun her yıl Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporlarında da dile getirilmektedir. Özellikle de kadınların işgücüne katılma oranlarındaki düşüklük, her ne kadar son bir kaç yılda az miktarda artmış ve 2011’de %28,8’e ulaşmış olsa da hala Avrupa Birliği ortalamalarının çok altındadır.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR63 bölgesi için sivil nüfusun %52,5’i işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2011 yılı için %49,9 olan Türkiye ortalamasından 2-3 puan yüksek bir görünüm vermektedir.

TR63 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun yaklaşık 2.050.000 kişi olduğu, 1.010.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan veya işsiz olarak yer aldığını (%49,3), 1.040.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (%50,7) görmek mümkündür. İşgücünün içinde ve dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu lise altı derecesindedir.

Tablo 8. Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR63, 2011.

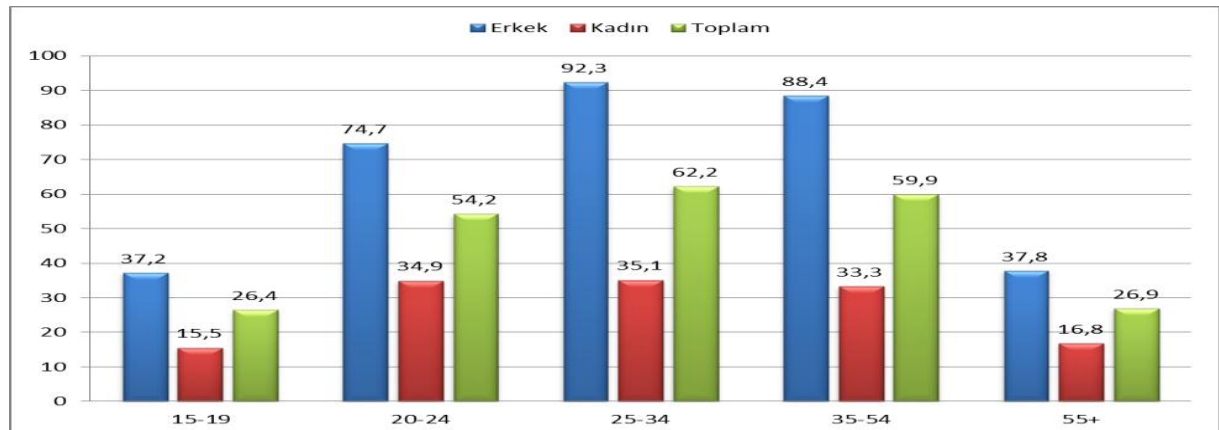
EĞİTİM DURUMU	Toplam Sivil Nüfus	Toplam İşgücü	İşgücüne Katılım Oranı
Türkiye(x1000)			
Okuma yazma bilmeyen	5.863	1.204	20,54
Lise altı	26.171	15.682	59,92
Lise ve dengi meslek okulu	9.286	5.365	57,78
Yükseköğretim	5.643	4.476	79,32
Toplam	53.593	26.727	49,87
TR63: Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye (x1000)			
Okuma yazma bilmeyen	323	89	27,6
Lise altı	1.270	626	49,3
Lise ve dengi meslek okulu	313	182	58,3
Yükseköğretim	144	113	78,6
Toplam	2.050	1.010	49,3

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, 15-19 yaş grubundaki nüfusun kadınların işgücüne katılım oranı %15,5 iken, bu oran erkekler için %37,2'dir. 20-24 yaş grubundaki kadınların işgücüne katılım oranı %34,9 iken, bu oran erkekler için %74,7'dir. 25-34 yaş grubundaki kadınların işgücüne katılım oranı %35,1 iken, bu oran erkekler için %92,3'tür. Bu iki yaş grubundaki durum incelendiğinde bölgede kadınların işgücüne katılımı 2011 yılında Türkiye'de %28,8 olan kadınların işgücüne katılım oranından yüksek seviyede bulunmasına rağmen, yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe işaret etmektedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir.

Bölgede işgücüne katılıma yaş açısından bakıldığında ise işgücüne katılımın 25-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde ve kadınlarda işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 25-34'tür. Bu yaş aralığındaki kadınların %35,1'i, erkeklerin ise %92,3'ü işgücü içerisinde yer almaktadır.

Grafik 7. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR63 bölgesi, 2011

Kaynak: (TÜİK)

Kahramanmaraş ili işgücü temel göstergeleri itibarıyla Türkiye ortalamalarının üzerinde performans göstermektedir. 2010 yılında itibarıyla Kahramanmaraş ilinde işgücüne katılım oranı %49,2 olarak gerçekleşmiştir.

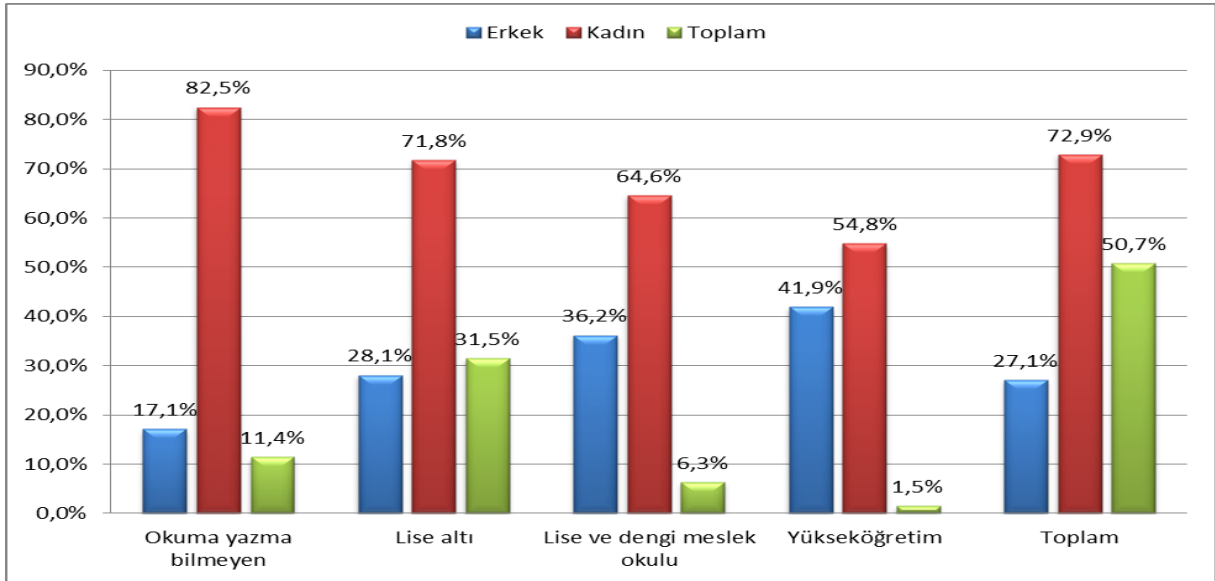
2.2 İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus

2011 yılı verilerine göre Kahramanmaraş ilinin de içerisinde yer aldığı TR63 bölgesinde işgücü dışında kalan nüfus 1.040.000 kişidir. Bu nüfusun %50,7'sinin işgücü piyasası dışında kalması demektir. Bölgede işgücü dışında kalan kadınların oranı % 36,9 ile erkeklerinkinin (%13,7) yaklaşık üç katıdır.

TR63 bölgesinde 15-24 yaş aralığında bulunan 459 bin gençten 175 bini işgücü içerisinde, 284 bini de işgücü dışında yer almaktadır.

Hane halkı işgücü anketinden elde edilen birçok gösterge eğitimi düzeyi artışının nüfusun işgücüne katılım oranını arttırdığı gözlemini desteklemektedir. Bu durum erkekler ve kadınlar için yükseköğrenim seviyesinde hayli belirgindir. Yükseköğrenim diploması olan yaklaşık iki kadından biri (%54,8) ve beş erkekten ikisi (%41,9) işgücü piyasası dışındadır.

Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR63 bölgesi, (%)

Kaynak: (TÜİK)

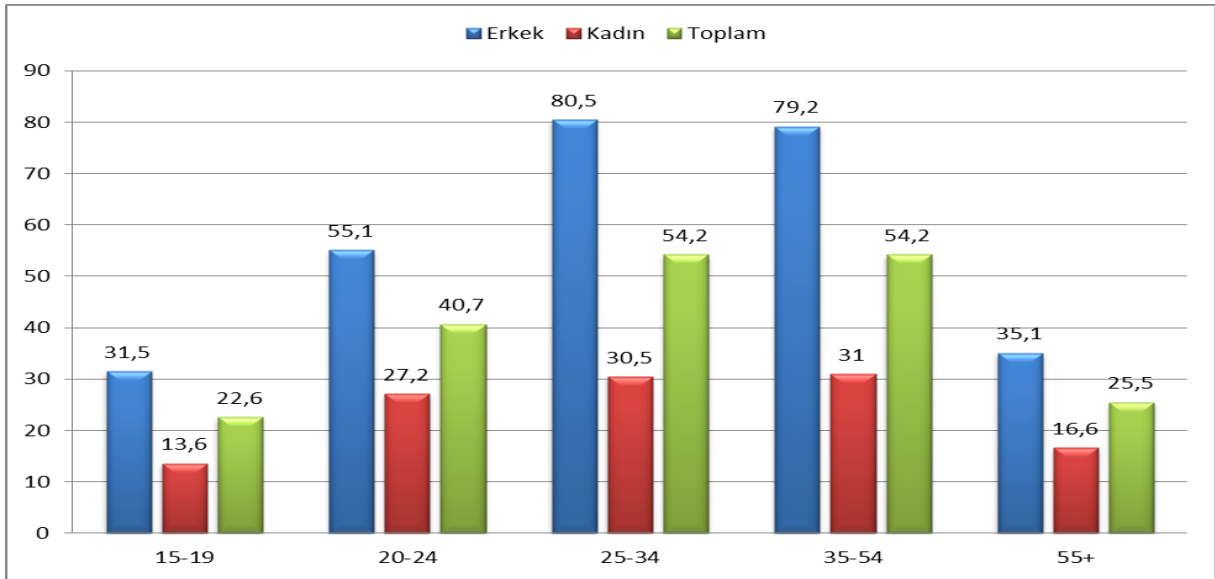
Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir. 2011 yılı itibarıyla nedene ve yaşa göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında TR63 bölgesindeki kadınlarda ilk sırada gelen nedenin ev işleri ile meşgul olmak (%46,3) olduğu anlaşılmaktadır. İkinci sırada özür, yaşlı veya hasta olmak (%15,6), üçüncü sırada ise ailevi ve kişisel nedenler (%12,5) gelmektedir. 20-54 yaş grubu açısından en büyük sebebin ev işleri ile meşgulliyet olması, işgücüne katılmayanların büyük ölçüde kadınlar olduğunu göstermektedir.

Yine 2011 yılı itibariyle nedene ve eğitime göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında, TR63 bölgesinde ev işleri ile meşgul oldukları için işgücüne katılmayanların büyük çoğunluğunun (%30,8) lise altı eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Bunun sebebini kadınların, düşük düzeyde eğitime sahip olması, düşük ücretli işlerde çalışabilecek olması, çocuk bakım hizmetlerinin yetersiz ve yüksek ücretli olması nedeniyle birçoğunun çalışmak yerine ev kadını olarak kaldığını ve ev işleri ile çocuk ve yaşlı bakımıyla ilgilendiğini söylemek mümkündür.

2.3 İstihdam

2011 itibariyle Kahramanmaraş ilinin de içinde yer aldığı TR63 bölgesinin istihdam oranı %43,4'tür. Bölgede yaşayan erkeklerin %69,5'i, kadınların ise sadece %30,5'i çalışmaktadır. Bu bölge için yaş gruplarına göre istihdam işgücüne katılım oranlarıyla benzer bir özellik göstermektedir. İstihdamın en yüksek olduğu yaş grubu hem erkekler, hem de kadınlar için 25-34'tür. Bunu iki grup için de 35-54 yaş grubu izlemektedir.

Grafik 9. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

2011 yılı itibariyle, TR63 bölgesindeki istihdamın %26,5'ini okuma-yazma bilmeyenler, %68,3'ünü yüksekokul mezunları, %43,6'sını lise ve dengi okul mezunları, %65,5'ini ise lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise altı eğitim seviyesinde olan işgücünün %70,1'i tarımda, yükseköğrenim mezunu işgücünün ise %22,5'i hizmet sektöründedir. Toplamda çalışanların %62,2 'si Lise altı eğitim seviyesine sahiptir. 2011 yılı için TR63 bölgesinin eğitim durumuna göre istihdam oranına bakıldığında eğitimle istihdam arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Tablo 9'dan görülebileceği gibi, TR63 bölgesinde mezun olunan okula göre eğitim seviyesi arttıkça, istihdam edilme olasılığı da artmaktadır.

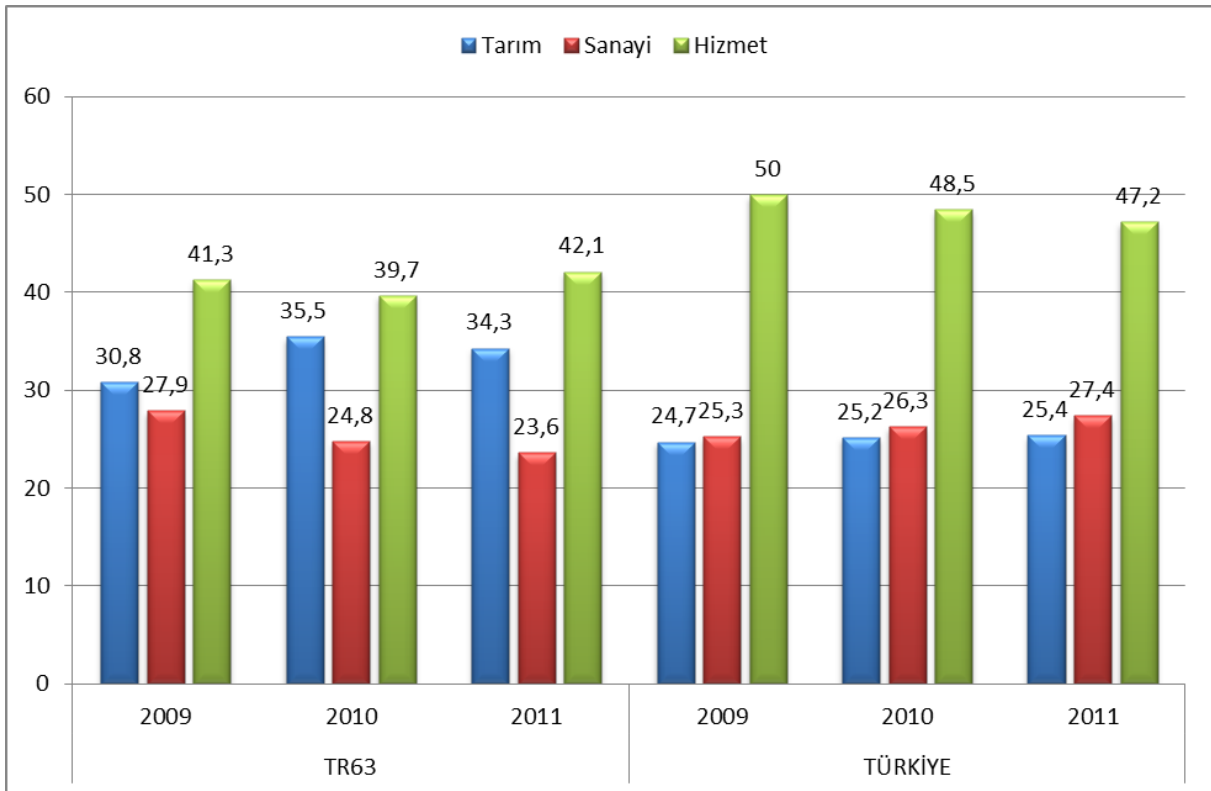
Tablo 9. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Toplam
Okur-Yazar olmayan	25,7	29,7	26,5
Lise altı	23,5	62,9	43,6
Lise ve dengi meslek okulu	22,8	65,2	48,6
Yükseköğretim	56	75,6	68,3

Kaynak: (TÜİK)

İstihdamın iktisadi faaliyet koluna, yani sektörler göre dağılımına bakıldığında TR63 bölgesindeki istihdamın, Türkiye genelinde görülen eğilim olan hizmetler sektörü ile paralel olduğu görülmektedir. 2011 yılında Hizmet sektörü TR63 bölgesinde toplam istihdamın %42,1'ini kapsamakta, bunu %34,3 ile Tarım sektörü ve %23,6 ile sanayi sektörü izlemektedir. Yıllar içinde bakıldığında sanayi sektöründe istihdam oranının düşmekte olduğu açıkça görülmektedir.

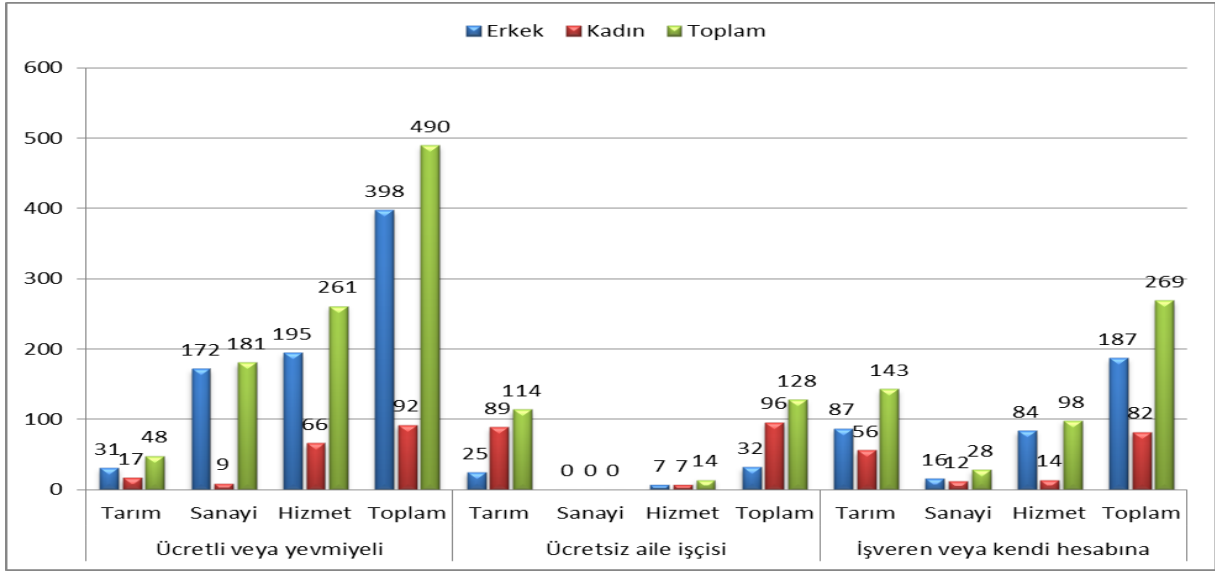
Grafik 10. Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR63 Bölgesi,2009-2011

Kaynak: (TÜİK)

İşteki durum değişkeni açısından bakıldığında ücretli veya yevmiyeli çalışanların hizmet sektöründe, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların ve işveren veya kendi hesabına çalışanların ise tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. İşteki durum açısından ücretli veya yevmiyeli çalışma, diğer çalışma türlerinin her birinden yaklaşık üç katı yaygındır. Tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların %78'i ise kadınlardır. Ücretli ve yevmiyeli çalışanlarda erkeklerin sayısı, kadınların sayısının 4 katından daha fazladır.

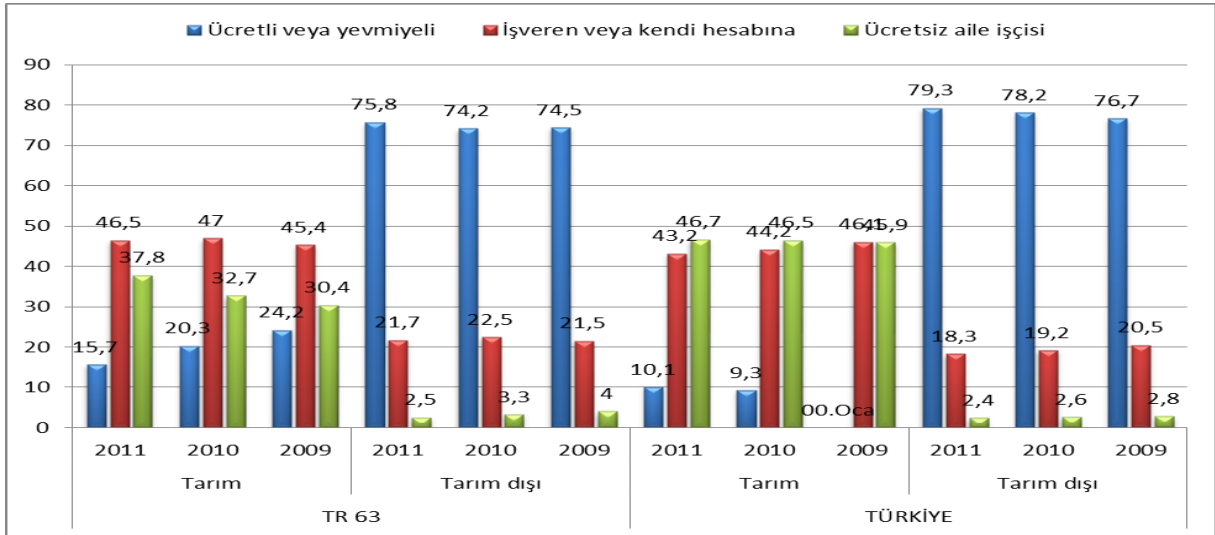
Grafik 11. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR63 Bölgesi, 2011

Kaynak: (TÜİK)

Tarım ve tarım dışı sektörleri olarak işteki duruma bakıldığında, tarım sektöründe çalışanların büyük çoğunluğu ücretsiz aile işçileridir. Bu durum sadece TR63 bölgesi için değil tüm Türkiye genelinde de böyledir. Son yıllarda çözülmeye başlayan tarım sektöründen koparak kente göç eden nüfus, kentin beklediği niteliklere sahip olmadığı için işgücünün dışında kalmakta, bu da kentsel alanda işsizliğe neden olmaktadır.

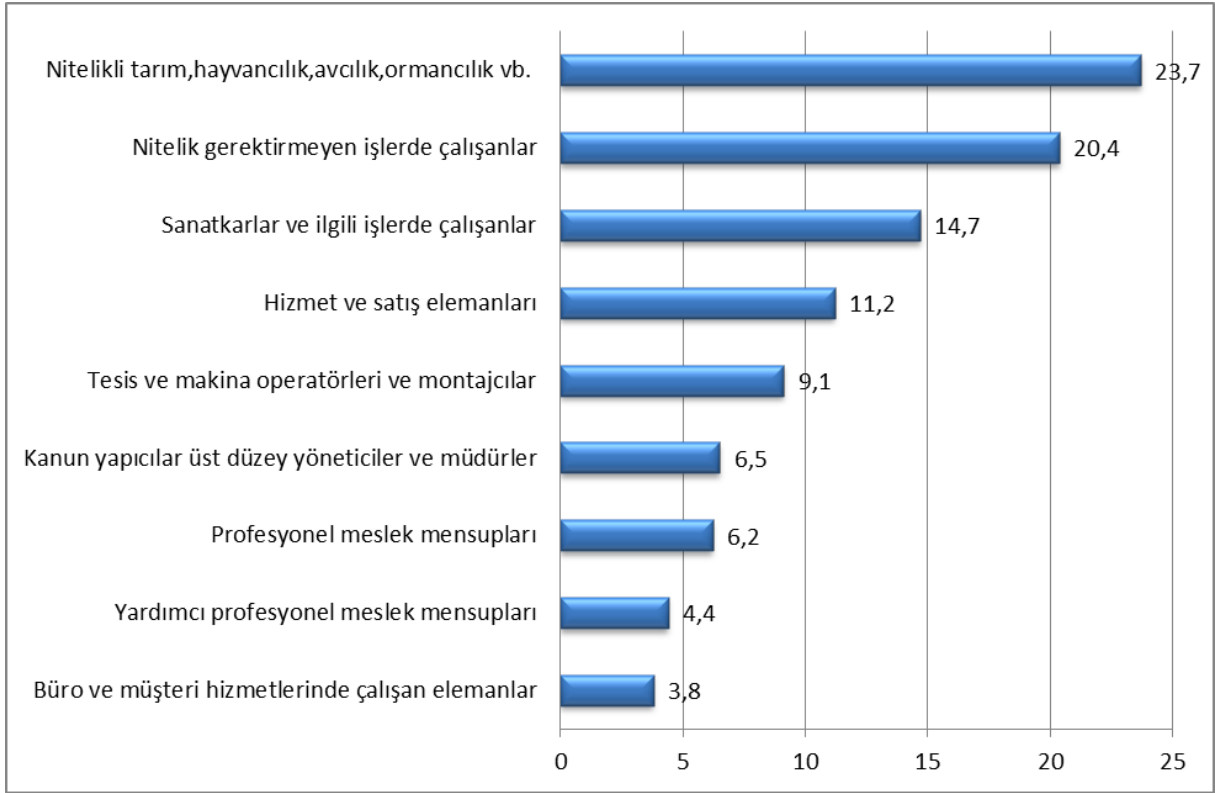
Grafik 12. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun Yüzde Dağılımı, TR63 Bölgesi ve Türkiye

Kaynak: (TÜİK)

Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında TR63 bölgesinde istihdamın ağırlıklı olarak %23,7 oranıyla nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu %20,4 oranıyla nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve %14,7'lik bir oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar izlemektedir.

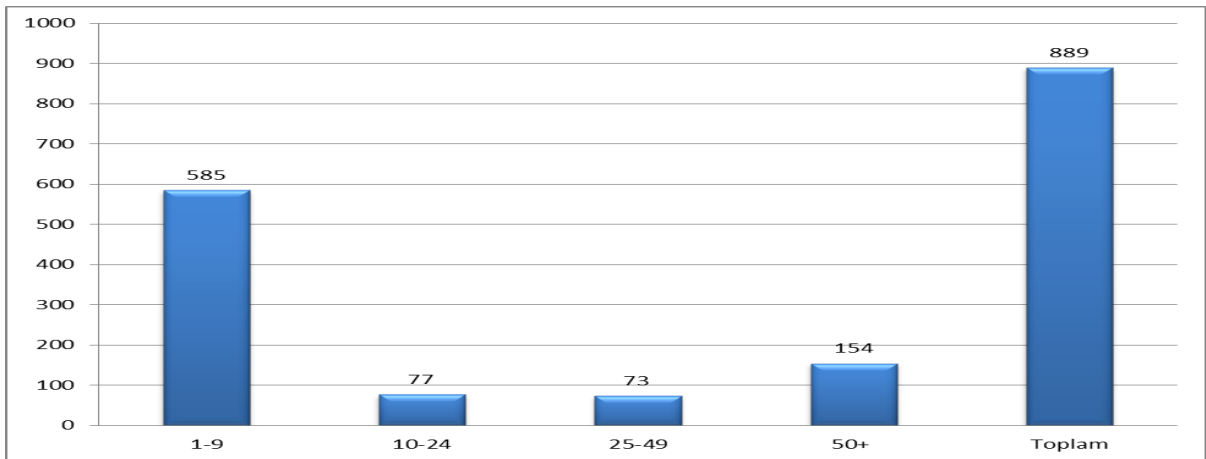
Grafik 13. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR63 bölgesi,2011

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında ise Türkiye genelindeki durumu yansıtan bir şekilde istihdamın çok büyük oranda (%65,8) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını, bunu %17,3'lük bir oranla 50 kişi üstü kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir. İşyeri büyüklüğüne göre istihdamın en az olduğu işyerleri ise 10-24 ve 25-49 kişi çalıştıran işyerleridir.

Grafik 14. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam,bin , TR63 Bölgesi, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

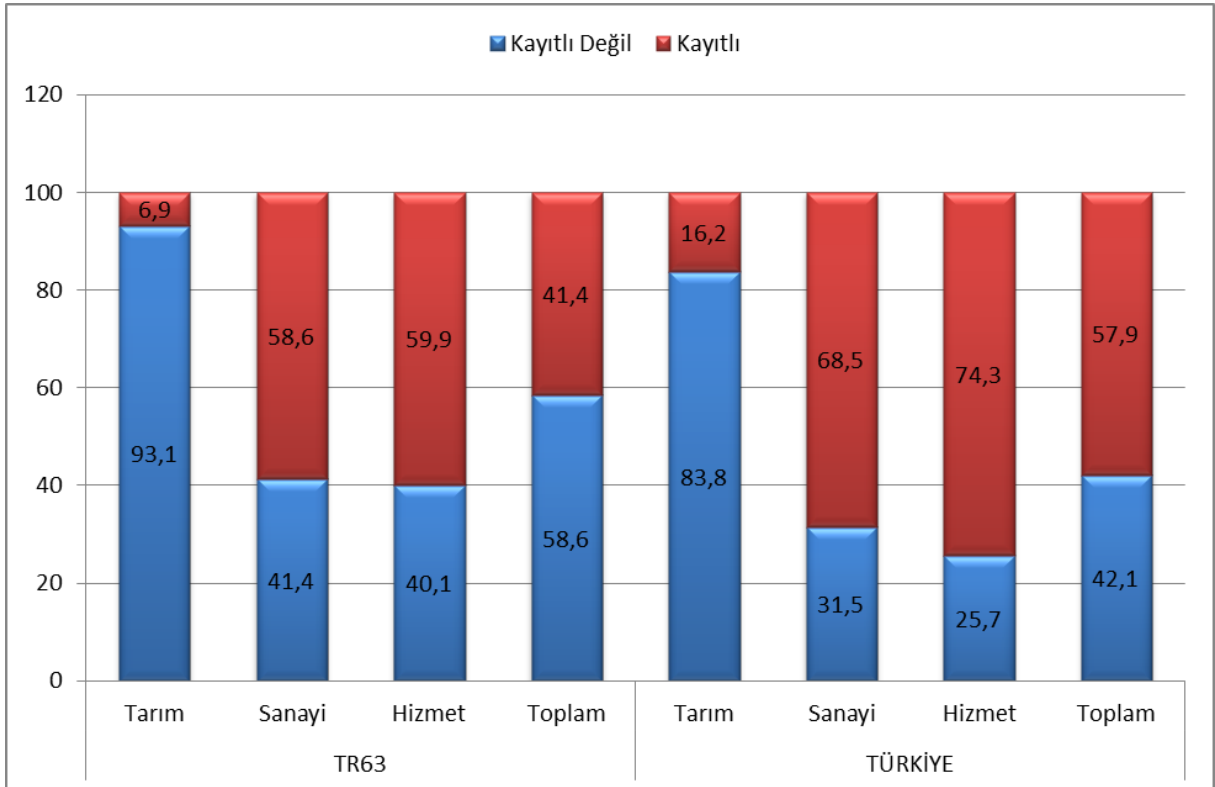
2.4 Kayıtdışı İstihdam

Kayıt dışı istihdam hem TR63 bölgesinde hem de Türkiye genelinde en önemli işgücü piyasası sorunlarından biridir. Türkiye genelinde yıllar içerisinde kayıt dışı istihdamda ufak düşüşe rağmen toplam istihdamın yaklaşık yarısı kayıt dışı çalışmaktadır. TR63 bölgesinde durumun daha kötü olduğunu ve kayıt dışı istihdamın toplam istihdamdaki payının yüzde 50'den fazla olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle TR63 bölgesinde Tarım sektöründe kayıt dışı çalışanların sayısı oldukça fazladır. TR63 bölgesinde istihdamın %58,6'sı kayıt dışındadır. Yine de kayıt dışı çalışmada yıllar içerisinde bir iyileşme olduğunu söylemek mümkündür.

2011 yılı verilerine göre tarım sektöründeki istihdam TR63 bölgesindeki toplam istihdam içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum toplam kayıt dışı istihdam oranını artırıcı etkenlerden biri olarak düşünülmektedir.

İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında hem Türkiye, hem de bölgede kayıt dışı istihdam oranının en fazla olduğu sektörün tarım olduğu görülmektedir. Türkiye geneline kıyasla bölgede tarımın istihdamdaki payı daha yüksektir. Ancak TR63 bölgesinde bu sektörde çalışanların %93,1'i kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede tarımdan sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla sanayi ve hizmet sektörüdür.

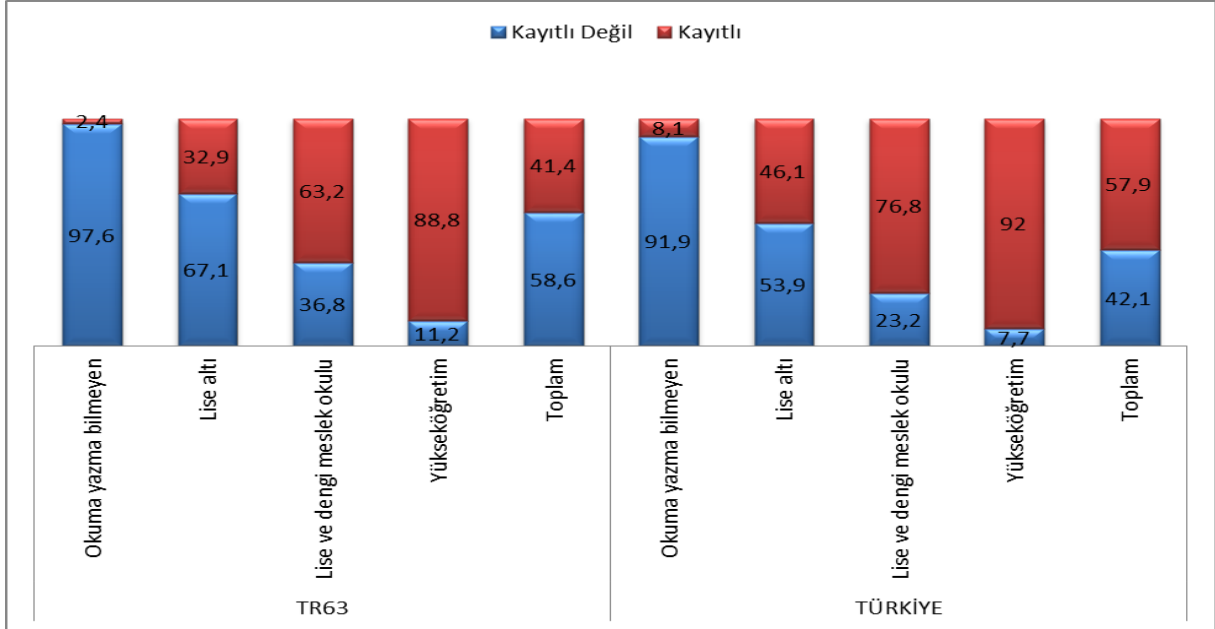
Grafik 15. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, Türkiye ve TR63, (2011)

Kaynak: (TÜİK)

Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında Türkiye genelinde olduğu gibi toplam okuma yazma bilmeyenlerin %97,6'sı kayıt dışı çalışmaktadır. Bunu sırasıyla lise altı eğitilmişler (%67,1), lise ve dengi meslek okulları mezunları (%36,8) ve yükseköğretim mezunları (%8,8) izlemektedir. Yani eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma da azalmaktadır.

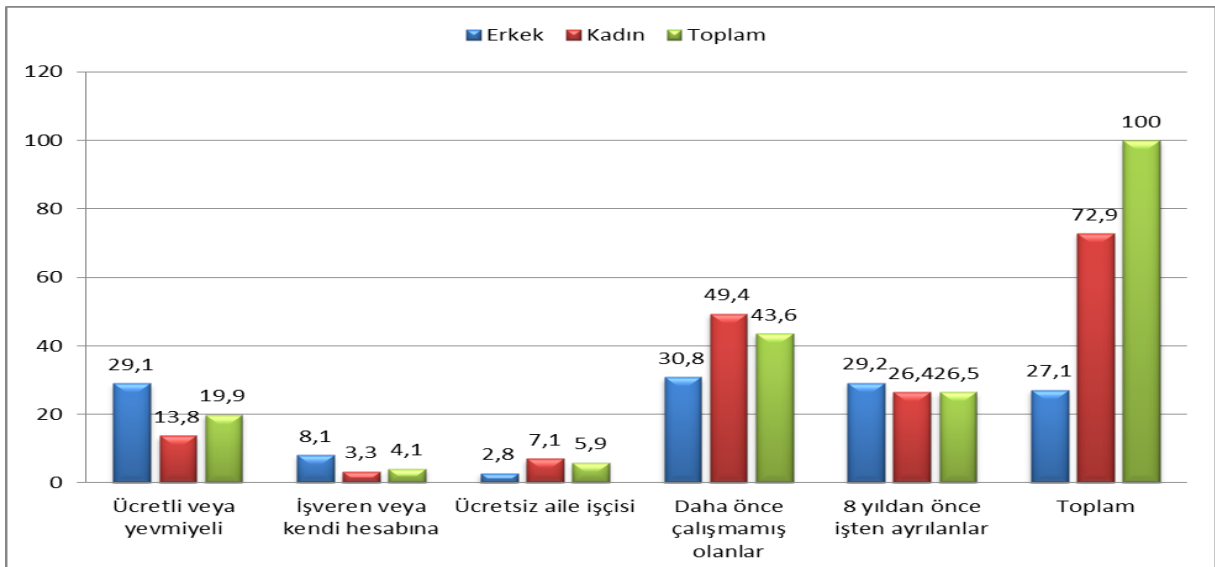
Grafik 16. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, Türkiye ve TR63, (2011)

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde 2011 yılı itibariyle işteki duruma göre kayıt dışılık oranlarına bakıldığında en yüksek kayıt dışı istihdamın ücretli ve yevmiyeli çalışanlar ve bunlarında cinsiyet ayrımı yapıldığında erkekler %29,1 ve kadınlar %13,8'dir. Burada toplam çalışan sayılarını göz ardı etmemek gerekir. Aynı bölgede daha önce çalışmamış olanların içinde erkeklerin oranı %30,8 olurken kadınlarda bu oran %49,4'e kadar çıkmıştır.

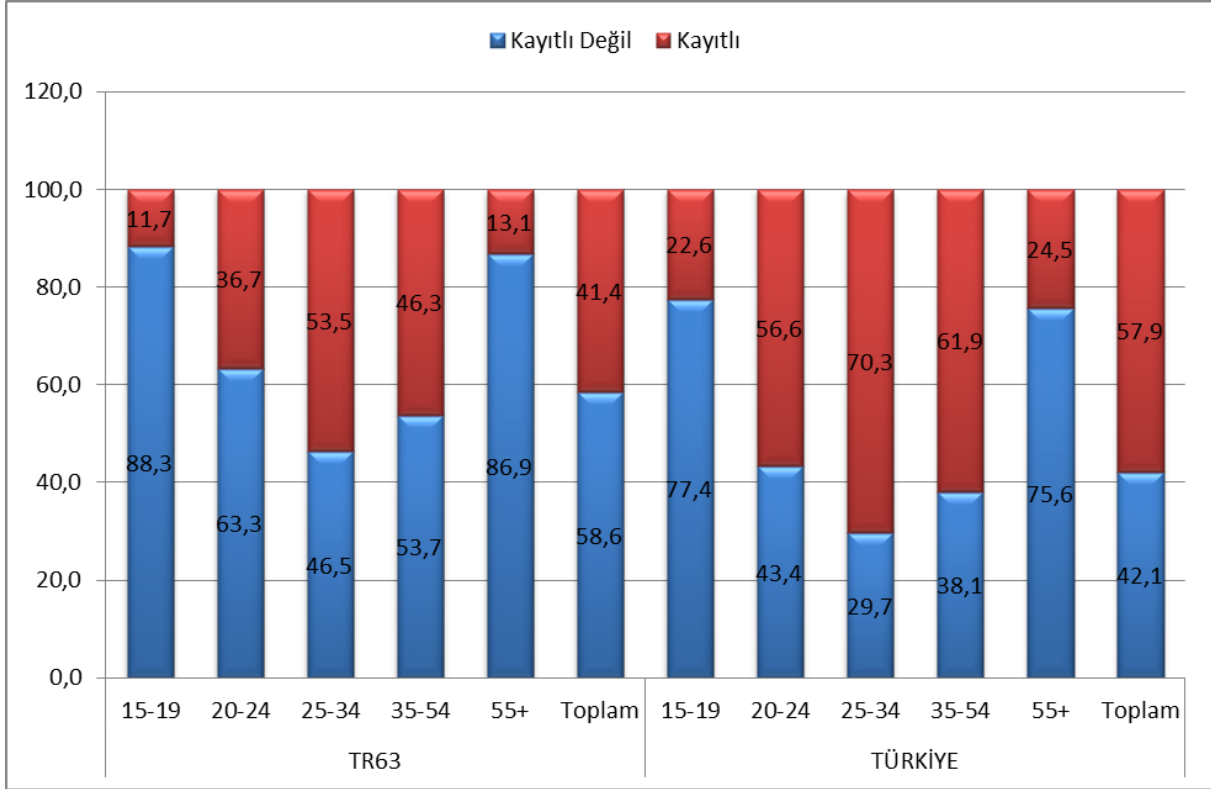
Grafik 17. İşteki Duruma Göre Kayıtlı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

2011 verileri ışığında TR63 bölgesinde yaş ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, Türkiye genelini yansıtan bir şekilde, en fazla kayıtsız çalışan yaş grubunun 15-19 yaş grubu (%88,3) olduğu, bunu 55 ve üstü yaş grubunun (%86,9) izlediği görülmektedir. 15-19 yaş grubunda kayıtlı çalışanların oranı TR63 Bölgesinde Türkiye genelinin oranının yaklaşık yarısı kadardır. Diğer yaş aralıklarında kayıtsız çalışma oranları %46,5'le %63,3 arasında değişmektedir.

Grafik 18. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, Türkiye ve TR63 Bölgesi, %, (2011)

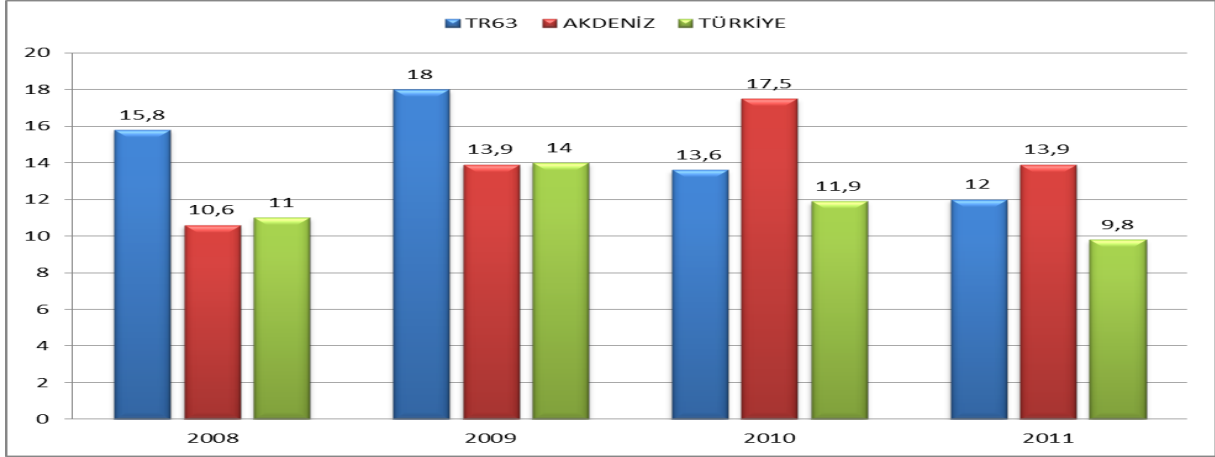

Kaynak: (TÜİK)

2.5 İşsizlik

2011 istatistiklerine göre TR63 bölgesinde işsizlik oranı %12'dir. Bu oran Akdeniz Bölgesinin altında ama Türkiye ortalamasının üzerindedir. 2009 yılı ve sonrası dikkate alındığında Türkiye ortalamasına paralel olarak TR63 Bölgesinde işsizlik oranının azaldığını söylemek mümkündür. 2009 yılında Akdeniz bölgesi ile Türkiye geneli işsizlik kıyaslandığında oranların birbirine çok yakın olduğunu fakat bu oranın 2010 ve 2011 yılları için farklılaştığını söylemek mümkündür. 2009 yılında işsizlik oranının yüksek olmasındaki neden 2008 yılında yaşanan dünya ekonomik krizidir.

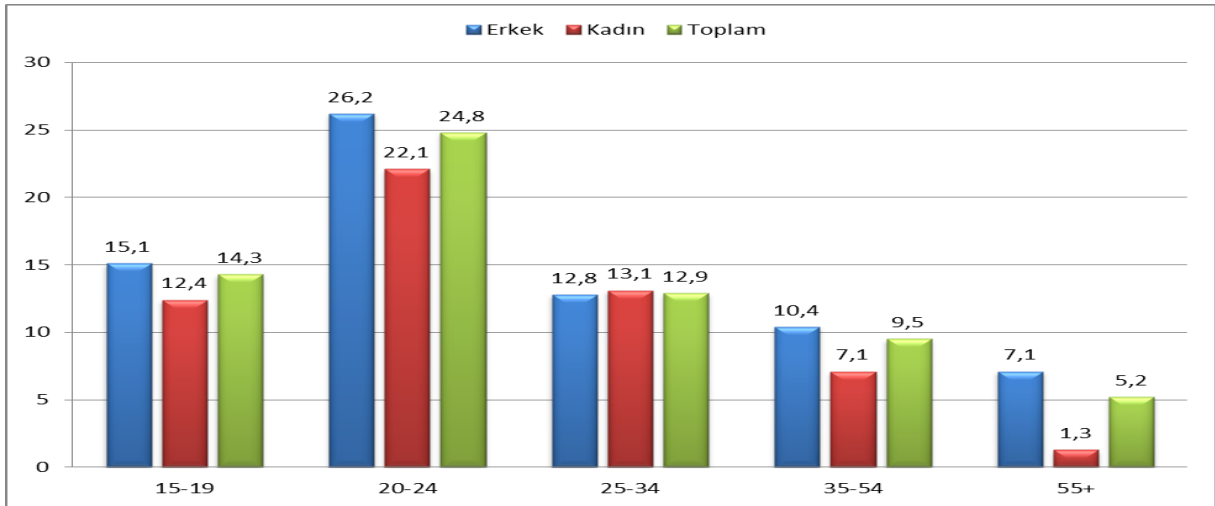
Grafik 19. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları, Türkiye, Akdeniz Bölgesi ve TR 63 (%),2008-2011

Kaynak: TÜİK

2011 yılı verileri ışığında TR63 bölgesinde geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubu erkekler (%26,2) ve kadınlar (%22,1) için 20-24 yaş grubudur. Bu yaş grubu için toplam işsizlik oranı ise %24,8'dir. Erkek işsizliği açısından ikinci sırada %15,1'lik bir oranla 15-19 yaş aralığı gelirken, kadın işsizliği açısından ikinci sırayı %13,1'lik oranla 25-34 yaş grubu almaktadır. Hem kadınlar (%1,3), hem de erkekler (%7,1) açısından işsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise 55 ve üstü yaş grubudur; bu grubun toplam işsizlik oranı %5,2'dir.

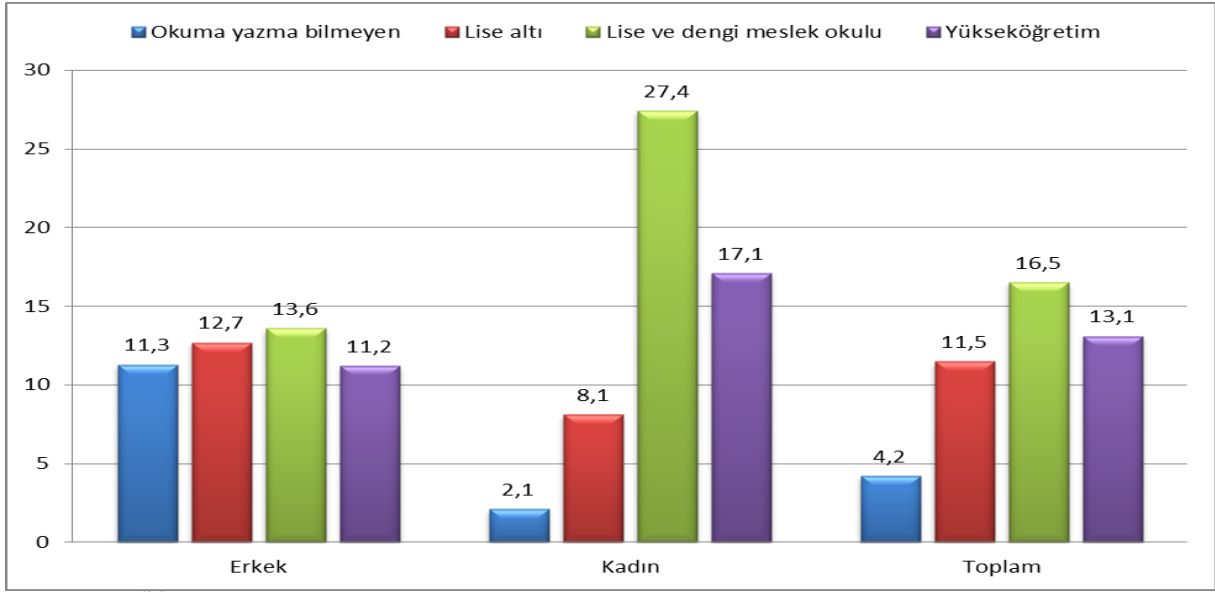
Grafik 20. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

İşsizlik oranlarına eğitimle olan ilişkisi çerçevesinde bakıldığında TR63 bölgesinde 2011 yılı itibariyle en yüksek işsizlik %16,5 ile Lise ve Dengi Meslek okulları mezunlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu %13,1 oranıyla yükseköğretim mezunları, %11,5'le Lise altı ve %4,2 ile okuma ve yazma bilmeyenler izlemektedir. Buradan da anlaşılıyor ki TR63 bölgesinde çırak sıkıntısı çekilmeyip ara eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Lise ve Dengi meslek okulu mezunlarında kadınların oranının aynı eğitim seviyesinde erkeklerin oranının iki katına yakın olduğunu söylemek mümkündür.

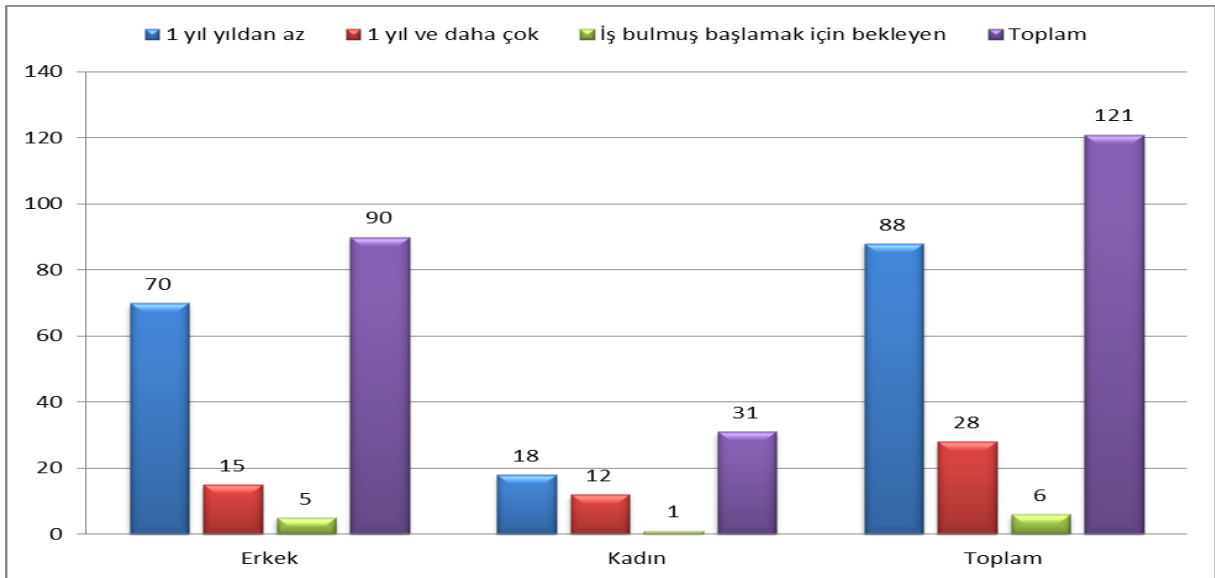
Grafik 21. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

Bekleme sürelerine göre işsizliğe bakıldığında, TR63 bölgesinde bir yıldan az süredir iş arayanların sayısının, bir yıl ve daha uzun zamandır iş arayanların sayısının 4 katından fazla olduğu görülmektedir. Uzun süreli işsizlik cinsiyet bazında incelendiğinde, kadınların %44,4'ü bir yıl ve daha çok süredir iş aramayı sürdürürken, iş arayan erkeklerin ise %55,6'sı bu pozisyondadır. Kadınlarda uzun süreli işsizlik, erkeklerden düşüktür. Kısa süreli işsizlik (1 yıldan az) cinsiyet bazında incelenirse erkeklerde %79,5 ve kadınlarda %20,5 'tir.

Grafik 22. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR63 bölgesi, 2011.

Kaynak: (TÜİK)

2.6 İşgücü Piyasasında Kadınlar

Türkiye genelinde kadınların işgücü piyasasındaki yeri endişe verici seviyelerdedir. Bu durum Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanmakta olan İlerleme Raporlarında da her sene tekrar edilmektedir. Yıllar içerisinde Türkiye genelinde kadınların işgücüne katılım oranında az da olsa bir artış görülmüş, bu oran 2011 yılında %28,8'e yükselmiştir. Kentsel alanlarda kadın işgücüne katılım oranları kırsal alanlara göre daha düşüktür. Ancak kadınların işgücüne katılım oranlarının kırsal alanlarda daha yüksek görünmesinin sebebi buradaki kadınların ücretsiz aile işçisi olarak çoğunlukla tarım sektöründe çalışıyor olmalarıdır. Türkiye genelinde kadınlara ait istihdam oranı 2011 yılı için %25,6'dır. Yani Türkiye'de her dört kadından üçü işgücü piyasası içerisinde yer almamakta, her dört kadından sadece biri çalışmaktadır. Bu oranlar Türkiye'ye ait işgücüne katılım ve istihdam oranlarının da bir bütün olarak düşmesine sebep olmaktadır. Kadınlar arasında işsizlik oranı 2011 yılı için erkeklerin çok üzerinde ve % 11,3 seviyesindedir.

TR63 bölgesi özelinde bakıldığında ise kadınların işgücüne katılım oranı %28,6 iken istihdam oranı ise %25,6'dır. En yüksek işsizlik oranı %22,1 ile 20-24 yaş grubu iken en yüksek istihdam oranı %30,5 ile 25-34 yaş grubudur. En düşük işsizlik oranını %1,3 ile 55+ yaş grubu oluştururken en düşük istihdam oranı %13,6 ile 15-19 yaş grubu oluşturmuştur.

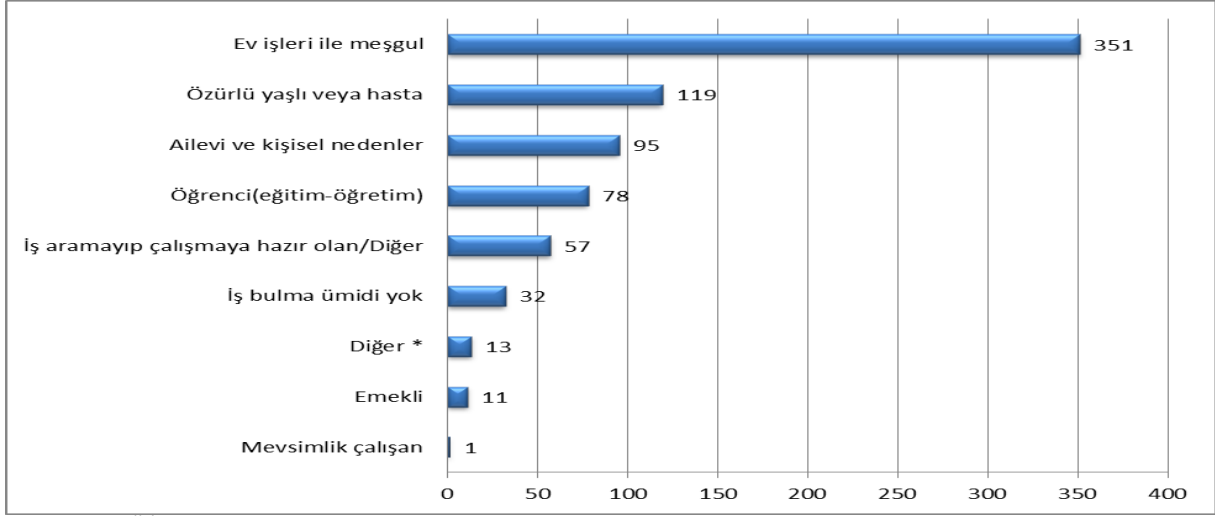
Tablo 10. TR63 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011.

YAŞ GRUBU	Çalışma çağındaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İssiz	İşgücüne katılma oranı %	İşsizlik oranı %	İstihdam oranı %	İşgücüne dahil olmayan nüfus
15-19	132	20	18	3	15,5	12,4	13,6	111
20-24	100	35	27	8	34,9	22,1	27,2	65
25-34	249	88	76	11	35,1	13,1	30,5	162
35-54	377	126	117	9	33,3	7,1	31	251
55+	202	34	34	0	16,8	1,3	16,6	168
Toplam	1.061	303	272	31	28,6	10,3	25,6	758

Kaynak: (TÜİK)

2011 verilerine göre bölgede kadınların işgücüne katılmama sebeplerinin başında ev işleri ile meşgul olmak (%46,4) gelirken bunu ikinci sırada %15,8 ile Özürlü yaşlı veya hasta grubu takip etmektedir. Bunlara sebep, büyük ölçüde çocuk bakımı hizmetlerinin yetersizliği veya pahalılığı ve/veya ailede yaşlı ve hasta aile bireyleri gibi bakıma ihtiyaç duyan bireylerin sorumluluğunun kadınlar üzerinde olmasıyla ilişkilidir. Bu tür geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin yanı sıra Türkiye'de genel olarak kadınların işgücüne katılmadığı gerçeği TR63 bölgesinde de karşılık bulabilmektedir.

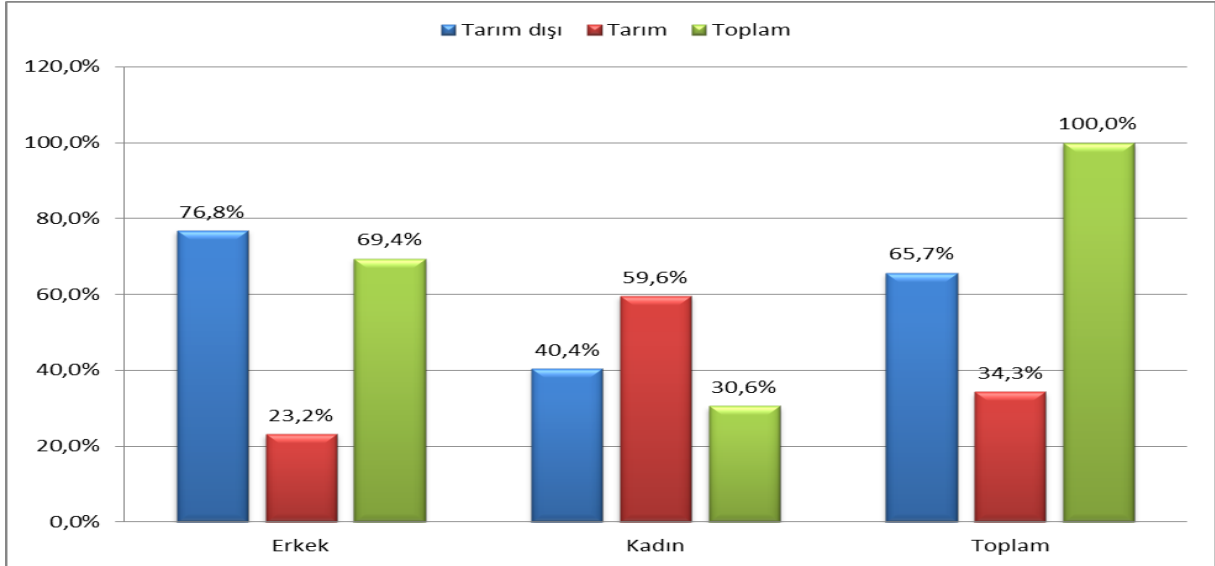
Grafik 23. TR63 Bölgesinde Kadınların İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (bin) (15+ yaş), 2011.

Kaynak: TÜİK

TR63 bölgesinde erkeklerin kayıt dışı çalışma oranı %69,4 ile kadınların kayıt dışı çalışma oranının (%30,6) neredeyse iki katından fazladır. Erkeklerin tarım dışındaki sektörlerdeki kayıt dışı istihdam oranı tarım sektöründeki kayıt dışı istihdam oranının 3 katından fazladır. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı istihdam, tarım sektörünün kayıt dışı istihdamının yaklaşık 2 katıdır.

Grafik 24. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıtdışı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011.

Kaynak:TÜİK

2011 yılı verileri ışığında, TR63 bölgesinde geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, kadınlar arasında işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun %22,1'lik bir oranla 20-24 yaş grubu olduğu, bunu %13,1 ile 25-34 yaş grubunun izlediği görülmektedir.

Tablo 11. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

İşsizlik Oranları (%)					
	Yaş Grubu				
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+
Toplam	14,3	24,8	12,9	9,5	5,2
Erkek	15,1	26,2	12,8	10,4	7,1
Kadın	12,4	22,1	13,1	7,1	1,3

Kaynak:TÜİK

2.7 İşgücü Piyasasında Gençler

Türkiye genelinde işgücü piyasasındaki endişe verici bir diğer unsur gençlerin istihdamı ve genç işsizliğidir. Kadınların iş piyasasındaki yeri konusunda olduğu gibi, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında bu durumun da her sene altı çizilmektedir.

2011 yılı verileri ışığında TR63 bölgesindeki gençlerin (15-24 yaş grubu) işgücü piyasasındaki yerine bakıldığında, gençlerin işgücüne katılım oranının %38,2, istihdam oranının ise %30,3 olduğu görülebilir. Bölgedeki işsizlerin %27,3'ünü gençler oluşturmaktadır; gençler arasındaki işsizlik oranı ise %20,7'dir.

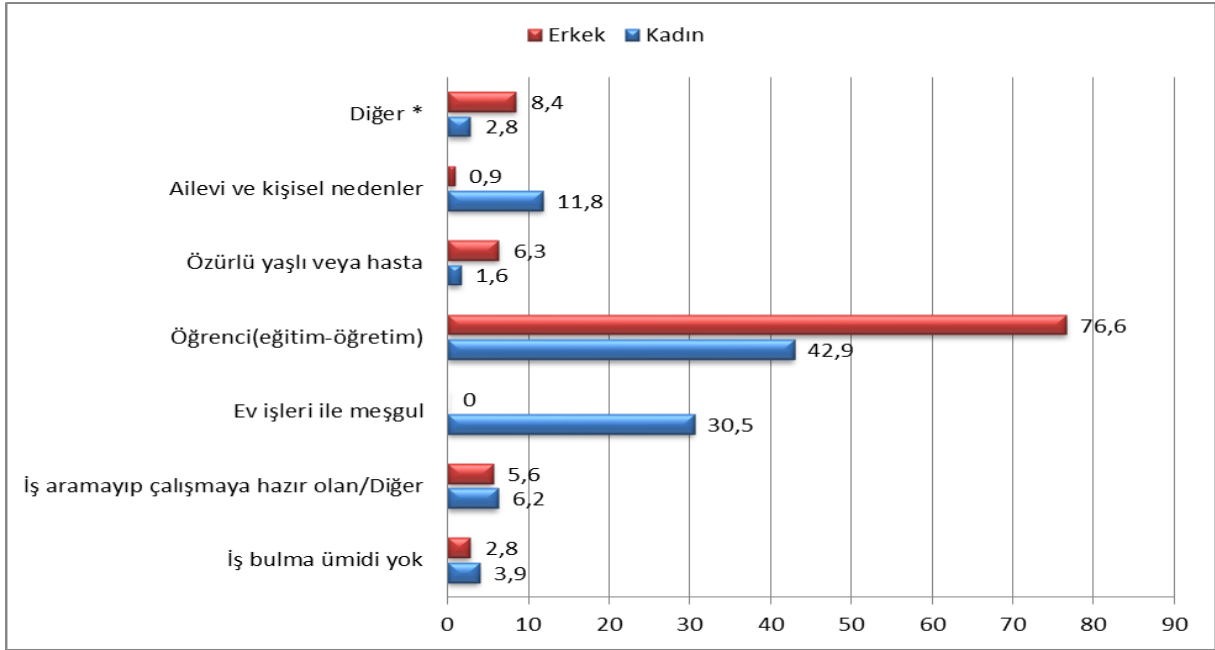
Tablo 12. Gençlerin Eğitim Durumuna Göre Temel İşgücü Göstergeleri, 15-24 Yaş Grubu, TR63 Bölgesi, 2011.

EĞİTİM DURUMU	Çalışma çağındaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne katılım oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşgücüne dahil olmayan nüfus
Okuma yazma bilmeyen	16	5	4	0	28,8	5,5	27,2	11
Lise altı	311	107	91	16	34,5	15	29,3	204
Lise ve dengi meslek okulu	111	48	35	14	43,4	28,2	31,1	63
Yükseköğretim	21	15	9	6	71,5	41,1	42,1	6
Toplam	459	175	139	36	38,2	20,7	30,3	284

Kaynak:TÜİK

İşgücüne dâhil olmama nedenlerine 15-24 yaş arası grup özelinde bakıldığında, erkeklerin %76,6'sının eğitim-öğrenim nedeni ile, kadınların ise %42,9'unun eğitim-öğrenim, ikinci olarak da %30,5 oranında ev işleri ile meşguliyet nedeniyle işgücüne dahil olmadıkları görülmektedir.

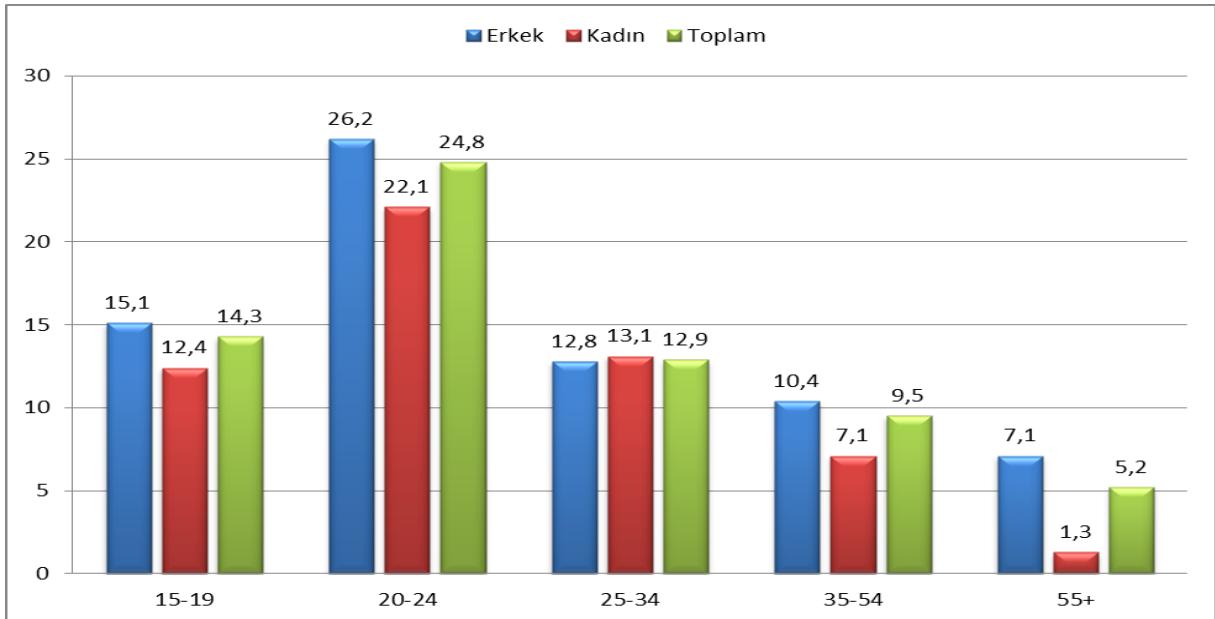
Grafik 25. Cinsiyete Göre 15-24 Yaş Arası İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,%,TR63,2011

Kaynak:TÜİK

Geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun hem kadınlar, hem de erkekler için 20-24 yaş grubu olduğu görülmektedir. Bunda henüz öğrenciliğine devam edenlerin yanı sıra tecrübesizlikten kaynaklı iş bulma problemi yaşayan gençlerin etkisi büyüktür. Geniş yaş grubuna göre işsizlik oranına bakıldığında kadın ve erkeklerin oranının birbirine en yakın olduğu yaş grubu 25-34 yaş grubudur.

Grafik 26. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

Kaynak:TÜİK

2.8 İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2011 İstatistik Yıllığı verileri ile 2012 yılına ilişkin Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verileri ışığında Kahramanmaraş ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kursları özetlenecektir. Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesi ve kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yılları için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2012 yılı itibariyle Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Kahramanmaraş'ta kuruma kayıtlı 27.457 iş arayanın mevcut olduğu görülmektedir. İş arayanların %57,8'i ilköğretim ve altı okul mezunlarından oluşmaktadır.

2011 ve 2012 yılına ait mevcut istatistikler incelendiğinde, Kahramanmaraş'ta 2011 yılında yapılan 16.093 kuruma başvurunun 4.816'sı iş gücü piyasasına giriş yapabilmıştır. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise özürlü vatandaşlarımızın 892 başvurusuna karşılık 312 adet iş imkanı oluşmuştur. 2012 yılının verilerine göre ise, Kahramanmaraş'ta 27.456 kuruma başvuruya karşılık 7.919 kişi iş gücü piyasasına giriş yapmıştır. İl genelinde toplam 423 özürlü ve 4 eski hükümlü 2012 yılında işgücü piyasasına dahil olmuştur.

Türkiye geneli 2011 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 1.398.355 başvuruya karşılık 363.672 kişi istihdam edilmiştir. Türkiye genelinde özürlü vatandaşlara yönelik işe yerleştirme ve başvuru istatistiklerine bakıldığında ise 2011 yılında alınan 35.151 iş başvurusuna karşılık 38.349 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirme sayısının başvuru sayısından fazla olma nedenleri arasında, önceki yıllardan devir eden istatistikler ile yıl içinde uygulanan bir takım teşvik politikaları yer almaktadır.

Tablo 13. Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Kahramanmaraş, 2011-2012

	İşe Yerleştirme	
Sosyal Durum	2011	2012
Normal	4.504	7.492
Özürlü	312	423
Eski Hükümlü	0	4
Genel Toplam	4.816	7.919
	Başvuru	
Normal	15.178	26.694
Özürlü	892	2207
Eski Hükümlü	23	138
Genel Toplam	16.093	29.039

Kaynak: Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılı itibariyle yaş gruplarına göre işsizlik ödeneği başvurularına bakıldığında, Kahramanmaraş ilinde yapılan toplam 3.557 başvurunun Türkiye genelinde yapılan başvuruların %0,8'i olduğu söylenebilir. İl özelinde en çok başvurunun (%23,6) 30-34 yaş grubu işsizler tarafından yapılmaktadır. Bunu (%20,4) ile 25-29 yaş grubu, (%18,3) ile 35-39 yaş grubu izlemektedir. En az işsizlik ödeneğine başvuru 7 kişi ile 15-19 yaş grubudur.

Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Türkiye ve Kahramanmaraş, 2012.

Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları		
YAŞ GRUBU	Türkiye	K.Maraş
15-19	2.166	7
20-24	41.615	224
25-29	104.133	728
30-34	107.509	842
35-39	78.087	654
40-44	57.737	520
45-49	36.977	368
50-54	8.880	119
55-59	3.375	68
60-64	554	16
65+	205	11
TOPLAM	365.719	3.557

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ili özelinde işsizlik ödeneği başvuruları sayılarına öğrenim durumuna göre bakıldığında, en fazla başvurunun ortaöğretim seviyesinde eğitilmiş işsizler tarafından yapıldığı görülmektedir. Bunu ilköğretim mezunu işsizler takip etmektedir.

Tablo 15. Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları Türkiye, Kahramanmaraş (2012)

Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları (2012)		
	Türkiye	K.Maraş
Okur Yazar Olmayan	8.222	30
Okur Yazar	5.424	77
İlköğretim	224.733	699
Ortaöğretim	134.528	957
Ön lisans	27.881	165
Lisans	38.419	193
Yüksek Lisans	1927	0
Doktora	104	0
TOPLAM	441.238	2.121

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verilerine göre 2012 yılının Ocak-Aralık ayları arasında işsizlik sigortasına 3.557 kişi başvurmuş ve hak sahiplerine 7.481.953,53 TL ödeme yapılmıştır.

Kahramanmaraş ilinde 2012 yılında tarımdan alınan açık işler ve tarım dışı sektörlerden alınan açık işlerin Türkiye geneli ile benzerlik gösterdiği açıktır. Tarım sektöründe kamudan alınan açık işlerin oranı Türkiye genelinde %70 iken il genelinde bu oran %25,4 olmuştur. Tarım dışı sektörlerde özel işyerlerinden alınan açık işler Türkiye genelinde %86,8 iken Kahramanmaraş ili genelinde özel işyerlerinden alınan açık işler %93,5 olmuştur.

Tablo 16. Tarım ve Tarım Dışı Açık İşler, Türkiye Geneli ve Kahramanmaraş İli, 2012.

Tarım ve Tarım dışı Açık İşler (2012)							
	Tarım Dışı			Tarım İçi			Genel Toplam
	Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	
Türkiye	975.888	129.528	846.360	15.916	11.140	4.776	991.804
Kahramanmaraş	11.147	722	10.425	165	42	123	11.312

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinde 2011 yılı itibariyle toplam işe başvuru sayısının 16.093 olduğu görülmektedir. Bu, Türkiye genelinde yapılan başvuruların %1,8'ini oluşturmaktadır. Yaş açısından bakıldığında, başvuruların en çok 20-24 yaş grubu tarafından yapıldığı görülmektedir. Bunu 25-29 yaş grubu ile 30-34 yaş grubu izlemektedir. Hem Türkiye genelinde, hem de Kahramanmaraş ilinde 15-19 yaş grubu hariç yaş arttıkça iş başvurularının azaldığı görülmektedir. Kahramanmaraş ili için 2012 yılının istatistiklerine bakıldığında ise toplam başvuru sayısının 29.039'a ulaştığı ve bir önceki yıla göre %70,61'lik ciddi bir artış olduğu görülmektedir. Toplam başvurular içerisinde kadınların başvurularının oranının 2011 yılı için incelendiğinde ise Türkiye ortalamasının önemli ölçüde üzerinde olmasıyla beraber 2012 yılının istatistikleri ise kadınların yaptığı başvuruların toplam başvurular içerisindeki oranının da kesin olmamakla beraber Kahramanmaraş'ta azalma olduğunu göstermektedir.

Kahramanmaraş ilinde 2012 yılı itibariyle yapılan işe yerleştirmelerde toplam 7.919 kişinin bir işe yerleştirildiği anlaşılmaktadır. Yani başvuru yapanlar arasından 19.537 kişi işe yerleştirilememiştir.

Tablo 17. Kamu/Özel İşe Yerleştirilenler, Türkiye ve Kahramanmaraş ili, 2012

İşe Yerleştirme (2012)					
	Özel	Oran	Kamu	Oran	Toplam
TÜRKİYE	418.939	75,20%	137.648	24,80%	556.587
KAHRAMANMARAS	6.704	84,60%	1.215	15,40%	7.919

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Kahramanmaraş ili genelinde sektörel bazda işe yerleşenlerin %62,6'sı imalat sektöründe işe yerleştirilmiştir. İmalat sektörünün diğer sektörlerle göre açık ara önde çıkmasının sebebi imalat sektöründe çalışan kişi sayısının diğer sektörlerle oranla daha fazla olmasıdır.

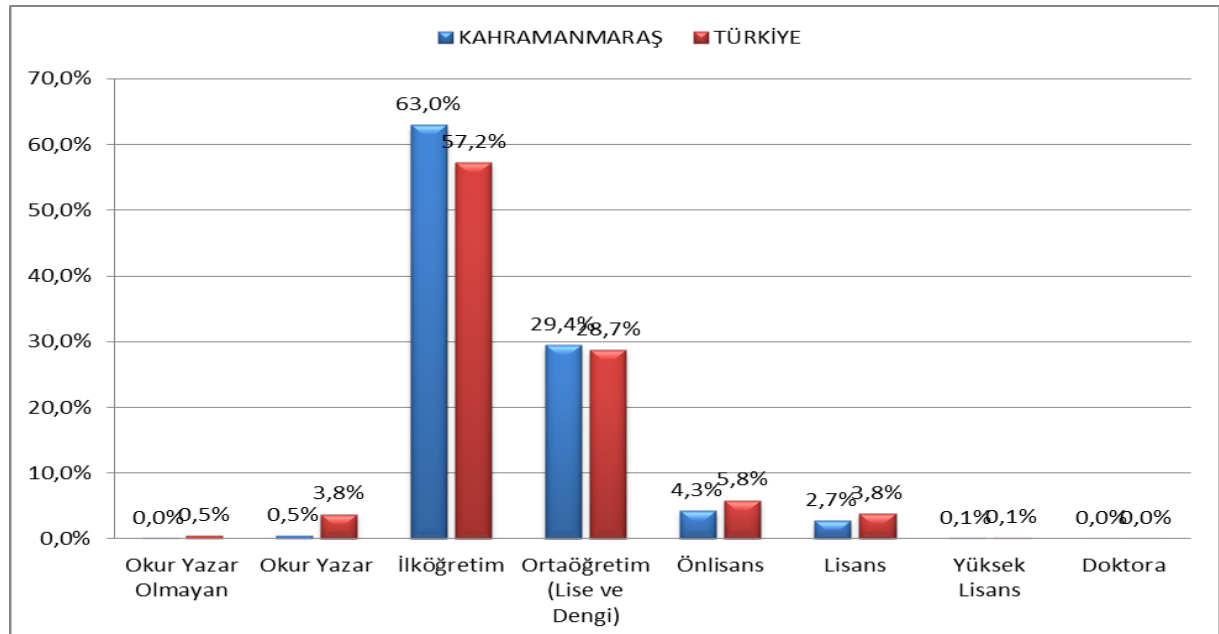
Tablo 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler, Kahramanmaraş İli, 2012

Sektörel Bazda İşe Yerleştirme Sayı ve Oranları		
Sektör Adı	Yerleşen Sayısı	Oranı
İmalat	4.957	62,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	519	6,6%
İnşaat	456	5,8%
Bilgi ve iletişim	309	3,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	266	3,4%
Ulaştırma ve depolama	263	3,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	230	2,9%
Toptan ve perakende ticaret	232	2,9%
Eğitim	186	2,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	141	1,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	129	1,6%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	97	1,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	78	1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	0,1%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	10	0,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	10	0,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	0,1%
TOPLAM	7.919	%100

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında eğitim durumuna göre işe yerleştirmelere bakıldığında Türkiye genelinde ilköğretim mezunlarının oranı %57,2 iken, Kahramanmaraş ili genelinde işe yerleşenlerden ilkokul mezunu olanların oranı %63'tür. Ortaöğretim (Lise ve Dengi) mezunlarında işe yerleştirme sayıları il geneli ile Türkiye geneli paralellik göstermektedir.

Grafik 27. Eğitim Durumu Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve K.Maraş İli,%, 2012.

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne ait 2012 yılı işgücü piyasası faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında, bu dönemde Kahramanmaraş ilinde toplam 29.039 başvuru olduğu görülmektedir. Alınan açık iş sayısı 11.312 iken, toplam işe yerleştirme 7.919 kişi olarak gerçekleşmiştir. İşe yerleştirmeler ağırlıklı olarak özel sektörde gerçekleşmektedir. Toplam başvuru içerisinde işe yerleştirilebilenlerin oranının %28,8 civarında olması ve 3.393 açık işe yerleştirme yapılamamış olması işgücü arzı ile talep arasında hala bir açığın var olduğunu göstermektedir.

Tablo 19. İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Kahramanmaraş, 2012 yılı.

Başvuru sayısı	Alınan Açık İş	İşe Yerleştirme
29.039	11.312	7.919

Kaynak: İŞKUR

Mesleklere göre kayıtlı işsizlere ilişkin istatistiklere bakıldığında Beden İşçisi (Genel), Kamyonet Şoförü, Büro memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Şoför-Yük Taşıma sırasıyla ilk beşte yer almaktadır. Alınan açık iş talepleri incelendiğinde ise, beden işçisi (genel), İplikçi (Ring/Vater/Vergel), Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü) Temizlik Görevlisi ve konfeksiyon işçisi ilk sıralarda gelmektedir ve bu meslekler toplam talebin %70,2'sine karşılık gelmektedir. İşe yerleştirme verilerine göre ise, beden işçisi (genel), İplikçi (Ring/Vater/Vergel), Kompleci-Dokumacı (Dokuma makineleri Operatörü), Makine Bakım Onarımcısı, Şoför-Yük Taşıma meslekleri toplam işe yerleştirmelerin % 79,2'sini oluşturmaktadır. Alınan talepler ve işe yerleştirmelere bakıldığında genel anlamda talep edilen mesleklerin mevcut işsizler arasından karşılanmasında sorun yaşanmadığı gözlenmektedir. Bunun yanında Beden İşçisi (Genel), İplikçi (Ring/Vater/Vergel) ve Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü) mesleklerinden alınan taleplerin yeterince karşılanmadığı görülmektedir. Özellikle Beden işçisi (genel) için alınan açık iş 5276 iken işe yerleştirilen Beden İşçisi (genel)'nin sayısı 3837'dir. Buda halihazırda 1439 tane açık işe yerleştirme yapılamadığını veya bu meslek için işveren ya da iş arayanların bir takım isteklerinin karşılanabileceği ortamın oluşmadığının göstergesidir.

Tablo 20. İlk 10 Mesleğe göre Açık İş, İşe Yerleştirme ve Kayıtlı İşsizler

Açık İş Sayısı		İşe Yerleştirme Sayısı		Kayıtlı İşsiz Sayısı	
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.276	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.837	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	8.252
İPLİKÇİ (RING/VATER/VARGEL)	1.950	İPLİKÇİ (RING/VATER/VARGEL)	1.820	KAMYONET ŞOFÖRÜ	834
KOMPLECİ-DOKUMACI	312	KOMPLECİ-DOKUMACI	224	BÜRO MEMURU (GENEL)	817
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	206	MAKİNE BAKIM ONARIMCISI	217	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	754
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	200	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	161	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	750
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	198	ELEKTRİK TEKNİSYENİ	140	İPLİKÇİ (RING/VATER/VARGEL)	718
ÖRGÜ MAKİNASI OPERATÖRÜ	182	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	136	SEKRETER	541
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	163	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	106	ELEKTRİK TEKNİSYENİ	494
PAZARLAMACI	135	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	87	ŞOFÖR-İTFAİYE ARACI	443
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	85	METAL İŞLERİ TEKNİSYENİ	61	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	427

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu istihdamın korunması, artırılması, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi ile işsizliğin azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla işgücü yetiştirme ve uyum hizmetleri yürütmektedir. Bu etkinlikler, “Kuruma kayıtlı işsizlerin iş piyasası ihtiyaçları doğrultusunda istihdam edilebilirliklerinin artırılarak; iş bulmalarının kolaylaştırılmasına, işe yerleştirilmesine ve kendi işlerini kurmalarının sağlanmasına yönelik girişimcilik, meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerini, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerini, toplum yararına çalışma programları ile çalışan işgücüne ilişkin eğitim seminerlerini” kapsamaktadır. Kahramanmaraş ilinde 2012 yılında kurs programı çerçevesinde toplam 169 Kurs-TYÇP açılmış ve bu programlara 2.411 kişi katılmıştır. İl genelindeki bu açılan programlara toplam 4.737.988,70 TL harcanmıştır.

Tablo 21. İşgücü Yetiştirme Kursları, Kahramanmaraş, 2012.

PROGRAM ADI	PROGRAM SAYISI	KATILIMCI SAYISI	ÖDENEN MİKTAR
TYÇP	28	691	2.139.845,75 TL
İYK İSTİHDAM GARANTİLİ VE GENEL	54	1089	1.577.530,61 TL
STAJ/İŞBAŞI	55	198	487.210,09 TL
UMEM VE UMEM İEP	17	135	183.411,02 TL
ÖZÜRLÜ	9	68	238.315,35 TL
GİRİŞİMCİLİK	3	187	57.208,94 TL
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	2	35	40.325,00 TL
ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	1	8	14.151,94 TL
GENEL TOPLAM	169	2.411	4.737.988,70 TL

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2012 yılında en fazla katılımcının faydalandığı kursun İstihdam Garantili ve Genel İşgücü Yetiştirme Kursu kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu grup kursa il özelinde toplam 1.089 kişi katılmıştır. Bu tür kursları 691 katılımcı ile TYÇP programları takip etmiştir. Üçüncü sırada ise 198 katılımcı ile Staj ve İşbaşı kursları gelmektedir

2012 yılında Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü toplam 3 tane girişimcilik kursu düzenlemiş, olup kurslara toplam 187 kişi katılmıştır. Hükümlü ve Eski hükümlülere yönelik 3 tane kurs açılmış ve bu kurslardan toplam 43 kişi faydalanmıştır.

2012 yılında istihdam garantili kurslar içerisinde en fazla kişinin (487 kişi) yer aldığı meslek Bilgisayar Operatörü'dür (%24,6). İkinci en kalabalık katılımcı grubuna sahip (366 kişi) olan kurs ise Beden İşçisi (Genel) ile TYÇP programında gerçekleşmiştir (%18,5). İşgücü yetiştirme kurslarına cinsiyetlerine göre bakıldığında Konfeksiyon işçisi, Dikiş Makinesi Operatörü ve Halı Dokuyucusu (El Tezgahı) ise kadınların sayısının erkeklerin sayısından fazla olduğu kurslardır. Bununla birlikte sebebi kadınların el becerilerinin erkeklerden daha iyi olması olabilir.

Tablo 22. İstihdam Garantili Kurslar, Kahramanmaraş, 2012

Meslek	Kurs Türü	Kursiyer Sayısı	Cinsiyet		Yüzde
			Kadın	Erkek	
Bilgisayar Operatörü	İŞ.YET.KURS/ GENEL	487	199	288	24,60%
Beden İşçisi (Genel)	İŞ.YET.KURS/ TYÇP	366	138	228	18,50%
Konfeksiyon İşçisi	İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	106	66	40	5,40%
Dikiş Makinesi Operatörü- Kumaş	İŞ.YET.KURS/ GENEL	90	79	11	4,50%
Web Tasarımcısı	İŞ.YET.KURS/ GENEL	64	21	43	3,20%
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	İŞ.YET.KURS/ GENEL	61	61	0	3,10%
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	İŞ.YET.KURS/ GENEL	57	43	14	2,90%
Kuaför	İŞ.YET.KURS/ GENEL	56	54	2	2,80%
İşletmeci (Genel)	GİRİŞİMCİLİK	54	18	36	2,70%
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	UMEM PROJESİ/İEP	54	1	53	2,70%

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 2012 yılında düzenlediği engellilere yönelik kurslara toplam 38 kişi katılmıştır. Bu kurslara katılanlar Web Tasarımı ve Bilgisayar Operatörü mesleklerinde eğitimler almışlardır.

Tablo 23. Engellilere Yönelik Kurslar, Kahramanmaraş, 2012 yılı

Meslek	Kurs Türü	Kursiyer Sayısı	Cinsiyet	
			Kadın	Erkek
Web Tasarımcısı	ÖZÜRLÜ KURSLARI	5	3	2
Bilgisayar Operatörü	ÖZÜRLÜ KURSLARI	5	4	1
Web Tasarımcısı	ÖZÜRLÜ KURSLARI	7	1	6
Bilgisayar Operatörü	ÖZÜRLÜ KURSLARI	21	8	13

Kaynak: İŞKUR

3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 24. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ							
Dönem	Kapsamı	Period	Sınıflamalar	Yöntem	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI ⁶		
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 30 Kasım	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	12.712	
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	71.001	
					10+ işyeri	26.409	
					50+işyeri	7.224	
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	275.099	
					10+ işyeri	83.404	
					50+işyeri	15.273	
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	255.938	
					10+ işyeri	80.638	
					50+işyeri	15.985	
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	218.068	
					10+ işyeri	73.418	
					50+işyeri	14.476	
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	198.479	
					10+ işyeri	69.442	
					50+işyeri	14.688	
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	159.862	
					10+ işyeri	60.501	
					50+işyeri	13.393	
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	5.941	
					10+ işyeri	3.283	
					50+işyeri	1.606	
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	5.225	
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	53.164	

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 7” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)

⁶ Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

⁷ Soru Formu Ek 1’de verilmiştir.

- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kısıtlı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2’de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

3.1 İşyerleri ve Mevcut İstihdam

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde il genelinde toplam 1.168 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinin % 17’si 1-9 kişi çalıştıran, % 64’ü 10-49 kişi istihdam eden ve % 19’u da 50 ve üzerinde kişi çalıştıran işyerleridir.

Bütün işyerleri açısından bakıldığında, 2012 yılı itibariyle Kahramanmaraş ve Türkiye genelinde en fazla işyeri bulunan ilk üç sektör aynıdır. Kahramanmaraş’ta en fazla işletmeye sahip olan sektör % 32,4’lük bir oranla imalat iken imalat sektörü Türkiye’de % 20,6’lık orana sahiptir. İkinci sırada ise Kahramanmaraş’ta % 27,1’lik oranla toptan ve perakende ticaret sektörü gelirken Türkiye’de % 19,8’lik oran ile toptan ve perakende ticaret gelmektedir. Üçüncü sırayı Kahramanmaraş’ta % 12,8’le , Türkiye genelinde % 9,8 ile inşaat sektörü almaktadır.

Tablo 25. Kahramanmaraş ve Türkiye’deki İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2012.

SEKTÖR	K.MARAŞ	TÜRKİYE
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,3%	2,2%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,3%	4,0%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0,6%	2,1%
EĞİTİM	4,0%	4,8%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	3,9%	5,3%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,4%	2,3%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	3,5%	5,7%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,1%	1,8%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,9%	2,5%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	2,5%	3,9%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,0%	1,5%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	27,1%	19,8%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	4,7%	5,6%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2,5%	4,1%
İMALAT	32,4%	20,6%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	3,0%	3,9%
İNŞAAT	12,8%	9,8%

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA 2012

Kahramanmaraş ve Türkiye’de çalışan sayısı 10-49 olan işyerleri arasında, Türkiye ve Kahramanmaraş için aynı olan sektörlerde sıralama, toptan ve perakende ticaret; imalat ve inşaat olarak gözlenir. Kayıtlı çalışan sayısı 50’den fazla olan işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında ise Kahramanmaraş ve Türkiye için sıralamanın birbiriyle aynı olduğu görülmektedir. Bu grupta Kahramanmaraş’ta en fazla işyeri imalat sektöründe yer almakta, bunu inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir. Türkiye genelinde çalışan sayısı 50’den fazla olan işyerleri sektörlerine göre , imalat, toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmet faaliyetleri şeklinde sıralanmaktadırlar.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler neticesinde, genelde en fazla çalışan Kahramanmaraş ve Türkiye için imalat sektöründedir. İkinci ve üçüncü sırayı Kahramanmaraş ve Türkiye için sıralama, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörü şeklindedir. İlk üç sektör Kahramanmaraş’taki toplam işyerlerindeki payın yaklaşık %72,3’ünü oluştururken, Türkiye için bu oran %50,2’dir.

3.2 Mevcut istihdam dağılımı

Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması’ndan elde edilen verilerden bir grubu da görüşülen işyerlerinde mevcut istihdam sayılarıyla ilgilidir. Kahramanmaraş iline özel işgücü piyasası verilerinin azlığı göz önüne alındığında, çalışanların dağılımı hakkındaki bu veriler aslında işgücü piyasasını arz yönünden değerlendirmek açısından da önemlidir.

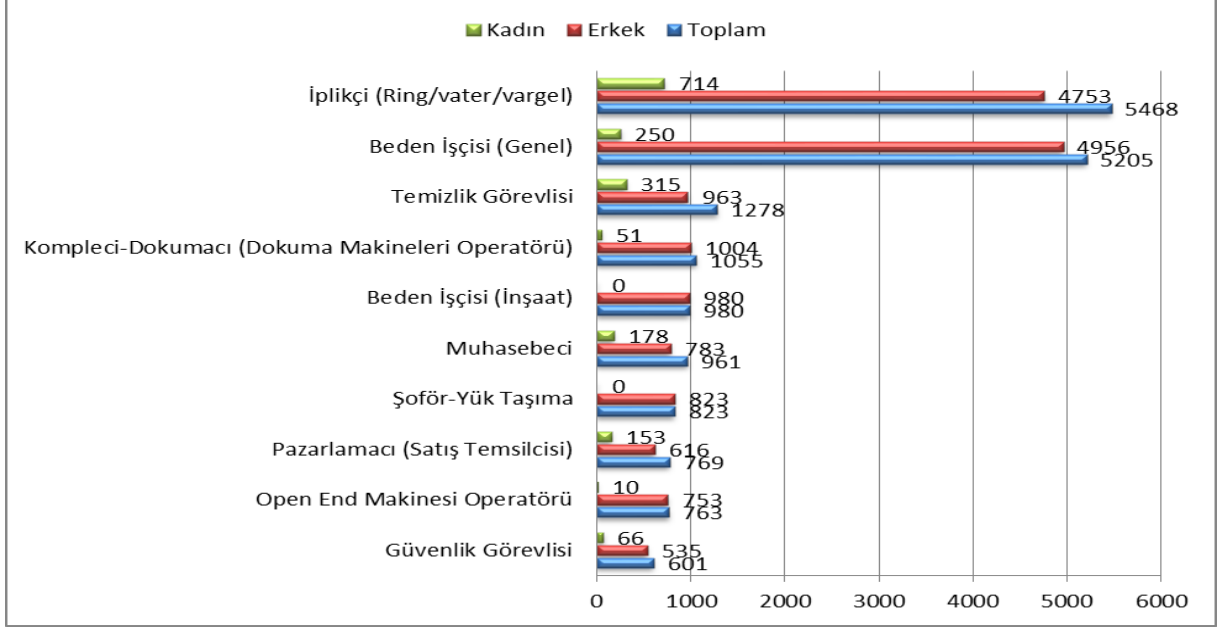
Araştırma kapsamında Kahramanmaraş’ta 1.168 işyerinde toplam 51.913 çalışan istihdam edilmektedir ve erkeklerin istihdam oranı %88 kadınların ise % 12’dir. İşletme başına düşen ortalama çalışan sayısı ise 39.1 dir. Türkiye genelinde ise 127.656 işyerinde 6.240.388 kişi istihdam edilmektedir. Türkiye’deki işyerlerinde çalışan kadınların oranı %25.25 ile, işletme başına düşen ortalama çalışan sayısı ise 48.8 ile Kahramanmaraş’ın istatistiklerinin üzerindedir.

İşyerlerinde çalışan sayısının en yüksek olduğu sektör Kahramanmaraş’ta % 59’luk payıyla, Türkiye’de %23.8’lik payıyla imalat sektörüdür. Bunu Kahramanmaraş’ta % 10,4 ile toptan ve perakende ticaret izlerken, Türkiye için %12.7 oranla idari ve destek hizmet faaliyetleri izlemektedir. Üçüncü sırada ise, Kahramanmaraş’ta % 10,2 ile inşaat sektörü, Türkiye genelinde de %10.1 ile toptan ve perakende ticaret yer almaktadır.

Her iki cinsiyet açısından Türkiye ve Kahramanmaraş’ta en çok istihdam sağlayan sektör imalat sektörüdür. İkinci sırada ise Türkiye için idari destek ve hizmetler sektörü yer alırken, Kahramanmaraş için toptan ve perakende ticaret sektörü gelmektedir. Erkek ve kadın çalışanlar açısından bakıldığında, Türkiye ve Kahramanmaraş için farklılık göstermektedir. Kahramanmaraş’ta erkek çalışanların en fazla olduğu ikinci sektör inşaatken, kadınlar için bu sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Türkiye’de ise toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü erkeklerin en fazla istihdam edildiği üçüncü sektör olurken, kadınlar için üçüncü sırada eğitim sektörü takip etmektedir.

2012 yılı Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre Kahramanmaraş ili özelinde istihdam büyüklüğüne göre ilk üç sırada gelen meslekler sırasıyla; İplikçi(ring/vater/vergel), Beden İşçisi (genel) ve Temizlik Görevlisi'dir

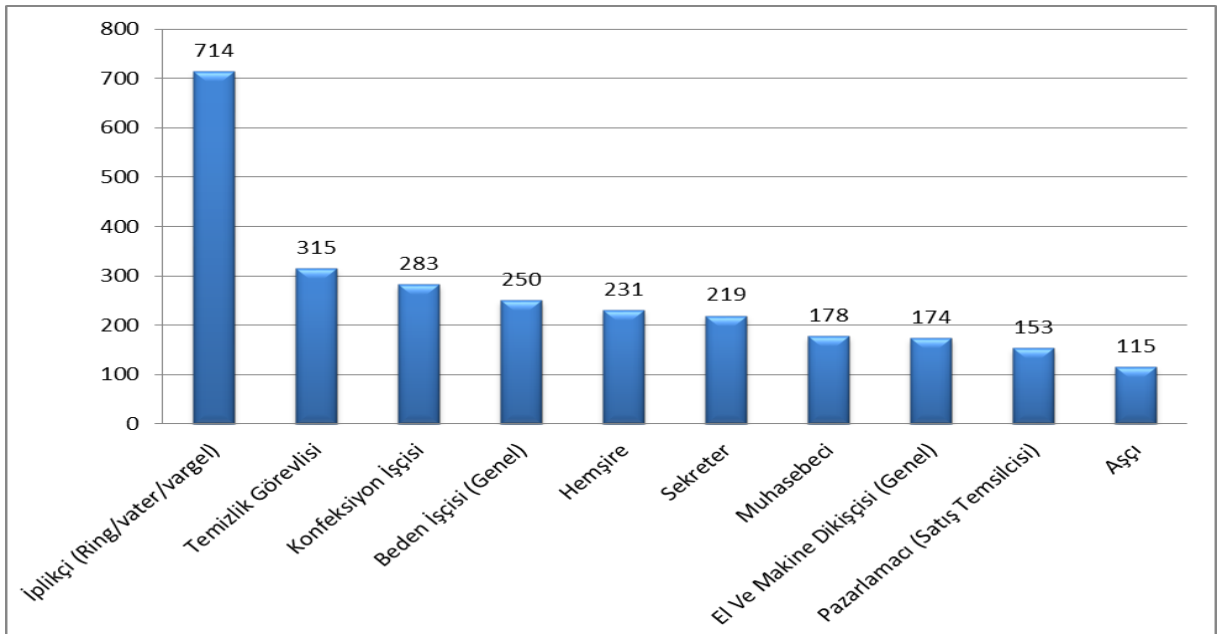
Grafik 28. Kahramanmaraş'ta 10+ İstihdamlı İşyerlerinde En Çok Çalışılan 10 Meslek.

Kaynak: Kahramanmaraş İPA 2012

2012 yılı Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre Kahramanmaraş ili özelinde tarım-dışı ekonomik faaliyet alanlarına bakıldığında, kadınlar arasında en fazla icra edilen mesleğin İplikçi(ring/vater/vergel) ve Temizlik Görevlisi olduğu görülmektedir. Bunları Konfeksiyon işçisi, beden işçisi (genel), hemşirelik ve sekreterlik izlemektedir.

Grafik 29. Kadınların En Fazla İcra Ettiği Meslekler, Kahramanmaraş, 2012.

Kaynak: Kahramanmaraş İPA 2012

Tablo 26. Çalışanların Cinsiyet Bazında Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012

Sektör	KAHRAMANMARAŞ			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bilgi ve İletişim	0,3	0,2	0,3	1,8	3,1	2,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,6	1,5	1,6	1,8	2,5	2,0
Elektrik, Gaz ve Buhar Üretim ve Dağ.	0,3	0,1	0,3	5,9	3,0	5,2
Eğitim	1,9	6,5	2,4	3,3	11,9	5,5
Finans ve Sigorta	1,1	3,0	1,4	3,3	7,3	4,3
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,3	0,1	0,2	1,4	1,6	1,4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti	1,8	2,9	1,9	5,1	5,2	5,2
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	0,0	0,2	0,0	1,9	1,8	1,9
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,2	0,3	1,1	3,2	0,6	2,6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön.İyileş.Faal.	0,0	0,0	0,0	2,2	2,8	2,3
Mesleki,Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,2	1,2	2,1	7,2	1,2	5,7
Toptan ve Perakende Ticaret	10,4	10,2	10,4	10,3	9,4	10,1
Ulaştırma ve Depolama	2,3	1,5	2,2	5,2	2,4	4,5
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,1	4,4	4,2	12,0	14,9	12,7
İmalat	60,0	50,6	58,8	25,3	19,4	23,8
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faal.	1,3	14,8	2,9	2,2	10,4	4,3
İnşaat	11,2	2,5	10,2	7,8	2,6	6,5
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: Kahramanmaraş İPTA 2012

Kahramanmaraş'ta erkeklerin kadınlara göre daha fazla ağırlıkta çalıştığı ilk üç sektör sırasıyla İnşaat, Madencilik Taş Ocakçılığı ve Gayrimenkul Faaliyetleri olarak belirlemektedir. Türkiye'de bu sıralama erkekler için su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, madencilik ve taş ocakçılığı ve inşaat sektörüdür Kadınların ağırlıklı olarak il genelindeki işyerleri ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme , Spor ve eğitim sektörleri içerisinde yer almaktadır. Kadınlar için Türkiye geneli sıralama İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 27. Sektörlere Göre Erkek-Kadın Çalışan Oranları, Kahramanmaraş, 2012.

Sektör	Erkek %		Kadın %		Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı (%)	
	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş	Türkiye
Bilgi ve İletişim	93,3	63,6	6,7	36,4	0,3	2,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	89,0	68,6	11,0	31,4	1,3	4,0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	95,5	85,6	4,5	14,5	0,6	2,1
Eğitim	68,1	45,0	31,9	55,0	4,0	4,8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	73,5	57,2	26,5	42,8	3,9	5,3
Gayrimenkul Faaliyetleri	96,6	71,6	3,4	28,4	0,4	2,3
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	82,1	74,7	17,9	25,3	3,5	5,7
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	54,2	75,4	45,8	24,6	0,1	1,9
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	96,7	94,1	3,3	5,9	0,9	2,5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	93,1	70,1	6,9	29,9	2,5	3,9
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0	94,5	0,0	5,55	0,0	1,5
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	88,4	76,5	11,6	23,5	27,1	19,8
Ulaştırma ve Depolama	92,0	86,3	8,0	13,7	4,7	5,6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	87,5	70,4	12,5	29,6	2,5	4,1
İmalat	89,8	79,5	10,2	20,5	32,4	20,6
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	38,7	39,0	61,3	61,1	3,0	3,9
İnşaat	97,1	90,0	2,9	10,0	12,8	9,8
TOPLAM	88,2	74,8	11,8	25,2	100	100

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA 2012

Cinsiyete göre sektörel bazda çalışan sayıları incelendiğinde, sırasıyla kadınların en fazla istihdam edildiği sektörler, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü ve Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor faaliyetleridir. Fakat kadınların yoğun olarak istihdam edildiği sektörlerin toplam mevcut işyerleri arasında payının %7,1 seviyelerinde kalması mevcut istihdamın genel resmine baktığımızda kadınların istihdama katılımlarının neden %11,8 seviyelerinde olduğunun göstergesidir. Kadın istihdamının genel ortalamasını düşüren sektörler diğer bir ifadeyle kadın istihdamının en az olduğu sektörler ise bilgi ve iletişim, inşaat, madencilik ve taş ocakçılığı, gayrimenkul faaliyetleri ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleridir.

Araştırma verileri çerçevesinde meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında Kahramanmaraş'ta Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ilk sırada gelirken Türkiye için toplamda en fazla istihdamın Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Toplamda ikinci olarak en fazla istihdam edilen meslek grubu Kahramanmaraş'ta Nitelik Gerektirmeyen Meslekler iken Türkiye için farklı olup, Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Üçüncü meslek grubu Kahramanmaraş ve Türkiye için yine farklılık göstermektedir. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Kahramanmaraş için üçüncü sırada yer alan meslek grubu iken, Türkiye için bu sırada büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubu bulunmaktadır. En az istihdam edilen meslek grubu Türkiye ve Kahramanmaraş için aynı olup Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Kahramanmaraş'ta istihdam edilen kadınların %18,7 'si Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olurken %18,5 ile nitelik gerektirmeyen işler grubunda çalışan kadınlar yer almaktadır. Kadınların %17,1'i ise profesyonel meslek mensubu grubunda çalışanlar oldukları görülmektedir. Bu oranlar Türkiye için sırasıyla %6,7 , %25,7 ve 23,7'dir. Bu oranların Türkiye genelinden farklı çıkmasının sebebi tekstil sektörünün il genelinde yaygın olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Kahramanmaraş'ta erkek çalışanlar arasında istihdamın en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda (%30,9) toplandığı görülmektedir ve bu eğilim Türkiye genelinde (%14,8) çalışanların oransal olarak iki katından fazladır. Kahramanmaraş 'ta bu sıralamayı Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışanlar (%21,7) ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar (%21,4) izlemektedirken, Türkiye'de Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar (%14,8) ile Sanatkarlarla İlgili İşlerde Çalışanlar (%13) oluşturur. İstihdamın toplam olarak çok düşük olduğu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu dışarıda tutulduğunda; hem kadınların hem de erkeklerin toplam istihdamları içerisinde en az istihdam edildiği meslek grubunun yöneticiler olduğu görülmektedir.

Tablo 28. Mesleklere Göre İstihdam, Türkiye ve Kahramanmaraş

	Erkek (%)		Kadın (%)		Toplam	
	Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9.8	4,0%	23.3	13,5%	13.1	5,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	11.3	7,4%	9.4	11,2%	10.9	7,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27.1	21,7%	25.7	18,5%	26.7	21,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0.3	0,9%	0.1	0,1%	0.3	0,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	9.8	5,3%	23.7	17,1%	13.2	6,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	13.0	21,4%	0.0	12,6%	9.9	20,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10.5	6,9%	7.7	7,4%	9.8	7,0%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	14.8	30,9%	6.7	18,7%	12.8	29,4%
Yöneticiler	3.3	1,4%	3.4	0,9%	3.3	1,3%
TOPLAM	75.6	88,2%	24.4	11,8%	100.0	100,0%

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA 2012

Tablo 29. En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,%2012

KAHRAMANMARAŞ					
Toplamda ilk on meslek	%	Erkeklerde ilk on meslek	%	Kadınlarda ilk on meslek	%
İplikçi (Ring/vater/vargel)	10,5	İplikçi (Ring/vater/vargel)	10,4	İplikçi (Ring/vater/vargel)	11,6
Beden İşçisi (Genel)	10	Beden İşçisi (Genel)	10,8	Temizlik Görevlisi	5,1
Temizlik Görevlisi	2,5	Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	2,2	Konfeksiyon İşçisi	4,6
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	2,0	Beden İşçisi (İnşaat)	2,1	Beden İşçisi (Genel)	4,1
Beden İşçisi (İnşaat)	1,9	Temizlik Görevlisi	2,1	Hemşire	3,8
Muhasebeci	1,9	Şoför-Yük Taşıma	1,8	Sekreter	3,6
Şoför-Yük Taşıma	1,6	Muhasebeci	1,7	Muhasebeci	2,9
Pazarlamacı (Satış Tem.)	1,5	Open End Makinesi Op.	1,6	El ve Makine Dikişçisi (Genel)	2,8
Open End Makinesi Op.	1,5	Pazarlamacı (Satış Tem.)	1,3	Pazarlamacı (Satış Tem.)	2,5
Güvenlik Görevlisi	1,2	Güvenlik Görevlisi	1,2	Aşçı	1,9
Toplam	34,5	Toplam	35,3	Toplam	42,9

TÜRKİYE					
Toplamda ilk on meslek	%	Erkeklerde ilk on meslek	%	Kadınlarda ilk on meslek	%
Temizlik Görevlisi	10,3	Temizlik Görevlisi	9,3	Temizlik Görevlisi	13,4
Beden İşçisi (Genel)	7,4	Beden İşçisi (Genel)	8,5	Büro Memuru (Genel)	4,7
Güvenlik Görevlisi	2,9	Güvenlik Görevlisi	3,5	Beden İşçisi (Genel)	4,2
Büro Memuru (Genel)	2,5	Beden İşçisi (Temizlik)	2,6	Muhasebeci	2,8
Temizlik İşçisi	2,3	Şoför-Yük Taşıma	2,1	Bankacılık Meslek Elemanı	2,6
Bankacılık Meslek Elemanı	1,7	Beden İşçisi (İnşaat)	2	Sekreter	2,4
Şoför	1,6	Büro Memuru (Genel)	1,7	Satış Elemanı (Tanıtım)	2,0
Muhasebeci	1,5	Bankacılık Meslek Elemanı	1,4	Makineci (Dikiş)	2,0
İnşaat İşçisi	1,5	Büro Memuru (Personel)	1,2	Büro Memuru (İdari İşler)	1,8
Büro Memuru (Personel)	1,3	Muhasebeci	1,1	Hemşire	1,8
Toplam	31,6	Toplam	33,3	Toplam	37,7

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında kısmı olarak benzeşmektedir. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek, erkeklerin çalıştığı mesleklerinin % 35'ini oluştururken, kadınlarda % 43'ünü oluşturmaktadır. Türkiye'de erkeklerde ilk on meslek, erkek çalışanların %32'sini oluştururken, bu oran kadınlarda %38'dir. Kahramanmaraş'taki kadın çalışanların meslek çeşitlenmesinin Türkiye ile farklı olduğu görülmektedir.

Meslek sıralamaları da Türkiye ile benzerlik göstermektedir. Sıralamaları değişmekle birlikte Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Şoför ile Muhasebeci meslekleri hem Kahramanmaraş'ta hem de Türkiye'de en fazla çalışanı olan ilk 10 meslek içerisinde yer almaktadır.

İlde kadın ve erkeklerde ilk on meslek sıralamasında yer alan mesleklerin yarısı (İplikçi (Ring/vater/vargel), Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Muhasebeci ve Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)) farklı sıralarda yer alsalar da çakışmakta, diğer beş meslek ise farklılaşmaktadır. Çakışan mesleklerin dışında erkeklerde ağırlıklı olan meslekler; Şoför (Yük Taşıma), Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili), Beden İşçisi (İnşaat), Open End Makinesi Operatörü ve Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)'dir. Kadınlarda ağırlıklı olan diğer meslekler; Konfeksiyon İşçisi, El ve Makine Dikişçisi (Genel), Aşçı, Hemşire ve Sekreterdir.

3.3 Açık İşler

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Kahramanmaraş ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 4.150'dir. Bu kapsamda işverenler İŞKUR'a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 2.480 açık iş sayısı ile en fazla açık iş olan işyerleri 50+ çalışanı olan işyerleridir.

Türkiye genelinde toplanan veriler göz önüne alındığında, ülke genelinde referans dönemi içerisinde toplam 215.337 açık iş talebi alınmıştır. Bu işlerin çoğunluğunu sırasıyla İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri oluşturmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde, en fazla açık iş talebi 50'den fazla çalışana sahip işletmelerde alınmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, Kahramanmaraş ilindeki açık iş oranı %7,4 iken; oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler sırasıyla ulaştırma ve depolama faaliyetleri (%15,7), imalat (%8,9), ve toptan perakende ticaret (%8,7) sektörleridir. Türkiye genelinde açık iş oranı hesaplandığında %3.34 olduğu görülmektedir. Oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler Türkiye genelinde inşaat (%6,1), gayrimenkul faaliyetleri (%5,67) ve imalat (%4,99) olarak sıralanmaktadır. İnşaat ve gayrimenkul sektöründe açık iş oranının yüksek olmasının temel sebeplerinden biri, son yıllarda bu sektörlerin yüksek büyüme oranlarına sahip olmasıdır.

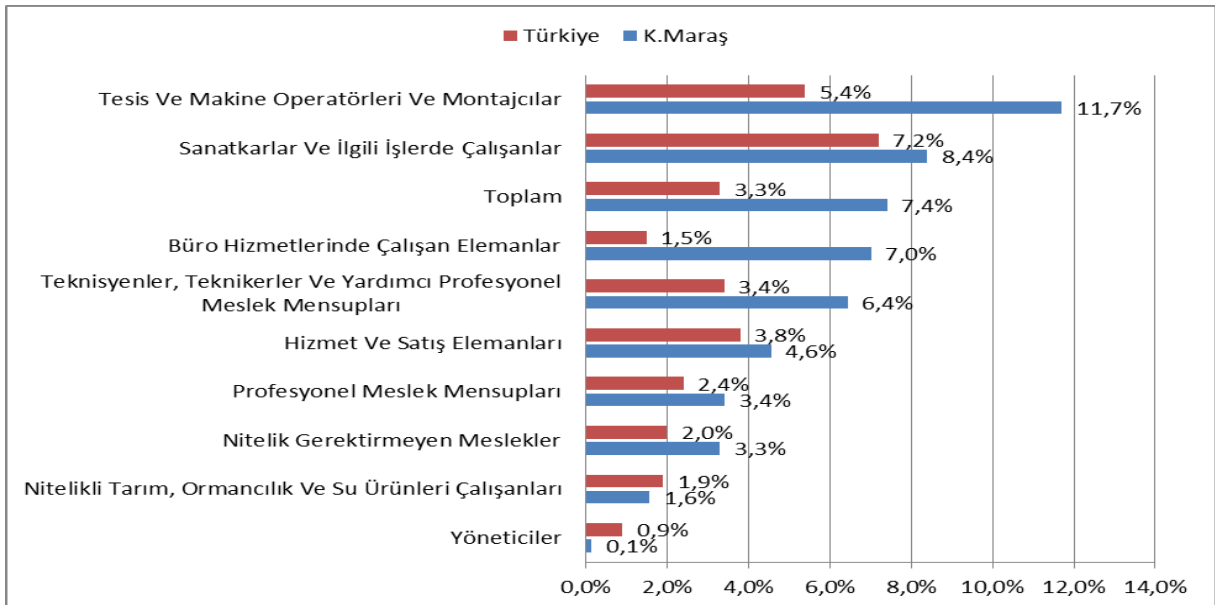
Kahramanmaraş ilinde hiç açık iş olmayan Sektörler; Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 30. Kahramanmaraş İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları

SEKTÖRLER	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş
Bilgi ve İletişim	1,7	0,2	2.6	5.2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,3	0,1	3.8	0.5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ür. ve Dağıtım	1,3	0,2	0.9	5.7
Eğitim	1,6	0,3	1.0	0.9
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1,5	0,5	1.2	2.9
Gayrimenkul Faaliyetleri	2,5	0,2	5.7	5.6
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	5,7	1,6	3.7	6.4
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	1,5	0,0	2.7	0
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3,2	0,1	4.2	0.5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,5	0,4	3.6	1.4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,5	0,0	0.3	0,0
Toptan ve Perakende Ticaret	11,6	12,3	3.8	8.7
Ulaştırma ve Depolama	5,7	5,2	4.2	15.7
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5,5	0,3	1.5	0.6
İmalat	36,2	71,8	5,0	8.9
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4,4	1,4	3.4	3.8
İnşaat	12,2	5,3	6.1	4.0
TOPLAM	100,0	100,0	3.3	7.4

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA 2012

Açık iş oranlarına dokuz ana meslek grubuna göre bakıldığında, Kahramanmaraş %11,7 ile Tesis Makine Operatörleri ve Montajcıları iken Türkiye genelinde en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşler grubunda (%7,2) olduğu görülmektedir. Kahramanmaraş için Sanatkârlar ve İlgili İşler grubu ikinci sırayı (8,4) ile alırken Türkiye geneli için (5,4) ile Tesis Makine Operatörleri ve Montajcıları grubunun geldiği görülmektedir.

Grafik 30. Dokuz Ana Meslek Grubunda Açık İş Oranları (%)

Kaynak: Kahramanmaraş, Türkiye İPTA 2012

¹ Açık İş Oranı = (Açık İş Sayısı) / (Mevcut istihdam/çalışanlar + Açık İş Sayısı)*100

Kahramanmaraş İPA sonuçlarına göre, ana mesleklerde ihtiyaç duyulan kişi sayılarına bakıldığında, ilk sırada 2026 kişilik ihtiyaçla Tesis Makine Operatörleri ve Montajcıları gelmektedir. İkinci sırada 967 kişiyle, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışabilecek olanlar bulunmaktadır.

Türkiye genelinde ise ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslek grupları çoktan aza doğru tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (56.393), sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (53.384) ve hizmet ve satış elemanlarıdır (48.288). Kahramanmaraş İPA sonuçlarına göre, nitelik gerektirmeyen ana meslekler çalışanlar açısından ağırlıkta iken, ihtiyaç duyulan kişi sayılarına göre 3.sırada yer almaktadır. Bunun nedeni, işverenlerin nitelik gerektirmeyen mesleğe sahip çalışanları işgücü piyasasında kolaylıkla bulabilmesi, diğerlerini daha zor temin edebilmesi olabilir.

Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında ise Türkiye’de Beden İşçisi (Genel) Kahramanmaraş’ta İplikçi (Ring/Vater/Vargel) ilk sırada yer almıştır. Bu sırayı Türkiye’de makineci (dikiş) ve inşaat elemanları kalıpcısı izlerken Kahramanmaraş’ta Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü) , Beden İşçisi (Genel) izlemektedir.

Tablo 31. En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk 10 Meslek, %, 2012

KAHRAMANMARAŞ		TÜRKİYE	
Meslek	%	Meslek	%
İplikçi (Ring/Vater/Vargel)	19,7	Beden İşçisi (Genel)	9,0
Kompleci-Dokumacı	6,8	Makineci (Dikiş)	7,9
Beden İşçisi (Genel)	4,8	İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	6,1
Kumaş Boyacısı	3,9	Güvenlik Görevlisi	4,4
Örgü Makinası Operatörü	2,7	Soğuk Demirci	3,6
Denim Kumaş Operatörü	2,6	Garson (Servis Elemanı)	3,4
Open End Makinesi Operatörü	2,3	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,5
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,0	Temizlik Görevlisi	2,4
Pompacı (Petrol Rafinesi)	1,8	Madenci (Genel)	2,3
Kumaş Boyamacı	1,4	Mermer İşçisi	2,1

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA 2012

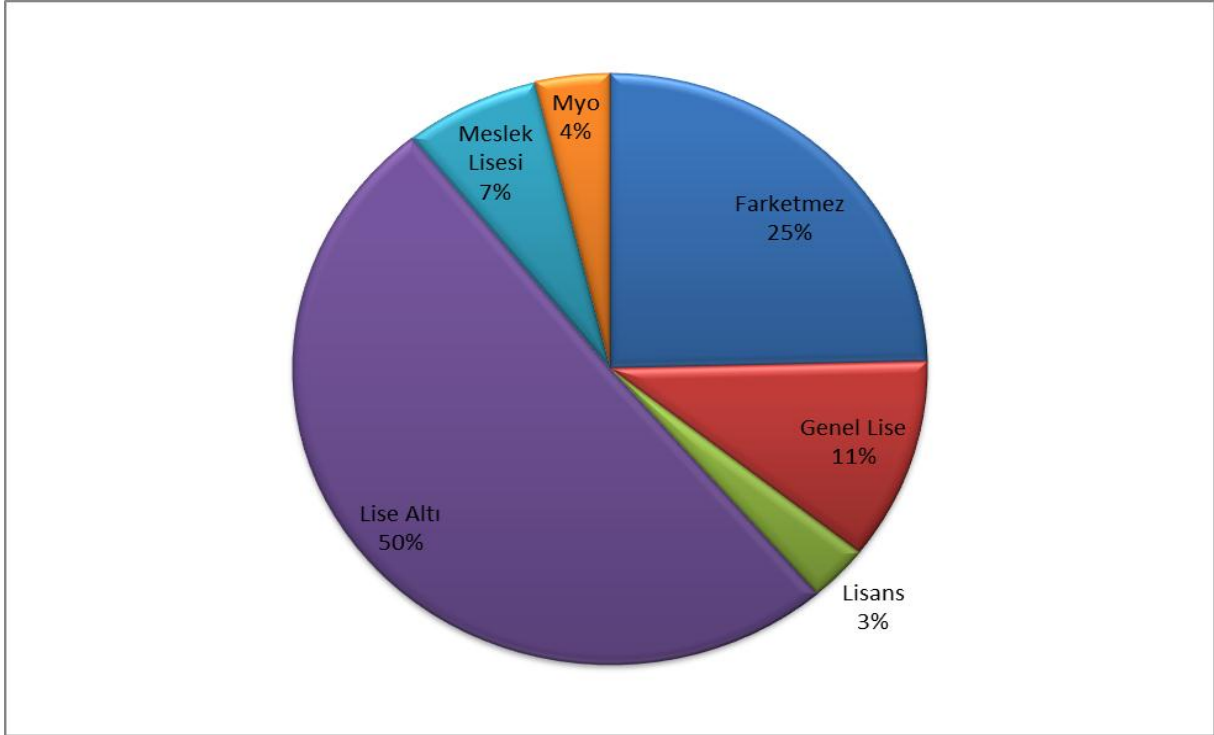
Türkiye genelinde elde edilen sonuçlar ise Kahramanmaraş’takinden daha farklı bir tablo ortaya çıkarmaktadır. İşverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler sırasıyla, satış elemanı, beden işçisi (genel), konfeksiyon işçisi, elektrik ve elektronik teknikeri ve servis garsonudur.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyine baktığımızda işverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine % 50 oranla lise altı eğitim düzeyi cevabını vermişlerdir. Türkiye’de ise lise altı eğitim düzeyi %28 ile ikinci sırada yer almakta iken ilk sırada %36 oranla fark etmez cevabı izlemektedir. Kahramanmaraş ilinde ise ikinci sırada % 25 ile fark etmez eğitim düzeyi yer almaktadır. İl genelinde sırasıyla %11 ile genel lise, % 7 ile meslek lisesi , % 3 ile lisans,

% 4 ile meslek yüksek okulu mezuniyeti eğitim düzeyleri talep edilmektedir. Çıraklık eğitim seviyesi ile lisans üstü mezuniyetini talep eden hiçbir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları meslek yüksek okulu mezunlarına tercih edilmektedir.

Önemli bir farklılık lise altı eğitim düzeyindedir. Kahramanmaraş'ta lise altı eğitim seviyesine olan talep %50 iken Türkiye'de ki durum biraz daha farklı ve % 27,7 seviyesindedir.

Grafik 31. Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi, 2012

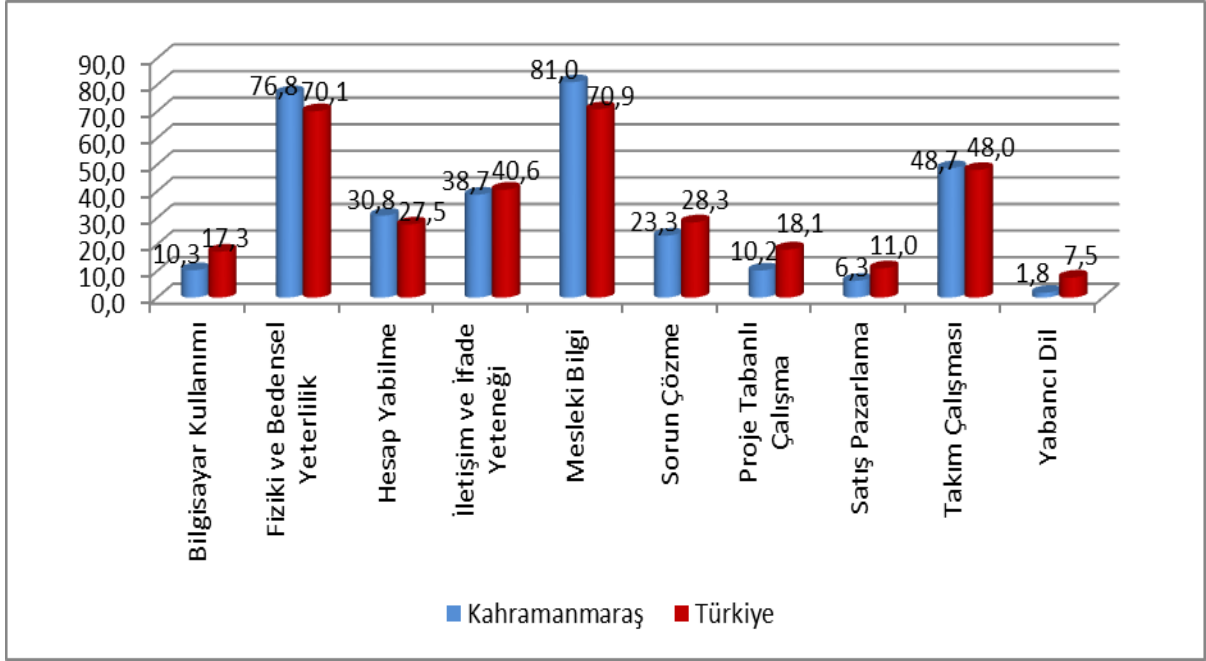

Kaynak: Kahramanmaraş İPTA 2012

Kahramanmaraş için, eğitim düzeylerine göre en çok talep edilen meslekler sıralaması yapıldığında, İplikçi (Ring/Vater/Vergel), Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü , beden işçisi (genel), Kumaş Boyacısı gibi mesleklerde belirli bir eğitim düzeyi aranmamakta olduğu görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin yeterli görüldüğü meslekler ise genelde İplikçi (Ring/Vater/Vergel), Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü beden işçisi (genel), yani el ve göz koordinasyonu yapılabilen veya basit düzeyde beceri isteyen beden gücü ile yapılabilen tüm meslek gruplarında belirli bir eğitim düzeyi istenmemektedir.

Türkiye geneli için, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, servis garsonu ve aşçı için belirli bir eğitim düzeyi aranmamaktadır. Bununla beraber, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi ve madenci (genel) mesleklerinde de lise altı eğitim işverenler tarafından yeterli görülmektedir.

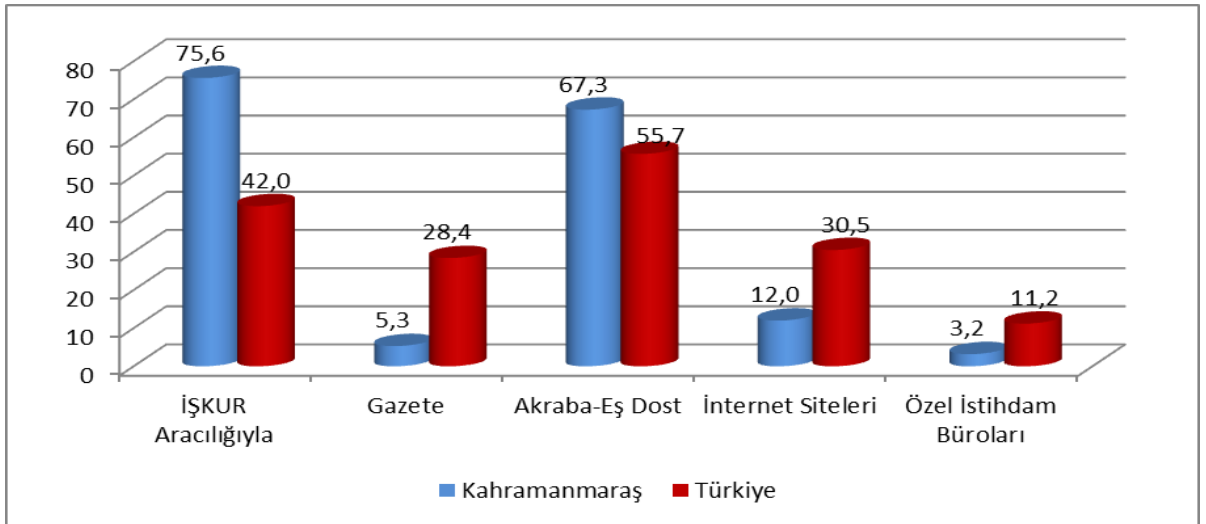
Grafik 32. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012

Kaynak: İPTA

İşverenin en çok talep ettiği beceri % 81 oranla yeterli mesleki bilgiye sahip olmaktır. Yeterli mesleki bilgiyi sırayla % 77 ile fiziki ve bedensel yeterlilik, % 49 ile takım çalışması, % 39 ile iletişim ve ifade yeteneği, % 31 ile hesap yapabilme, % 23 sorun çözme, %10 ile bilgisayar kullanımı ve proje tabanlı çalışma, % 6,3 ile satış pazarlama ve son olarak da % 2 ile yabancı dil becerisi takip etmektedir.

Grafik 33. Açık İşlerin Karşılama Yolları, %, 2012

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPTA

Araştırma kapsamında işverenler ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden biriside açık işlerin temin edilme kanallarıdır. Buna göre Kahramanmaraş'ta eleman temini için işverenlerin % 76'sı İŞKUR, % 67'si akraba-eş-dost, % 12'si internet siteleri, % 5,3'ü gazete ve sadece % 3,2'si özel istihdam bürolarını tercih ettiğini belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu sıralama biraz farklılık göstermektedir. İşverenlerin %55,7'si akraba

eş dost, %42'si İŞKUR, %30,5'i internet siteleri, %28,4'ü gazete ve %11,2'si özel istihdam büroları olarak sıralanmıştır.

Açık işlerin karşılanmasında hem il hem Türkiye genelinde İŞKUR' un payının yüksek olmasında son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenerlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri, yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamızdan (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadır.

3.4 Temininde güçlük çekilen meslekler

İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler. Anket kapsamındaki işletmelere 2012 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır.

Tablo 32. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Dağılımı, %,2012

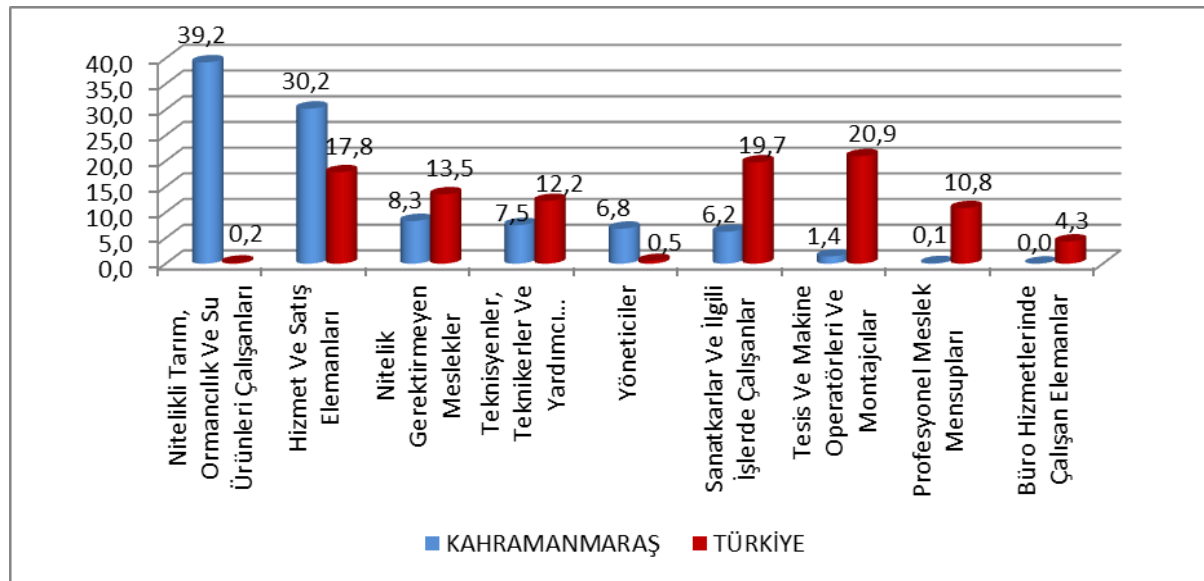
SEKTÖRLER	KAHRAMANMARAŞ	TÜRKİYE
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,2	1,0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0,5	2,9
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,1	0,4
EĞİTİM	1,0	2,1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,4	2,5
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,2	1,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	1,6	10,1
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	1,8
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,6	2,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1,5	3,0
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,5
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	13,9	13,5
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	2,1	5,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2,1	6,2
İMALAT	64,2	34,2
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	2,0	4,7
İNŞAAT	9,6	7,4
TOPLAM	100,0	100,0

Kaynak: Kahramanmaraş İPTA 2012

İl genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıkta olduğu sektörler; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat şeklinde sıralanmaktadır. İl genelinde temininde güçlük çekilen her 100 mesleğin 64'ü İmalat, 14'ü Toptan ve Perakende Ticaret, 10'u da İnşaat sektöründe yer almaktadır. Başka bir deyişle, il genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin % 88'i söz konusu üç sektörde yer almaktadır.

Türkiye açısından temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıkta olduğu ilk üç sektör Kahramanmaraş ile paralellik göstermektedir. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin % 34'ü İmalat, % 14'ü Toptan ve Perakende Ticaret ve % 10'u da Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır.

Grafik 34. Ana Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, %, 2012

Kaynak: Kahramanmaraş İPTA 2012

Ana meslek grupları itibariyle temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımına bakıldığında, Kahramanmaraş'ta temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıklı olarak; Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Hizmet ve Satış Elemanları ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında olduğu görülmektedir. İl genelinde temininde güçlük çekilen her 100 meslekten 39'u Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda, 30'u Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda, 8 tanesi de Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ana meslek grubunda yer almaktadır. Başka bir deyişle, temininde güçlük çekilen mesleklerin % 77'si söz konusu üç ana meslek grubunda yer almaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin ana meslek grupları itibariyle dağılımına bakıldığında Kahramanmaraş'takinden farklı bir dağılımın söz konusu olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıkta olduğu meslek grupları sırayla; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin % 21'i Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda, % 20'si Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda, % 18'i Hizmet ve Satış Elemanları ana meslek grubunda yer almaktadır.

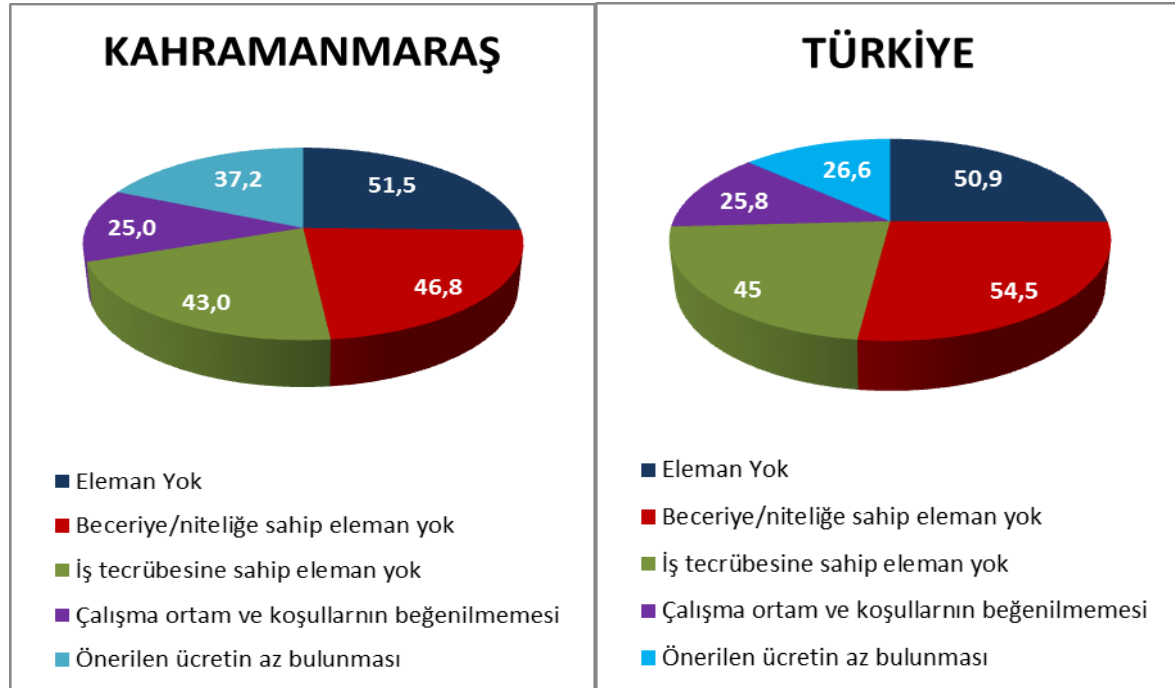
Tablo 33. Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 15 Mesleğin Toplam İçindeki Dağılımı, %, 2012

KAHRAMANMARAŞ		TÜRKİYE	
Meslek	Oran	Meslek	Oran
İplikçi (Ring/vater/vargel)	13,4	Makineci (Dikiş)	6,4
Kompleci (Dokuma Hazır Giy. ve Ev Tek.)	4,4	Beden İşçisi (Genel)	6,3
Beden İşçisi (Genel)	4,2	Satış Elemanı	5,8
Kumaş Boyacısı	3,9	Garson	4,7
Örgü Makinası Operatörü	3,7	Güvenlik Görevlisi	4,3
Denim Kumaş Operatörü	2,5	Kaynakçı	2,7
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,2	Şoför	2,7
Konfeksiyon İşçisi	1,8	Aşçı	2,3
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1,7	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1,9
Hemşire	1,6	Temizlik Görevlisi	1,6

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen meslekler, İplikçi (Ring/Vater/Vergel), Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü ve beden işçisi (genel) şeklinde sıralanmaktadır.

İplikçi (Ring/Vater/Vergel) ve Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü mesleklerine olan talebin fazla olması ilde tekstil sektörünün öne çıkmasından kaynaklandığı söylenebilir. Üçüncü sırada yer alan beden işçilerinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin arkasında yer alan en önemli faktör aslında işveren tarafından önerilen ortam ve koşulların potansiyel işgücü tarafından beğenilmemesidir. Bu alandaki açığı kapatmak için görünen o ki, talep ve arz edenlerin isteklerinin iki tarafında uzlaşacağı bir şekilde dengenin oluşturulması şarttır.

Grafik 35. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Kahramanmaraş

Kaynak: Kahramanmaraş İPA 2012

İşverenler tarafından sağlanan bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilme nedenleri değerlendirilmiştir. Grafik 35'ten görüleceği gibi araştırma kapsamında görüşülen işletmelerin; % 52'si ilgi meslekte çalışacak eleman olmamasından, % 47'si ilgili meslekte yeterli beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından, % 43'ü ilgi meslekte yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, % 37,2'si önerilen ücretin az bulunmasından ve %25'i de çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Bu durumda bize meslek edindirme ve geliştirme eğitimlerinin önemini bir kez daha göstermektedir

3.5 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Kahramanmaraş ili 10+ özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Bu dönemde il genelinde 14 bin 205 kişi işe alınmış, 11 bin 646 kişi işten çıkartılmış ve ilde 2 bin 559 kişilik net istihdam artışı gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde ise söz konusu dönemde 1 milyon 766 bin 399 kişi işe alınırken 1 milyon 409 bin 278 kişi işten çıkarılmış ve 357 bin 121 kişilik net istihdam artışı gerçekleşmiştir.

Tablo 34. Sektörel bazda Net İstihdam Değişimi, K.Maraş-Türkiye

SEKTÖRLER	KAHRAMANMARAŞ	TÜRKİYE
MESLEKİ, BİLİMSSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	50,0	10,6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	23,3	2,8
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	12,9	7,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞIT.	12,8	11
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	12,6	4,3
İNŞAAT	8,4	1,4
EĞİTİM	8,4	5,2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	8,4	0,7
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	6,9	4,3
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	6,8	4,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	6,5	5,0
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	5,5	13,7
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	3,3	1,1
İMALAT	1,0	1,7
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	4,3
BİLGİ VE İLETİŞİM	-0,6	5,6
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	-4,2	4,8
TOPLAM	4,9	5,7

Kaynak: İL İPTA

İl genelinde İstihdam hareketliliğinin nominal olarak en fazla olduğu ilk üç sektör; Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret olarak sıralanmaktadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe 738 kişi işe alınmış, buna karşın 189 kişi işten çıkartılmış ve yıl genelinde 549 kişilik net istihdam artışı meydana gelmiştir. İnşaat sektöründe ise bin 862 kişi işe alınmış, bin 417 kişi işten çıkartılmış ve 445 kişilik net istihdam artışı yaratılmıştır. Son olarak, Toptan ve Perakende Ticaret sektörüne bakılacak olursa yıl içinde bin 293 kişinin işe alındığı, 996 kişinin işten çıkarıldığı ve sektörde 297 kişilik net istihdam artışını yaşandığı görülecektir.

Araştırmanın uygulandığı tarih itibariyle net istihdam değişimi Kahramanmaraş ilinde % 4,9 olarak tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye sonucunda %5,7 çıkmıştır. Bu noktadan hareketle, il genelinde ortaya çıkan istihdam artışının Türkiye genelinde gerçekleşen istihdam artışının altında gerçekleştiği söylenebilir. İlde sektörler itibariyle net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu sektör % 50 pay ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetlerdir. Bu sektörü % 23,3 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve % 13 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü izlemektedir. Başka bir deyişle, Kahramanmaraş'ta net istihdam değişiminde sürükleyici sektörlerin; Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Diğer Hizmet Faaliyetleri ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olduğu söylenebilir. İldeki her 100 kişilik istihdam artışının 86 kişilik bölümü söz konusu üç sektörde ortaya çıkmaktadır. Buna karşın Türkiye sonucunda net istihdam artış oranının en yüksek olduğu sektör %13,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleridir. İstihdam değişiminde bu sektörü %11,1 ile Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme, Spor ve %10,6 ile İdari ve Destek Hizmetler Faaliyetleri izlemektedir.

3.6 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi

Kahramanmaraş il genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal verilere dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler neticesinde bu değer Kahramanmaraş için 3.241 artış , 1.483 azalış, net istihdam değişimi 1.758 kişidir.

Kahramanmaraş'ta istihdam artışının %58,51'i 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde, %41,5'i ise 10-49 çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise % 9,7 si 1-9, %42 si 10-49 aralığında ve %48,3'ü ise 50 ve üstü, çalışana sahip işyerlerindedir.

31 Aralık 2012 tarihli toplam istihdam artışı beklentisinde Kahramanmaraş ve Türkiye için ilk sırayı 1.518 ve 65.279 kişi ile imalat sektörü almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü net istihdam değişimi 292 kişi ile Kahramanmaraş'ta ikinci sırada yer alırken Türkiye'de 41.658 kişi ile idari ve destek hizmetleri sektörü ikinci sıradadır. Üçüncü sırada konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü net istihdam değişimi 67 kişi ile Kahramanmaraş için, toptan ve perakende ticaret sektörü ise 28.339 kişi ile Türkiye için yer almaktadır.

Tablo 35. Sektör Bazında 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 Tarihleri İtibariyle NİDO Dağılımı, %, 2012

SEKTÖRLER	Açık İş Oranı		31 Aralık 2012 NİDO		30 Haziran 2013 NİDO	
	Kahraman maraş	Türkiye	Kahraman maraş	Türkiye	Kahraman maraş	Türkiye
BİLGİ VE İLETİŞİM	5,2	2,6	0,0	2,3	-3,7	1,4
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0,5	3,8	-4,2	4,5	1,0	1,7
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	5,7	0,9	2,3	1,8	0,0	0,1
EĞİTİM	0,9	1,0	0,4	1,1	1,4	0,5
FİNANS VE SİGORTA FAAL.	2,9	1,2	4,1	0,7	3,1	0,5
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	5,6	5,7	-21,0	0,2	27,7	1,1
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAAL.	6,4	3,7	6,7	-4,0	2,0	7,0
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	2,7	4,2	3,1	0,0	2,3
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,5	4,2	-0,2	1,9	2,4	3,4
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAAL.	1,4	3,6	-1,3	2,4	-1,9	5,2
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,3	0,0	0,6	0,0	2,6
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	8,7	3,8	5,4	3,0	5,8	4,6
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	15,7	4,2	0,1	1,2	8,1	7,0
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAAL.	0,6	1,5	-3,3	2,5	-1,5	4,8
İMALAT	8,9	5,0	5,0	3,3	3,0	4,0
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	3,8	3,4	3,7	1,4	3,8	1,6
İNŞAAT	4,0	6,1	-1,3	0,5	5,4	5,8
TOPLAM	7,4	3,3	3,4	1,9	3,3	3,7

Kaynak: İL İPTA

Beklenen artış miktarının sıfır olduğu üç sektör ise bilgi iletişim, gayrimenkul faaliyetleri ve su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme sektörleridir. İşyeri büyüklüklerine göre bakıldığında, en fazla istihdam artışının beklendiği işyerleri 50 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri grubudur.

30 Haziran 2013 itibariyle Kahramanmaraş'taki işyerlerinin beklediği istihdam artışı 2597 kişi iken Türkiye genelinde bu rakam 280.500'dür. Bu toplam istihdam artışının Kahramanmaraş için %48,9'u 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde, %51,1'i 10-49 çalışana sahip işyerlerinde, olması beklenmekte, Türkiye için ise bu değerler %55,3 ile 50 üstü, %35,2 ile 10-49 ve %9,5 ile 1-9 arası çalışana sahip olan işletmelerden elde edilmiştir.

Toplam istihdam artışı beklentisinde ilk sırayı 31 Aralık'ta olduğu gibi yine Kahramanmaraş'ta (1403) Türkiye'de ise (69.579) ile imalat sektörü alırken ikinci sırada Kahramanmaraş için inşaat (428), Türkiye için ise idari destek ve hizmet sektörü gelmektedir.

Üçüncü sırada Kahramanmaraş için Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı (371), Türkiye için ise toptan ve perakende ticaret (32.581) yer almaktadır.

Bu dönem için Kahramanmaraş'ta beklenen artış miktarının sıfır olduğu sektörler elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleridir.

31 Aralık 2012 itibarıyla beklenen toplam istihdam azalışı sırasıyla Kahramanmaraş ve Türkiye için 1483 ve 119.551 kişidir. Bu toplam istihdam düşüşünün Kahramanmaraş'ta %38,8'i 10-49 çalışana sahip işyerlerinde, %61,2'si'i 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise bu oranlar biraz farklılık göstermektedir. En fazla daralma % 66,8 ile 50 ve üstü, %31,2 ile 10-49 ve %2 ile 1-9 arası istihdam sağlayan işletmelerden beklenmektedir.

Kahramanmaraş için toplam istihdam azalışı beklentisinde ilk sırayı 606 kişi ile imalat sektörü almaktadır. İnşaat sektörü ise 359 kişi ile ikinci ve idari ve destek hizmet faaliyetleri 172 ile üçüncü sıradadır. Hiç azalış beklenmeyen sektörler ise Bilgi ve iletişim; Finans ve Sigorta Faaliyetleri; Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleridir.

Türkiye genelinde 31 Aralık tarihinde beklenen istihdam azalışı sektörler göre sıralandığında ilk sırada konaklama ve yiyecek hizmeti (21.960), ikinci sırada idari destek ve hizmet faaliyetleri (21.612) ve üçüncü sırada ise inşaat (20.668) sektörü gelmektedir.

30 Haziran 2013 itibarıyla Kahramanmaraş'ta beklenen toplam istihdam azalışı 876 iken Türkiye genelinde 50.486 kişidir. Bu toplam istihdam düşüşünün Kahramanmaraş'ta %30,4'ü 10-49 çalışana sahip işyerlerinde %69,6'sı da 50+ işçi çalıştıran işyerleridir. Türkiye'de ise bu oranlar 1-9 aralığında %7,3, 10-49 aralığında %52,5 ve %40,2 ile 50 ve üstü çalışana olan işletmelerdedir.

Toplam istihdam azalışı beklentisinde Türkiye ve Kahramanmaraş'ta imalat sektörü Türkiye'de (10.209) kişi ve Kahramanmaraş'ta (482) kişi ile ilk sırada yer almaktadır. İkinci sıraya bakıldığında ise Kahramanmaraş'ta İdari ve destek hizmet faaliyetleri (109) gelirken Türkiye'de konaklama ve yiyecek hizmeti (8.746) gelmektedir.

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor; sektörlerinde Kahramanmaraş 'ta hiç azalış beklenmemektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) beklentisi istihdam artış miktarı beklentisiyle istihdam azalış miktarı beklentisinin mevcut çalışan sayısına oranını ifade etmektedir. Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Aralık 2012 itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 3,4 iken, bu beklenti Haziran 2013 itibarıyla %3,3'e düşmüştür. 2012 yıl sonu itibarı ile en yüksek net istihdam artışı beklentisi sektörel oranlara göre ilk üç sırada %6,7 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, %5,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı faaliyetleri ve % 5,0 ile İmalat sektörleri gelmektedir. 2012 Aralık ayı sonu itibarıyla en düşük net istihdam azalışı beklenen sektörler ise -%21,0 ile Gayrimenkul Faaliyetleri, -%4,2 ile Diğer Hizmet faaliyetleri ve -%3,3 ile İdari Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri gelmektedir.

Türkiye genelinde elde edilen sonuçlara göre Aralık 2012 itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 1,8 iken, bu beklenti Haziran 2013 itibarıyla % 3,6'ya yükselmektedir. İki zaman aralığında artış oranına bakıldığında Türkiye'de araştırma kapsamında görüşülen işyerlerinin 2013 yılında daha fazla büyüme eğiliminde olduğu sonucuna varılmaktadır. Türkiye 2012 yılı sonu NİDO rakamları incelendiğinde ise en fazla net istihdam artışı %4,5 ile diğer hizmet faaliyetleri sektöründe beklenirken ikinci sırada %3,2 ile imalat sektörü gelmektedir. Üçüncü sırayı da %3 ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri almaktadır.

Kahramanmaraş ilinde 2013 yılı ortasında net istihdam artışı beklenen sektörler Aralık 2012'nin tam tersine birinci sırada %27,7 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörünün yer alması beklenmektedir. 2013 Haziran ayında ikinci sırayı %8,1 ile Ulaştırma ve Depolama Sektörü, üçüncü sırada ise %5,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı faaliyetleri sektörlerinin alması beklenmektedir. Türkiye genelinde 2013 yılı Haziran ayında net istihdam artışına dair beklentiler incelendiğinde ise sırasıyla en fazla artış % 7 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, % 6,9 ile ulaştırma ve depolama ve %5,8 ile inşaat sektöründe beklenmektedir. 2012 yıl sonunda konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe Türkiye genelinde %4'lük daralma beklenmekte iken 2013 yılında %7'lik büyüme beklenmektedir.

4. SONUÇ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Kahramanmaraş ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilir verilerin il özelinde değil, TR63 bölgesi genelinde ve Talep araştırmasının yapıldığı işyerlerinin güncel olmamasından kaynaklanmaktadır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Kahramanmaraş özelinde beyan edilen sadece 51.913 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2011 yılı itibariyle Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşı nüfusun (15-64 yaş) yaklaşık 659.000 olduğu, bu nüfusun da 2010 yılı itibariyle %53,5'sinin işgücüne katıldığı düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Bu raporda sunulan veri ve analizin değerlendirmesi sorun alanlarının, ihtiyaçların ve işgücü gelişimi açısından hedef kitlenin tespiti olarak üç grupta ele alınabilir. Aşağıda yapılan değerlendirme bu üç grubu birbiriyle ilişkili bir şekilde sunmaktadır.

TR63 bölgesinde iktisadi faaliyet ve istihdam (%34,4) tarım sektöründe yoğunlaşmakta, fakat en fazla Gayri Safi Katma Değer hizmetler sektöründe üretilmektedir. TR63 bölgesinde istihdam ve işgücüne katılım Türkiye'den düşük, ve kişi başı Gayri Safi Katma Değer Türkiye genelinden %36 daha azdır. Bu durum tarım sektörünün ağırlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla tarımdan ayrılan kesimin kente geldiğinde iş olanağı bulabilmesi için sunulacak işgücü yetiştirme faaliyetlerinden yararlanması gerekmektedir.

Kahramanmaraş'ta çalışma yaşı kapsamındaki nüfus Türkiye genelinden daha düşük eğitilidir. Buna ek olarak Kahramanmaraş ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitilidir. TR63 bölgesinde özellikle kadınlar işgücü piyasası dışındadır (%72). Bu oran erkekler için %29,6, toplamda da %50,7 oranındadır. Ayrıca işsizlik oranlarına bakıldığında, TR63 bölgesinde işsizliğin %12 oranıyla Türkiye ortalamasının üzerindedir. TR63 bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam

olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

İşgücü arzının eğitim durumu açısından bir diğer önemli tespit, son yıllar için bakıldığında ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile izleyen dönemde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında 4.540 öğrencilik bir fark olduğudur. İlköğretim mezunlarının %22,8'ine tekabül eden bu kesimin kısmi oranlarda örgün öğretime devam etmediği, açık öğretim kapsamına geçtiği ya da göç yoluyla ilden ayrıldığı düşünülebilir. Bu durumda ilköğretimden sonra öğrenim hayatına son veren kesimin de işgücüne katılabilmesi ve istihdam olanaklarından yararlanabilmesi için verilecek işgücü yetiştirme eğitimlerinden faydalanması gerekmektedir. İşgücünün eğitim durumu anlamında bir diğer nokta ise Kahramanmaraş ilinde yeni öğrenci kayıtlarının meslek ve teknik ortaöğretim lehine artışta olduğudur. Bu durum talep açısından daha fazla nitelikli işgücü yetişmesi anlamına gelmektedir.

Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2011 yılı itibariyle Kahramanmaraş ilinde açık işlere başvuru yapan toplam 29.039 kişi olup bunların 7.919 kişisi işe yerleştirilmiştir. Buda başvuruların yaklaşık %27'sinin işe yerleştiğini göstermektedir. Ayrıca TR63 bölgesi genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 20-34 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların çok büyük oranda ilköğretim ve ortaokul mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Kahramanmaraş ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden bir tanesinin 20-34 yaş aralığındaki işgücü olduğu rahatlıkla söylenebilir. Özellikle de 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu, bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinmemektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Kahramanmaraş ili özelinde imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir. Bunun yanı sıra madencilik ve taş ocakçılığı ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörlerinde duraklama ve/veya düşüş olduğu da fark edilmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklama ve düşüşü göz önüne alması gerekir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörler ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Kahramanmaraş ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile diğer hizmet faaliyetleri olarak belirlemektedir. Ayrıca kısa ve orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor ile idari ve destek hizmetleri sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü

yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Meslek grubu olarak açık işlere bakıldığında Kahramanmaraş ilinde işgücü talebinin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Kahramanmaraş ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır. Bu kategori meslek olarak açık işlere bakıldığında da 378 kişilik açık işle üçüncü sırada gelmektedir. Ayrıca temininde günlük çekilen mesleklerde de İplikçi (ring/Vater/Vergel), Kompleci-Dokumacı (Dokuma makineleri Operatörü) ve beden işçisi, kategorileri gibi zor çalışma koşullarıyla bilinen meslekler olarak öne çıkmaktadır. Bu durumda Kahramanmaraş ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim aranmayan mesleklerin veya işgücünün düşük düzey eğitilmiş olmasının işverenler için yeterli olacağı sonucuna varılabilir. Ancak bu araştırma ve analiz çerçevesinde ücret ve çalışma koşulları gibi işgücü piyasası bileşenleri değerlendirilmeye alınmadığı için, bu tespitin işgücü arz ve talebi arasında var olan dengesizlikleri gidermekte işlevsel olacağı düşünülmemektedir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Kahramanmaraş'ta istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlaştırılabilir.
- TR63 bölgesinde tarım ve tekstil sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dahil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.

- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle imalat sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Kahramanmaraş'taki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Kahramanmaraş İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı
- Düzenli periyodlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalı

KAYNAKÇA

1. TÜİK İşgücü Anketi Dinamik Veri Tabanı
2. DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.
3. TÜİK (2011) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2011, Türkiye İstatistik Kurumu, Yayın No. 3649, Ankara.
4. Türkiye İş Kurumu, 2011 İstatistik Yıllığı.
5. TİSK ve Türk-İş (2007) İl Düzeyinde İşgücü Piyasasını İzleme Rehberi, TİSK ve Türk-İş Yerel Düzeyde İşgücü Piyasasını İzleme ve Yönlendirme Mekanizmalarının Etkinleştirilmesi Projesi, 2007, Ankara.
6. Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı veri tabanı (www.ekonomi.gov.tr)
7. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği veri tabanı (www.tobb.org.tr)
8. Milli Eğitim Bakanlığı veri tabanı (meb.gov.tr)

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

	Samsun İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İŞYERİ BİLGİ FORMU)			
Sayın İşyeri Yetkilisi,				
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi				
Bilgi verme ve gizlilik				
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel				
Kapsam				
Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır.				
Bilgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.				
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.				
Örnek No:	: [] [] [] [] [] [] [] [] [] []			
İşyerinin Yasal Ünvanı	:			
İşyerinin Tabela Ünvanı	:			
ADRES BİLGİLERİ				
İL	:			
İLÇE	:			
KÖY	:			
MAHALLE	:			
CADDE/SOKAK	:			
DIŞ KAPI NO	:			
İÇ KAPI NO	:			
TELEFON/FAKS/e-MAİL	:/...../.....@.....			
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin				
Adı ve Soyadı	:			
Unvanı	:			
Tarih	:			
Telefonu	:			
E-posta	:@.....			
İmzası/Kaşe	:			
Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu çalışanlarınca" doldurulacaktır.				
BU BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.				
☐	☐	☐		
Ziyaretçi	Kontrolör	Veri Giriş Personeli		
Adı ve Soyadı	:	:		
Tarih ve İmza	:	:		
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI				
İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü				

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı	☐
	Değişmiş	☐

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet	☐	→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır	☐	→ Soru 4'e geçiniz.

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz		Soru 6.1'e geçiniz.																				
01	02	03	04										05	06								
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Aşgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu	Beceri İhtiyacı (*)										İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2-HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5				
	□□□	□□														□□						
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					
	□□□	□□															□□					

(*) Birden fazla işaretlenebilir.

SONRAKI SAYFAYA GEÇİNİZ

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.3'e geçiniz
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal artışı belirtiniz.	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	9.3'e geçiniz
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
	_ _	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyorsunuzuz?	Evet ☒ 10.3'e geçiniz	
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	☒	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	☒	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla, işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla ARTIS olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal artışı belirtiniz.	
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyorsunuzuz?	Evet ☒ 11.3'e geçiniz	
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	☒	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	☒	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla, işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla AZALIS olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.	

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. **Anket Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılıdınız mı? 1-EVET 2-HAYIR	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)											
			1. Bu meslekte eleman bulunamaması											
			2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması											
					3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması									
					4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi									
					5. Önerilen ücretin									
					1	2	3	4	5					
01	02	03	04											
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												
	□□□	□												

* Birden fazla güçlük nedeni işaretlenebilir.

VIII.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Onerileriniz?

(Bu kısım Ziyaretçi tarafından doldurulacaktır)

--

Ek 2. Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Kahramanmaraş ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.

Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışmanı olan yerel birim işyerleridir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri

Kapsanmayan sektörler

A	Tarım, Ormanlık, Balıkçılık
O	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlışlık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

$R_{\text{®}}$ = cevapsızlık düzeltmesi

$R_{\text{®}}$ =seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	65.723
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
İsparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
İğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım Toplamı	38.698		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığı ifade eder. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlanan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş

bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer in ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır. Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer

almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4- Ek Tablolar

Tablo 36. Eğitim Durumuna Göre Başvurular, Türkiye ve Kahramanmaraş ili,

	Kişi		Yüzde (%)	
	Türkiye	Kahramanmaraş	Türkiye	Kahramanmaraş
Okuma-Yazma Bilmeyenler	211208	351	15,1%	1,2%
Okur-Yazar	65870	363	4,7%	1,3%
İlköğretim	610037	16060	43,6%	55,3%
Ortaöğretim	342786	8698	24,5%	30,0%
Önlisans	81131	1966	5,8%	6,8%
Lisans	83332	1558	6,0%	5,4%
Yüksek Lisans	3814	43	0,3%	0,1%
Doktora	177	0	0,0%	0,0%
Toplam	1.398.355	29.039	100,0%	100,0%

Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Tablo 37. 2012 Yılında Sektör Bazında Göre Çıkarılan ve Alınan Eleman Sayısı.

Sektörler	Çıkarılan Eleman Sayısı		Alınan Eleman Sayısı		Değişim miktarı			
	Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş	Artış (sayı)		Oran (%)	
					Türkiye	K.Maraş	Türkiye	K.Maraş
Bilgi ve İletişim	19.036	6	25.467	5	6.431	-1	1,8	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	26.387	176	31.727	367	5.340	191	1,5	7,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	14.234	9	16.389	26	2.155	17	0,6	0,7%
Eğitim	48.302	223	54.085	328	5.783	105	1,6	4,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	23.593	54	36.827	77	13.235	23	3,7	0,9%
Gayrimenkul Faaliyetleri	17.488	48	18.453	58	965	10	0,3	0,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	114.794	273	158.954	338	44.160	65	12,4	2,5%

Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	27.376	1	40.229	0	12.853	-1	3,6	0,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33.053	69	37.536	109	4.483	40	1,3	1,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	32.840	189	34.865	738	2.026	549	0,6	21,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	42.383	0	62.078	0	19.695	0	5,5	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	139.523	996	166.570	1293	27.047	297	7,6	11,6%
Ulaştırma ve Depolama	63.808	240	75.830	387	12.022	147	3,4	5,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	315.950	305	399.980	583	84.029	278	23,5	10,9%
İmalat	299.501	7391	370.873	7682	71.372	291	20	11,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	50.733	250	64.709	351	13.977	101	3,9	3,9%
İnşaat	140.277	1417	171.827	1862	31.551	445	8,8	17,4%
TOPLAM	1.409.278	11.647	1.766.399	14.204	357.121	2557	100	100,0%

Kaynak: Kahramanmaraş ve Türkiye İPA 2012

Tablo 38. En Fazla Talep Edilen Meslekler Sıralaması-Türkiye

Meslek	Sayı
Beden İşçisi (Genel)	16.945
Makineci (Dikiş)	13.377
Güvenlik Görevlisi	10.519
Garson (Servis Elemanı)	7.794
Aşçı	4.910
Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	4.776
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	4.533
Hemşire	4.250
Satış Elemanı (Tanıtım)	4.118
Temizlik Görevlisi	3.755
Komi (Garson Yardımcısı)	3.195
Şoför-Yük Taşıma	3.140
Gaz Altı Kaynakçısı	2.810
Bulaşıkçı (Stevard)	2.695
Beden İşçisi (İnşaat)	2.631
Profesyonel Sporcu	2.566
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2.371
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	2.369
Tur Operatörü	2.337
Mermer İşçisi	2.291

Kaynak: Türkiye İPA 2012**Tablo 39. En Fazla Talep Edilen Meslekler ve Yer Aldığı Sektörler-Türkiye**

Sektör	1-9 çalışan	10-49 çalışan	50+ çalışan	Genel Toplam
Bilgi ve İletişim	365	1.267	1.135	2.767
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1.665	3.557	2.624	7.846
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	59	232	902	1.193
Eğitim	735	3.841	1.049	5.624
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5.436	1.044	198	6.677
Gayrimenkul Faaliyetleri	465	4.037	285	4.787
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.037	9.325	16.016	27.378
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	532	494	3.747	4.773

Madencilik ve Taş Ocakçılığı	383	2.842	3.068	6.293
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3.139	4.041	1.069	8.249
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	55	222	1.150	1.427
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	4.647	23.252	8.688	36.587
Ulaştırma ve Depolama	735	6.064	7.930	14.729
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	630	3.983	12.209	16.822
İmalat	4.641	40.415	47.550	92.606
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	383	7.162	5.188	12.732
İnşaat	3.497	12.368	4.229	20.093
TOPLAM	29.403	124.145	117.035	270.583

Kaynak: Türkiye İPA 2012